POROČILO

AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

ZA LETO 2018

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

REPUBLIKA SLOVENIJA

AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2018

UVODNA BESEDA DIREKTORJA AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2018

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2018

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Uvodna beseda direktorja Agencije za zavarovalni nadzor

Leto 2018 je bilo za zavarovalnice in pozavarovalnice ter njihove nadzornike v Evropski uniji pa tudi v Sloveniji že tretje leto veljavnosti novega zakonodajnega, poslovnega in nadzornega sistema, imenovanega Solventnost 2. Imenovani subjekti dobro izpolnjujejo zahteve Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1) in uredb Evropske unije ter obvladajo vsebinske novosti glede tržnega vrednotenja, spremenjenih kapitalskih zahtev in virov lastnih sredstev ter trdnosti in zanesljivosti sistema upravljanja. Zavarovalnice in pozavarovalnice dobro obvladujejo tudi obseg informacij, ki so jih dolžne razkrivati javnosti in nadzorniku, enako pa velja tudi za nadzornika, to je Agencijo za zavarovalni nadzor, ki tako velik obseg podatkov in informacij obdeluje.

Čeprav je pred vami Poročilo za leto 2018, želim na tem mestu poudariti tudi, da je februarja 2019 začel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu, katerega poglavitni cilj je implementacija določb Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o distribuciji zavarovalnih produktov (IDD). Zakon prinaša višjo raven zaščite imetnikov zavarovalnih polic, še kakovostnejše informacije za potrošnike in boljša pravila poslovanja za prodajalce zavarovanj. Tako kot sta direktiva Solventnost 2 in na njeni podlagi novi Zakon o zavarovalništvu leta 2015 prinesla veliko sprememb na področju preudarnega poslovanja zavarovalnic, direktiva o distribuciji zavarovalnih produktov ter na njeni podlagi spremenjeni in dopolnjeni Zakon o zavarovalništvu pomenita pomembno kakovostno nadgradnjo na področju distribucije zavarovalnih produktov. Naj na tem mestu omenim le nekatere najpomembnejše. Zavarovalnice so morale vzpostaviti postopke za odobritev vsakega zavarovalnega produkta pred njegovim trženjem. Zavarovalcu morajo biti podatki v povezavi z zavarovanjem predstavljeni skladno z njegovimi najboljšimi interesi. Zavarovalnica ali distributer zavarovalnih produktov mora pri svetovanju o zavarovalnem naložbenem produktu pridobiti tudi potrebne informacije v povezavi z znanjem in izkušnjami zavarovalca s področja naložb in v povezavi s finančnim položajem te osebe, da lahko zavarovalcu priporoči zavarovalne naložbene produkte, ki so zanj primerni. Zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki se bodo morali tudi stalno poklicno usposabljati, da bodo ohranili primerno raven storitev.

Če se vrnem nazaj na področje preudarnega poslovanja, naj povem, da v nasprotju z zavarovalnicami in s pozavarovalnicami pokojninske družbe niso vključene v sistem Solventnosti 2, ampak še vedno poslujejo v sistemu Solventnosti 1 po določbah posebnega poglavja Zakona o zavarovalništvu ter določbah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Tako kot je za zavarovalnice in pozavarovalnice leto 2018 tretje leto poslovanja v sistemu Solventnost 2, pa je v pokojninskih družbah in zavarovalnicah, ki izvajajo prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, leto 2018 tretje leto varčevanja za dodatno pokojnino v t. i. skladih življenjskega cikla. V okviru teh posameznik s staranjem potuje skozi celoten življenjski cikel sklada, tj. prvi, dinamični podsklad, ki ima najagresivnejšo naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad, ki zasleduje preudarnejšo naložbeno politiko, in tretji podsklad z zajamčeno donosnostjo. Na žalost ugotavljamo, da leto 2018 ni bilo najuspešnejše, kar zadeva donose, saj so le redki upravljavci pokojninskih skladov dosegli pozitiven donos, in še to samo v podskladu z zajamčeno donosnostjo, v katerem pa je naloženih največ, to je skoraj 95 odstotkov sredstev.

Konec poslovnega leta 2018 je v Sloveniji delovalo 13 zavarovalnic, dve pozavarovalnici, tri pokojninske družbe,

Mag. **Gorazd Čibej**, direktor

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ, v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja Škodni sklad in Odškodninski urad, 445 zavarovalnozastopniških družb, 901 zavarovalnih zastopnikov – samostojnih podjetnikov, 86 zavarovalnoposredniških družb in 11 zavarovalnih posrednikov – samostojnih podjetnikov.

Poleg navedenih subjektov je na slovenskem zavarovalnem trgu delovalo še sedem podružnic zavarovalnic držav članic EU, za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov pa je bilo registriranih 777 zavarovalnic držav članic EU.

Če pogledamo gospodarsko sliko, je spodbudno, da je slovensko gospodarstvo v letu 2018 zraslo bolj od povprečja Evropske unije. Bistveno močnejša kot v evrskem območju je bila medletna rast BDP, ki se je okrepila na 4,8 %, medtem ko je bila rast BDP v območju evra 1,8-, v celotni EU pa 1,9-odstotna. Ne glede na navedeno pa se je gospodarska rast slovenskega gospodarstva glede na leto 2017 nekoliko umirila. K umiritvi leta 2017 pospešene gospodarske rasti je vodila predvsem nižja rast izvoza. Ta je sicer ostala visoka, vendar je ob umirjanju rasti tujega povpraševanja nekoliko nižja kot lani. Čedalje pomembnejše je tudi domača poraba; v 2018 se je povečala za 4,6 odstotka, kar je bilo največ po letu 2007. Tudi lani so tako kot leto prej h gospodarski rasti prispevale bruto investicije v osnovna sredstva in končna poraba. Skupna zaposlenost je lani bila najvišja od leta 1995, odkar so na voljo podatki. Glede na leto 2017 se je povečala za tri odstotke.

Donosnost državnih obveznic v evroobmočju je leta 2018 ostala približno nespremenjena, čeprav se je proti koncu leta rahlo povečala. Povprečna donosnost 10-letnih državnih obveznic evroobmočja, tehtana z BDP, je 31. decembra 2018 znašala 1,01 %, kar je večinoma nespremenjeno v primerjavi s povprečno ravnjo iz leta 2017. Razmik v donosnosti 10-letnih obveznic držav evroobmočja glede na donosnost 10-letnih nemških državnih obveznic se je ob prevladujoči negotovosti glede fiskalne politike zmerno povečal. Tečaji delnic v evroobmočju so se leta 2018 ob povečanih svetovnih napetostih, italijanski politični negotovosti in ob postopni normalizaciji spodbujevalno naravnane denarne politike precej znižali. Tako se je širši indeks tečajev delnic nefinančnih družb v evroobmočju med letom znižal za 12,6 %, indeks tečajev bančnih delnic v evroobmočju pa je upadel za 33,3 %. Na Ljubljanski borzi je SBI TOP letos prvič po osmih letih presegel vrednost 900 točk. Največ prometa je bilo z delnicami, sledile so obveznice. Donosnost obveznic in tečaji delnic vplivajo tudi na dobičkonosnost slovenskih zavarovalnic in pozavarovalnic, ki večino sredstev nalagajo ravno v omenjene vrednostne papirje.

V poslovnem letu 2018 so slovenske zavarovalnice obračunale za 2.145,5 mio. EUR kosmate zavarovalne premije. To predstavlja nominalno 5,7-odstotno rast, upoštevajoč letno rast cen, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin v višini 1,4 odstotka, pa 4,3-odstotno realno rast. Zavarovalnice so kar 90 odstotkov premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od dvanajstih, od tega največ – 33 odstotkov – v vrsti poslovanja »zavarovanje za stroške zdravljenja«, kamor sodijo dopolnilna zdravstvena zavarovanja. Pri življenjskih zavarovanjih pa največji delež pripada zavarovanju, vezanemu na indeks ali enoto premoženja, ki je z 48,8 odstotka za 10,8 odstotne točke večji od zavarovanj z udeležbo pri dobičku. Prišlo je do porasta premoženjskih in tudi življenjskih zavarovanj, in sicer prvih za 6,3 ali realno za 4,9 odstotka, drugih pa za 3,9 odstotka ali realno za 2,5 odstotka. Glede na navedeno sem z razvojem in rastjo trga lahko zadovoljen.

Z vidika škodnega dogajanja leto 2018 za panogo zavarovalništva na svetovni ravni ni bilo tako katastrofalno kot leto 2017. Tudi za slovenske zavarovalnice je bilo leto 2018, kar se tiče škodnega dogajanja, predvsem množičnih škod in škod iz naravnih nesreč, ugodnejše kot leto pred tem, je pa bilo tudi leto 2018 zaznamovano z naravnimi ujmami. Enako velja za pozavarovalni-

ci, čeprav je treba omeniti, da je bilo za pozavarovalnice z vidika škodnega dogajanja leto 2018, zgodovinsko gledano, četrto najmanj ugodno v zadnjih štiridesetih letih.

Glede na predhodno navedeno je bilo leto 2018 za zavarovalnice in pozavarovalnice, merjeno s čistim poslovnim izidom, uspešnejše kot leto 2017. Zavarovalnice so izkazale za 6,2 odstotka višji čisti poslovni izid kot v letu 2017. Pozitiven čisti poslovni izid, ki je kar za 17,1 % višji kot v letu 2017, sta ustvarili tudi pozavarovalnici. Tri pokojninske družbe pa so poslovno leto 2018 končale s čistim poslovnim izidom v višini 1,8 mio. EUR, kar je slabše kot v letu 2018.

Vse zavarovalnice in obe pozavarovalnici na dan 31. 12. 2018 izkazujejo presežek primernih lastnih virov sredstev nad zahtevanim solventnostnim kapitalom. Zavarovalnice izkazujejo količnik kapitalske ustreznosti v višini 222 %, pozavarovalnici pa v višini 288 %.

Tudi pokojninske družbe na dan 31. 12. 2018 izkazujejo presežek kapitala nad minimalnim, količnik kapitalske ustreznosti pa znaša 142 %.

Vsi podrobni podatki o poslovanju so navedeni v nadaljevanju tega poročila. Agencija za zavarovalni nadzor pa glede na vse navedeno in v nadaljevanju podrobno opisano ocenjuje, da so slovenske zavarovalnice, pozavarovalnici in pokojninske družbe v poslovnem letu 2018 poslovale uspešno.

Glede Poročila o delu Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2018 naj povem, da je Agencija za zavarovalni nadzor v tem letu opravljala raznovrstne naloge, ki ji jih nalaga veljavna zakonodaja. Navedeno velja za delo Agencije za zavarovalni nadzor na vseh področjih nadzora.

Na področju izdaje dovoljenj je Agencija za zavarovalni nadzor izdala 755 dovoljenj, kar je 110 manj v primerjavi z letom 2017. Med odločbami se je najbolj zmanjšalo število dovoljenj za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja ter število izdanih ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor zlasti s spremljanjem ter preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic ter z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora.

Na področju preverjanja poročil in obvestil je Agencija za zavarovalni nadzor izvedla nadzorne postopke, s katerimi je zagotovila pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov in informacij, ki so jih zavarovalnice in pozavarovalnice za leto 2018 pripravile skladno z zahtevami Solventnosti 2. Poleg navedenih aktivnosti je Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi interno opredeljene Metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora v letu 2018 opravljala nadzor, ki temelji na tveganjih. Pri tem je identificirala najpomembnejša tveganja posameznih subjektov nadzora. Skupina strokovnjakov v okviru ocene tveganj analizira poslovni model in preuči poglavitne segmente poslovanja posameznega subjekta. Agencija za zavarovalni nadzor je v okviru tega dela nadzora izdelala kompozitno oceno tveganj in trend tveganja, ki skupaj predstavljata v prihodnost usmerjeno regulatorno oceno. Tako pridobljena regulatorna ocena Agenciji za zavarovalni nadzor omogoča prioritizacijo nadzorniških aktivnosti ter obenem pomaga pri zgodnjem odkrivanju in odpravljanju potencialnih žarišč na ravni posameznega subjekta nadzora in na ravni zavarovalnega sektorja.

Na področju pregledov poslovanja zavarovalnic je bilo v letu 2018 začetih šest pregledov in v istem letu končanih pet pregledov poslovanja. Agencija za zavarovalni nadzor se je v letu 2018 v veliki meri posvetila tudi nadzoru poslovanja zavarovalnozastopniških in posredniških družb in opravila 15 pregledov poslovanja.

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2018 izdala 48 ukrepov nadzora. V primerjavi z letom 2017 je bilo v letu 2018 izdanih predvsem manj obvestil pred izdajo odredbe o odpravi kršitev ter odredb o odpravi kršitev.

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2018 namenila veliko pozornosti izvajanju aktivnosti, vezanih na pripravo in implementacijo zakonodaje s področja nadzora tržnih udeležencev. Delo na tem področju je obsegalo predvsem sodelovanje z Ministrstvom za finance in drugimi deležniki pri prenosu zahtev Direktive o distribuciji zavarovalnih produktov v ZZavar-1. Na podlagi zahtev navedene direktive je Agencija za zavarovalni nadzor preučila tudi potrebnost sprememb podzakonskih in drugih aktov na tem področju ter pristopila k pripravi predlogov sprememb obstoječih podzakonskih aktov oziroma k oblikovanju predlogov novih podzakonskih aktov, ki jih je sprejela v letu 2019.

Nadalje je bilo pestro tudi sodelovanje Agencije za zavarovalni nadzor z domačimi in s tujimi nadzornimi organi. Kot članica in v letu 2018 predsedujoča Komisiji za medsebojno sodelovanje nadzornih organov je bila prisotna na štirih srečanjih te komisije. Ravno tako je sodelovala na štirih srečanjih Odbora za finančno stabilnost in se udeleževala tudi sej Generalnega odbora Evropskega odbora za sistemska tveganja. Agencija za zavarovalni nadzor sodeluje tudi z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik nekdanje Jugoslavije. Nadalje so zaposleni na Agenciji za zavarovalni nadzor tudi v letu 2018 dejavno sodelovali na kolegijih nadzornikov, in sicer na skupini Merkur zavarovalnice, zavarovalnice Grawe ter zavarovalnice Generali. Agencija za zavarovalni nadzor je leta 2018 organizirala tudi kolegij nadzornikov za dve skupini, ki imata sedež v Republiki Sloveniji.

Omeniti je treba tudi sodelovanje Agencije za zavarovalni nadzor v Evropskem organu za zavarovanje in poklicne pokojnine (EIOPA). V letu 2018 je sodelovala na šestih zasedanjih Odbora nadzornikov. Zaposleni Agencije za zavarovalni nadzor so v letu 2018 aktivno sodelovali v Odboru za usmerjanje nadzornih aktivnosti, Skupini za podatke v okviru Odbora za IT, ekspertnih skupinah, pri projektu pregleda ustreznosti izračuna kapitalskih zahtev in pri projektu izvedbe pregleda nadzorniških pristopov k Poročilu nadzorniku.

Naj na koncu omenimo tudi sodelovanje zaposlenih Agencije za zavarovalni nadzor v Mednarodnem združenju zavarovalnih nadzornikov (IAIS). Zaposleni Agencije za zavarovalni nadzor so v letu 2018 izvajali aktivnosti v okviru Delovne skupine za finančno vključitev, Implementacijske komisije, Delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu in Delovne skupine za razvoj politik. Zaposlena Agencije za zavarovalni nadzor je bila v letu 2018 imenovana v Izvršni odbor IAIS kot predstavnica srednje in vzhodne Evrope in Zakavkazja (regije CEET).

Na podlagi vsega navedenega in predstavljenega v tem poročilu lahko sklenemo, da je bilo poslovanje slovenskih zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2018 uspešno ter da kapitalska ustreznost slovenskega zavarovalnega trga ostaja na zadovoljivi ravni. Uspešno in dejavno je bilo tudi delo Agencije za zavarovalni nadzor kot nadzornika zavarovalniškega trga, zato bi se na tem mestu tudi iskreno zahvalil predanemu, strokovnemu in vestnemu delu svojih sodelavcev pri izpolnitvi zadanih ciljev.

Mag. Gorazd Čibej, direktor

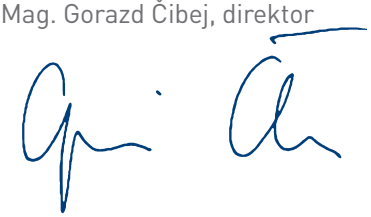

Ljubljana, junij 2019

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2018

KAZALO

1. UVOD 11

2. PREDPISI, POMEMBNI ZA PODROČJE ZAVAROVALNIŠTVA 13
2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1) 13
2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) 15
2.3. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS) 16
2.4. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1) 16
2.5. Obligacijski zakonik (OZ) 16
2.6. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) 17
2.7. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP) 17
2.8. Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP) in Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot) 17
2.9. Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZIsRPS) 18
2.10. Evropski predpisi 18

3. ZAVAROVALNICE 21
3.1. Sestava slovenskega zavarovalnega trga 21
3.1.1. Sestava zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj 21
3.1.2. Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic 25
3.2. Pozavarovanje 26
3.3. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic 27
3.4. Zavarovalnice iz držav članic EU, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle 28
3.5. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami 29
3.6. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic 30
3.6.1. Izidi poslovanja zavarovalnic 31
3.6.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic 33
3.7. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic 34
3.8. Zavarovalno-tehnične rezervacije 39
3.9. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2018 42
3.10. Kazalniki poslovanja 44
3.11. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2018 45

4. POKOJNINSKE DRUŽBE 49
4.1. Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže pokojninskih družb 49
4.2. Poslovanje pokojninskih družb 50
4.3. Bilanca stanja pokojninskih družb 53
4.4. Matematične rezervacije in obveznosti iz finančnih pogodb 53
4.5. Kazalniki poslovanja pokojninskih družb 54
4.6. Naložbe 54
4.7. Kapitalska ustreznost pokojninskih družb 56

5. SKUPINE 57

6. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI 60

1. UVOD

Poročilo o stanju na področju zavarovalništva za leto 2018 vključuje poslovanje tistih subjektov zavarovalniškega sektorja, ki jih nadzoruje Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija), razen če je v besedilu posebej navedeno drugače.

Podatki v tem poročilu se večinoma nanašajo na poslovno leto 2018, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih s stanjem na področju zavarovalništva.

Konec leta 2018 so na slovenskem zavarovalnem trgu poslovali naslednji subjekti, ki jih nadzoruje Agencija:

- 13 zavarovalnic;
- dve pozavarovalnici;
- tri pokojninske družbe;
- Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ;
- Škodni sklad in Odškodninski urad v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja;
- 445 zavarovalnozastopniških družb;
- 901 zavarovalnih zastopnikov – samostojnih podjetnikov;
- 86 zavarovalnoposredniških družb;
- 11 zavarovalnih posrednikov – samostojnih podjetnikov.

Med 13 zavarovalnicami je šest zavarovalnic kompozitnih, ki opravljajo posle premoženjskega in življenjskega zavarovanja. Štiri zavarovalnice opravljajo izključno posle premoženjskih zavarovanj, in sicer za omejeno število zavarovalnih vrst; od njih sta dve zavarovalnici specializirani za zdravstvena in nezgodna zavarovanja, ena za kreditna in ena za kavcijska zavarovanja. Od preostalih treh zavarovalnic, ki opravljajo posle življenjskega zavarovanja, sklepata dve pretežno življenjska zavarovanja, poleg pa še zavarovanja iz zavarovalnih vrst nezgodnih in zdravstvenih zavarovanj, ena zavarovalnica pa poleg sklepanja življenjskih zavarovanj sklepa še zavarovanja iz zavarovalne vrste nezgodnih zavarovanj.

Pokojninske družbe opravljajo izključno dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj jim zakon ne dovoljuje opravljanja poslov iz naslova drugih zavarovanj.

Poleg navedenih subjektov Agencija nadzira tudi Prvi pokojninski sklad Republike Slovenije, ki ga upravlja Modra zavarovalnica, d. d. Prvi pokojninski sklad je posebna oblika pokojninskega sklada, ki je bil oblikovan na podlagi Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju investicijskih družb (ZPSPID).

Skladno z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je Agencija pristojna za nadzor nad izplačevalci pokojninskih rent in poklicnih pokojnin. Agencija tako od leta 2013 izvaja tudi nadzor nad Kritnim skladom Sklada obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki ga upravlja Kapitalska družba, d. d.

Poleg navedenih subjektov na slovenskem zavarovalnem trgu deluje še sedem podružnic zavarovalnic držav članic EU, v lanskem letu pa je bilo registriranih tudi 777 zavarovalnic držav članic EU za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov. Agencija je samo deloma pristojna za nadzor nad poslovanjem podružnic zavarovalnic držav članic, ni pa pristojna za nadzor zavarovalnic držav članic, ki na slovenskem trgu opravljajo zavarovalne posle neposredno.

Na slovenskem zavarovalnem trgu delujejo tri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji. Prvi je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., tretji pa A-Z Finance, družba za poslovne storitve, d. o. o. Poleg obstoja skupin, katerim je nadrejena zavarovalnica oziroma druga družba, ki je registrirana v Sloveniji, so tudi nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Merkur Versicherung, AG, Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, d. d., ki je podrejena družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung, AG, in GENERALI zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Assicurazioni Generali, S. p. A. Februarja letos je del skupine Generali z neposredno nadrejeno Generali CEE Holding B. V., Diemen iz Nizozemske

in posredno nadrejeno Assicurazioni Generali, S. p. A., Trst iz Italije postala tudi Adriatic Slovenica Zavarovalna družba, d. d.

Preglednica 1:
Zavarovalne vrste, za katere so zavarovalnice pridobile dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov

ZAVAROVALNICA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Adriatic Slovenica zavarovalna družba, d. d.	✔	✔	✔		✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔		✔	
CDA 40 zavarovalnica, d. d.															✔									
Generali zavarovalnica, d. d.	✔	✔	✔		✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔			✔	✔	✔	✔		✔			
Grawe zavarovalnica, d. d.	✔		✔					✔	✔	✔			✔					✔	✔		✔			
Merkur zavarovalnica, d. d.	✔	✔						✔	✔				✔			✔			✔	✔	✔			
Modra zavarovalnica, d. d.	✔																		✔					
NLB Vita, d. d.	✔	✔																	✔		✔			
Prva osebna zavarovalnica, d. d.	✔	✔																	✔		✔		✔	
SID – Prva kreditna zavarovalnica, d. d.														✔										
Triglav zdravstvena zavarovalnica, d. d.	✔	✔																						
Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z.	✔	✔																						
Zavarovalnica Sava, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔			
Zavarovalnica Triglav, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔		✔	
Pozavarovalnica Sava, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔
Pozavarovalnica Triglav RE, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔

Legenda:

1 Nezgodno zavarovanje
2 Zdravstveno zavarovanje
3 Zavarovanje kopenskih motornih vozil
4 Zavarovanje tirnih vozil
5 Letalsko zavarovanje
6 Zavarovanje plovil
7 Zavarovanje prevoza blaga
8 Zavarovanje požara in elementarnih nesreč
9 Drugo škodno zavarovanje
10 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil
11 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov
12 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil
13 Splošno zavarovanje odgovornosti
14 Kreditno zavarovanje
15 Kavcijsko zavarovanje
16 Zavarovanje različnih finančnih izgub
17 Zavarovanje stroškov postopka
18 Zavarovanje pomoči
19 Življenjsko zavarovanje
20 Zavarovanje za primer poroke oziroma rojstva
21 Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov
22 Tontine
23 Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil
24 Zavarovanje izpada dohodkov zaradi nezgode ali bolezni

2. PREDPISI, POMEMBNI ZA PODROČJE ZAVAROVALNIŠTVA

Zakoni, pomembni za poslovanje zavarovalnic in pokojninskih družb ter drugih subjektov, ki poslujejo na področju zavarovalništva v Republiki Sloveniji, so:

- Zakon o zavarovalništvu;
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
- Zakon o makrobonitetnem nadzoru;
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma;
- Obligacijski zakonik;
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju;
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu;
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami in Zakon o varstvu potrošnikov;
- Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov.

Poleg Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15 in 9/19, v nadaljevanju: ZZavar-1) so za nekatere subjekte, ki jih nadzoruje Agencija, pomembni še posebni zakoni. Tako poslovanje Prvega pokojninskega sklada ureja Zakon o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (ZPSPID, Uradni list RS, št. 50/99, 58/02, 61/04, 85/09 in 32/16).

Zakon o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 43/06, 87/11, 56/13; v nadaljevanju: ZFK) je v slovensko zakonodajo implementiral Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2002/87/ES z dne 16. 12. 2002 o dopolnilnem nadzoru kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih družb v finančnem konglomeratu ter uredil nadzor nad nadzorovanimi osebami iz finančnega sektorja (banke, zavarovalnice, pokojninske družbe, borznoposredniške družbe, družbe za upravljanje), kadar so te del finančnega konglomerata. ZFK dopolnjuje ZZavar-1, Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 25/15, 44/16 – ZRPPB, 77/16 – ZCKR, v nadaljevanju: ZBan – 2) in Zakon o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 77/18; v nadaljevanju: ZTFI-1) v povezavi z dodatnim nadzorom na najvišji ravni finančne skupine. V ta namen vsebuje tudi določbe za usklajevanje različnih nadzornikov finančne skupine. ZFK opredeljuje ustrezni pristojni organ in od koordinatorja (nadzornika na najvišji ravni) zahteva, da se s tem organom posvetuje glede določenih nadzornih vprašanj. V letu 2018 je v eni izmed skupin prišlo do strukturne spremembe, ki je imela za posledico, da skupina izpolnjuje pogoje za finančni konglomerat.

Zakon o premostitvenem zavarovanju poklicnih in vrhunskih športnikov (Uradni list RS, št. 82/15, v nadaljevanju: ZPZPŠ-1) ureja premostitveno zavarovanje poklicnih športnikov oziroma športnic in vrhunskih športnikov oziroma športnic, s katerim se zagotavlja njihova socialna varnost po koncu aktivne športne kariere. Za nadzor nad izplačevalci premostitvenih rent je po 36. členu ZPZPŠ-1 pristojna Agencija.

2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1)

22. decembra 2015 je v Republiki Sloveniji začel veljati novi zakon o zavarovalništvu, to je ZZavar-1. ZZavar-1 je osnovni zakon, ki ureja vprašanja v povezavi z ustanavljanjem, s poslovanjem, z nadzorom in s prenehanjem zavarovalnic, pozavarovalnic, zavarovalnih in pozavarovalnih poolov ter zavarovalnozastopniških in zavarovalnoposredniških družb ter pravila za delovanje zavarovalnih zastopnikov in posrednikov.

Statusna pravila, ki jih za osebe iz prejšnjega odstavka določa ZZavar-1, se uporabljajo poleg pravil, ki jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe in ki jih morajo te osebe ravno tako spoštovati.

ZZavar-1, ki se uporablja od 1. januarja 2016, pomeni prenos Direktive Solventnost 2.

Osnovna vsebina ureditve Solventnost 2 in ZZavar-1 je, da poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter posledično njihov nadzor temeljita na tveganjih. To je tudi bistvena razlika, ki jo je ZZavar-1 prinesel v primerjavi s prej veljavnim ZZavar. Tako ZZavar-1 določa, da kapitalska zahteva, ki jo izraža zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule, oziroma osnovni zahtevani solventnostni kapital kot največja postavka zahtevanega solventnostnega kapitala zajema najmanj module tveganja premoženj-

skih zavarovanj, življenjskih zavarovanj, zdravstvenih zavarovanj, tržnega tveganja in tveganja neplačila nasprotne stranke. Zavarovalnica lahko, če meni, da standardni model ne ustreza tveganjem, ki izhajajo iz zavarovalnih poslov, ki jih opravlja, izračuna zahtevani solventnostni kapital z delnim ali s popolnim notranjim modelom, za kar pa potrebuje dovoljenje Agencije.

ZZavar-1 je prinesel novost tudi na področju kapitala zavarovalnice, s katerim ta pokriva kapitalske zahteve. Kapital ali lastni viri zavarovalnice se namreč lahko uvrščajo v tri razrede različne kakovosti glede na to, v kolikšni meri ustrezajo lastnostim, določenim z ZZavar-1 in podrobneje predpisanim v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost 2). Omeniti velja tudi, da ZZavar-1 zahteva tržno vrednotenje sredstev zavarovalnice in tudi njenih obveznosti ali zavarovalno-tehničnih rezervacij. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij je enaka vsoti najboljše ocene in dodatka za tveganje. Predhodno opisane kategorije predstavljajo t. i. prvi steber Solventnosti 2.

Poleg prvega stebra Solventnost 2 sestavljata še drugi in tretji steber. Drugi steber se nanaša na nadzorni proces in sistem upravljanja tveganj. V sistem upravljanja tveganj sodijo lastna ocena tveganj in solventnosti, zahteve glede organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij in zahteve glede sistema upravljanja tveganj ter dokumentacije. V oceni tveganj in solventnosti zavarovalnica presodi, kakšne so njene celotne solventnostne potrebe na osnovi vseh tveganj, ki jim je izpostavljena, poleg tveganj, ki jih zajema standardna formula. Pri tem upošteva tudi odnos do tveganj in poslovno strategijo. V sistemu upravljanja je treba zagotoviti, da so vzpostavljeni ustrezni procesi, ki zagotavljajo učinkovito delovanje organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij, in da so ti procesi ustrezno dokumentirani ter podprti z učinkovitim sistemom notranjih kontrol. Solventnost 2 je poleg aktuarske funkcije in funkcije notranje revizije, ki ju je poznala že Solventnost 1, vpeljala še funkcijo upravljanja tveganj in funkcijo skladnosti. Tretji steber se nanaša na javna razkritja zavarovalnic in tudi Agencije.

Omeniti velja tudi to, da je namen Solventnosti 2 izboljšanje nadzora skupin, zato se vsi našteti elementi nove regulative uporabljajo tudi pri nadzoru skupin.

26. februarja 2019 je začel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu (Ur. l. RS, št. 9/19; v nadaljevanju: ZZavar-1A), katerega poglavitni cilj je implementacija določb Direktive (EU) 2016/97 v slovenski pravni red ter izboljšava zapisanih določil oziroma odprava ugotovljenih nedoslednosti glede implementacije določenih določb Direktive Solventnost 2. V začetku leta 2016 je bila namreč sprejeta Direktiva (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta o distribuciji zavarovalnih produktov, ki je prinesla veliko sprememb na tem področju in terjala njihov prenos v nacionalno zakonodajo držav članic Evropske unije. Zakon prinaša višjo raven zaščite imetnikov zavarovalnih polic, še kakovostnejše informacije za potrošnike in boljša pravila poslovanja za prodajalce zavarovanj.

Posodobljene in dopolnjene so opredelitve pojmov, ki so povezani z distribucijo zavarovalnih produktov.

V zavarovalnicah morajo biti vzpostavljeni postopki za odobritev vsakega zavarovalnega produkta pred njegovim trženjem.

Ob navzkrižni prodaji, to je kadar se zavarovalni produkt ponudi skupaj z dopolnilno ali drugo storitvijo, ki ni zavarovanje, kot del paketa mora biti zavarovalec seznanjen z možnostjo nakupa posameznih delov ločeno. Zagotovljen mora biti ustrezen opis paketa pa tudi ločena evidenca stroškov in plačil vsake komponente.

Zavarovalcu morajo biti podatki v povezavi z zavarovanjem predstavljeni odkrito, pošteno in profesionalno skladno z njegovimi najboljšimi interesi. Takšna morajo biti tudi tržna sporočila.

Zavarovalnica ali zavarovalnozastopniška oziroma posredniška družba ali zavarovalni zastopnik oziroma zavarovalni posrednik svojih zaposlenih ne smejo plačevati ali ocenjevati njihove uspešnosti na način, ki je v nasprotju z njihovo dolžnostjo, da delujejo skladno z najboljšimi interesi zavarovalca.

Zavarovalnica mora pravočasno pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe zavarovalca obvestiti o naravi plačila, ki ga prejmejo njeni zaposleni v povezavi z zavarovalno pogodbo.

Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik, ki distribuira zavarovalne naložbene produkte za stranke, mora vzdrževati in izvajati učinkovito organizacijsko in upravno ureditev, tako da lahko sprejme vse potrebne ukrepe, s katerimi prepreči, da bi nasprotje interesov škodilo interesom strank.

Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik mora pri svetovanju o zavarovalnem naložbenem produktu pridobiti tudi potrebne informacije v povezavi z znanjem in izkušnjami zavarovalca s področja naložb in v povezavi s finančnim položajem te osebe, da lahko zavarovalcu priporoči zavarovalne naložbene produkte, ki so zanj primerni.

Zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki se bodo morali stalno poklicno usposabljati, da bodo ohranili primerno raven storitev. To bo temeljijo na vsaj 15 urah poklicnega usposabljanja letno, pri tem pa se bo upoštevalo naravo prodajanih produktov, njihovo vlogo in dejavnosti, ki jih opravljajo pri poslih zavarovalnega zastopanja ali posredovanja. Uspešno opravljeno poklicno usposabljanje se bo dokazovalo s pridobitvijo spričevala.

V registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov bodo morala biti navedena imena fizičnih oseb znotraj njihove uprave, ki so odgovorne za distribucijo zavarovalnih produktov. Registri bodo poleg tega vsebovali tudi podatke o državah članicah, v katerih zavarovalni zastopnik ali zavarovalni posrednik opravlja posel iz naslova svobode ustanavljanja ali svobode opravljanja storitev.

2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2)

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13,99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPDT, 23/17, 40/17 in 65/17; v nadaljevanju: ZPIZ-2), ki je začel veljati leta 2013, je v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje uvedel vrsto novosti.

Za nadzor nad izplačevalci pokojninskih rent in poklicnih pokojnin je pristojna Agencija. Nadzor opravlja Agencija skladno z določbami o postopku nadzora po ZZavar-1, če ni v ZPIZ-2 določeno drugače.

ZPIZ-2 določa, da se dodatno pokojninsko zavarovanje izvaja prek pokojninskega sklada, ki ima tri oblike:

- vzajemni pokojninski sklad;
- krovni pokojninski sklad;
- kritni sklad.

ZPIZ-2 poleg minimalne zajamčene donosnosti in jamstva izvajalcev za zagotavljanje zajamčene donosnosti na vplačano čisto premijo omogoča tudi izbiro naložbene politike življenjskega cikla. Vsak pokojninski sklad in skupina kritnih skladov, na podlagi katerih se izvaja naložbena politika življenjskega cikla za kolektivno zavarovanje, mora imeti odbor pokojninskega sklada, sestavljenega iz petih članov, od katerih so trije predstavniki članov pokojninskega sklada in dva predstavnika delodajalcev.

Zavarovanci ne morejo dvigniti privarčevanih sredstev, ki jih je financiral delodajalec od uveljavitve ZPIZ-2 naprej, kajti ZPIZ-2 določa, da je izplačilo odkupne vrednosti kolektivnega zavarovanja mogoče le ob redni upokojitvi in če je višina odkupne vrednosti, ki jo je financiral delodajalec, manjša od 5.000 EUR.

Vsak pokojninski sklad mora imeti potrjen pokojninski načrt in odobrena pravila upravljanja. Pokojninske načrte potrjuje minister, pristojen za delo, medtem ko pravila upravljanja pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, potrjuje Agencija. Nadalje mora upravljavec pokojninskega sklada pripraviti tudi načrt upravljanja tveganj in izjavo o naložbeni politiki. Zavarovanci morajo ob sklepanju dodatnega zavarovanja poleg pokojninskega načrta dobiti tudi pravila upravljanja pokojninskega sklada in izjavo o naložbeni politiki.

Izplačevanje rent se izvaja prek kritnega sklada, namenjenega izplačevanju pokojninskih rent, in skladno s potrjenim pokojninskim načrtom za izplačevanje pokojninskih rent, ki ga potrdi minister, pristojen za delo, in ki se ne smejo razlikovati po spolu zavarovanca.

V pripravi je prenos Direktive (EU) 2016/2341 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje (Direktiva IORP II).

2.3. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS)

Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (Uradni list RS, št. 100/13; v nadaljevanju: ZMbNFS) je bil sprejet, da se izboljša nadzor nad finančnimi institucijami, ki zaradi svoje lastniške ali drugačne prepletenosti delujejo v različnih segmentih finančnega sistema.

Sektorski nadzorni organi, to so Agencija za trg vrednostnih papirjev, Banka Slovenije in Agencija za zavarovalni nadzor, še naprej izvajajo mikronadzor posameznih finančnih institucij, medtem ko makronadzor izvaja Odbor za finančno stabilnost. Odbor oblikuje makrobonitetno politiko in narekuje ukrepe, ki jih izvajajo sektorski nadzorni organi. Razlog za sprejetje zakona je bila tudi ugotovitev Mednarodnega denarnega sklada, da je v Republiki Sloveniji sicer vzpostavljen mehanizem sodelovanja med posameznimi sektorskimi nadzornimi organi v obliki koordinacije, ki prispeva k stabilnosti finančnega sistema, vendar pa posamezni sektorski nadzorni organi nimajo zakonske pristojnosti za izvajanje makrobonitetnega nadzora.

Glavni cilj ZMbNFS je bil ustanoviti odbor, ki je pristojen za oblikovanje takšne makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji, ki prispeva k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, kar vključuje povečanje odpornosti finančnega sistema in preprečevanje oziroma zmanjševanje kopičenja sistemskih tveganj, s čimer se tudi zagotavlja trajnostni prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti v državi.

2.4. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1)

19. novembra 2016 je začel veljati Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 68/16; v nadaljevanju: ZPPDFT-1), ki je v slovenski pravni red prenesel četrto evropsko Direktivo 2015/849/EU o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma. Poleg prenosa direktive ZPPDFT-1 zasleduje tudi cilj uskladitve slovenskega pravnega reda s splošno uveljavljenimi mednarodnimi standardi na tem področju, zlasti z novimi Priporočili Projektne skupine za finančno ukrepanje – Financial Action Task Force (FATF) iz leta 2012, ki jih morajo države upoštevati pri izvajanju ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter po novem tudi financiranja orožja za množično uničevanje.

Agencija skladno s pooblastili, določenimi v ZPPDFT-1 in drugih zakonih, opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT-1 in na njegovi podlagi sprejetih predpisov pri zavarovalnicah, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicah zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, zavarovalnicah držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščene za neposredno opravljanje poslov življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, pokojninskih družbah, upravljavcih vzajemnih pokojninskih skladov, upravljavcih premostitvenega sklada iz ZPZPŠ-1 ter pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v povezavi z dejavnostjo zavarovalnega zastopstva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

2.5. Obligacijski zakonik (OZ)

Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 v nadaljevanju: OZ) v posebnem poglavju ureja institut zavarovalne pogodbe.

Poleg razdelka, ki vsebuje skupne določbe, ki se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, v nadaljevanju OZ določa še posebne določbe, ki se nanašajo na pogodbe za premoženjska in pogodbe za osebna zavarovanja. OZ pod premoženjska zavarovanja šteje zavarovanja, s katerimi se zagotavlja povrnitev škode, ki bi nastala v zavarovančevem premoženju, če bi nastal zavarovalni primer (škodna zavarovanja). V pogodbah o osebnem zavarovanju pa se višina zavarovalne vsote, ki jo mora zavarovalnica plačati, če nastane zavarovalni primer, določi v polici po sporazumu med pogodbenima strankama (vsotna zavarovanja). Med ta se uvrščajo vsa življenjska, nezgodna in zdravstvena zavarovanja, pri katerih kot obveznost zavarovalnice ni določena povrnitev škode, ampak vnaprej določena zavarovalna vsota. OZ med skupnimi določbami, ki

se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, vsebuje tudi določene izjeme, ki obravnavajo (izključujejo) zdravstvena ali življenjska zavarovanja.

Poleg določil OZ o zavarovalni pogodbi se na razmerja med pogodbenima strankama nanašajo tudi nekatere določbe ZZavar-1, ki se uporabljajo vzporedno z določbami OZ.

Določila OZ o posredniški pogodbi, razen pravil o posredniškem dnevniku in posredniškem listu, se na podlagi 548. člena ZZavar-1 uporabljajo za zavarovalno posredovanje, kadar ni v ZZavar-1 določeno drugače.

2.6. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 9/1992, 13/93, 9/96, 29/98, 77/98 – odl. US, 6/99, 99/2001, 60/02, 126/03, 62/05 – odl. US, 76/05, 100/05 – odl. US, 38/06, 91/07, 71/08 – skl. US, 76/08, 87/11, 91/13; v nadaljevanju: ZZVZZ) ureja področje zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, obseg pravic in obveznosti zavarovancev, določa nosilce družbene skrbi za zdravje in njihove naloge ter ureja odnose med izvajalcem obveznega zdravstvenega zavarovanja, izvajalci zdravstvenih storitev in zavarovanci.

Zdravstveno zavarovanje je obvezno in prostovoljno. Nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja je Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije, prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa izvajajo zavarovalnice, ki imajo za to dovoljenje. ZZVZZ omogoča zavarovalnicam izvajanje štirih tipov prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, in sicer dopolnilnega, nadomestnega, dodatnega in vzporednega zdravstvenega zavarovanja.

2.7. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP)

Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 4/16, 33/16 – PZ-F, 41/17 – PZ-G in 72/18; v nadaljevanju: ZOZP) ureja obvezna zavarovanja v prometu, in sicer zavarovanje potnikov v javnem prometu (razen potnikov v zračnem prometu) proti posledicam nesreče, zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika vozila, zavarovanje lastnika čolna in zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, ter zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno potnikom, prtljagi in tovoru. Obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti je v EU urejeno s posebnim sklopom direktiv, ki jim sledi tudi slovenski ZOZP.

Vlada Republike Slovenije je v letu 2018 na podlagi 19. člena ZOZP spremenila najnižje zavarovalne vsote za obveznost zavarovalnice iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti, ker je obveznost omejena z zavarovalno vsoto, veljavno na dan škodnega dogodka, če z zavarovalno pogodbo ni dogovorjena višja vsota. Najnižja zavarovalna vsota, na katero mora biti sklenjeno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, tako znaša:

a) za škodo zaradi smrti, telesne poškodbe in prizadetega zdravja, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 5.240.000 evrov;
b) za škodo zaradi uničenja ali poškodovanja stvari, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 1.050.000 evrov.

2.8. Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP) in Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot)

S področja varstva potrošnikov so za poslovanje zavarovalnic in pokojninskih družb ter drugih subjektov, ki poslujejo na področju zavarovalništva v Republiki Sloveniji, pomembni Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, Zakon o varstvu potrošnikov in Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov.

Področje varstva potrošnikov ureja Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (Uradni list RS, št. 53/07, v nadaljevanju: ZVPNPP), ki podrobneje ureja področje poštenega poslovanja

zavarovalnic in pokojninskih družb (podjetij) v razmerju do potrošnikov, s tem ko navaja vrsto poslovnih praks, ki se že po zakonu štejejo za nepoštene in kot take nedovoljene.

Prvotno je to področje urejal Zakon o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14 in 19/15; v nadaljevanju: ZVPot), ki delno še velja. Ta ureja pravice potrošnikov in potrošnic, ko podjetja ponujajo, prodajajo ter z drugimi oblikami tržijo blago in storitve, ter določa dolžnosti državnih organov in drugih subjektov, da te pravice zagotavljajo. Finančne storitve po ZVPot so storitve, ki so predmet zakonov, ki urejajo področje bančništva, zavarovalništva, trga vrednostnih papirjev, investicijskih skladov, pokojninskih skladov, plačilnega prometa in potrošniških kreditov. Leta 2017 je bil sprejet Zakon o kolektivnih tožbah (Uradni list RS, št. 55/17), ki ureja kolektivno tožbo, kolektivno poravnavo, pravila kolektivnega postopka, vsebino in učinek kolektivne pogodbe, postopek izplačevanja agregatne odškodnine, prisojene s kolektivno odškodninsko tožbo, ter pravila glede stroškov postopka in financiranja kolektivne tožbe. Zato so določbe, ki so urejale to področje bolj splošno, prenehale veljati v Zakonu o varstvu potrošnikov.

Sprejeta sprememba ZVPot v letu 2018 ureja področje sklepanja pogodb o paketnem potovanju in pogodb o povezanem potovalnem aranžmaju. Uvaja se natančnejša opredelitev turističnega paketa. Ker se lahko turistični paketi kombinirajo na različne načine, se kot turistični paket obravnava vse kombinacije potovalnih storitev, ki imajo lastnosti, ki jih potrošniki običajno povezujejo s turističnimi paketi. Določa se širok nabor informacij, ki jih mora podjetje pred sklenitvijo pogodbe zagotoviti potrošniku. Enotna pravila o odgovornosti bodo tudi olajšala čezmejno sodelovanje organizatorjev in prodajalcev. Potrošnik bo lahko svojo pritožbo naslovil tudi na prodajalca, ki jo bo moral nemudoma posredovati organizatorju potovanja. Zagotavlja se zaščita potrošnikov ob plačilni nesposobnosti organizatorja potovanja oziroma prodajalca.

2.9. Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZIsRPS)

Novi Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov iz novembra 2015 (Uradni list RS, št. 81/15) na sistemski ravni (nekateri področni zakoni so to področje urejali že prej, med njimi tudi ZZavar) ureja izvensodno reševanje domačih in čezmejnih sporov, ki izvirajo iz pogodbenih razmerij med ponudnikom in potrošnikom ter se rešujejo s posredovanjem izvajalca izvensodnega reševanja potrošniških sporov. Cilj zakona je, da bi se potrošnikom in ponudnikom na vseh gospodarskih področjih zagotovila možnost hitrega, cenovno dostopnega, preprostega in učinkovitega izvensodnega reševanja domačih in čezmejnih potrošniških sporov v običajni trgovini in trgovini prek spleta.

2.10. Evropski predpisi

Zavarovalnice in pozavarovalnice naslavljajo in zavezujejo tudi evropski predpisi. Seznam direktiv in izvedbenih predpisov Evropske unije, pomembnih za zavarovalništvo, je objavljen na spletni strani https://www.a-zn.si/zakonodaja-in-smernice/predpisi-evropske-unije/.

Najpomembnejša direktiva na področju zavarovalništva je Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja ter opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost 2) (v nadaljevanju: Direktiva Solventnost 2), ki je prenesena v ZZavar-1. Na podlagi Direktive Solventnost 2 je Evropska komisija izdala vrsto uredb, ki so neposredno uporabljive in zavarovalnice ter pozavarovalnice zavezujejo kot nacionalni zakoni.

Najpomembnejša uredba je Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost 2) (v nadaljevanju: Delegirana uredba). Delegirana uredba dopolnjuje Direktivo Solventnost 2 z določbami glede vrednotenja sredstev in obveznosti, lastnih virov sredstev, kapitalskih zahtev na podlagi tveganj zavarovalnic, podrobneje ureja sistem upravljanja v zavarovalnicah, ureja večjo preglednost pri javnih razkritjih javnosti in nadzorniku ter odgovornost nadzornih organov. Navedena področja Delegirana Uredba ureja podrobneje še za zavarovalniške skupine in določa tudi pravila za zavarovalnice zunaj območja Evropske unije.

Agencija prek članstva v Evropskem organu za zavarovanja in poklicne pokojnine (v nadaljevanju: EIOPA) spremlja sprejemanje izvedbenih uredb Evropskega parlamenta in Sveta oziroma Evropske komisije, ki se nanašajo na področje dela Agencije ter smernic EIOPA. EIOPA izdaja smernice, ki so kot standard poslovanja pomembne za zavarovalnice in pozavarovalnice ter so dostopne na njeni internetni strani https://eiopa.europa.eu/publications/eiopa-guidelines.

Agencija je na svoji spletni strani javno objavila, da pričakuje, da bodo zavarovalnice in pozavarovalnice storile vse, kar je v njihovi moči, da bodo pri svojem poslovanju upoštevale smernice EIOPE, pa tudi, da bo v postopkih nadzora nad zavarovalnicami in pozavarovalnicami uporabljala smernice EIOPE za vsebinsko presojo vprašanj, ki se nanašajo na področje njihovega urejanja.

31. decembra 2016 se je začela v vseh državah članicah EU neposredno uporabljati Uredba (EU), št. 1286/2014, Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP), ki je bila objavljena v Uradnem listu EU, L 352 z dne 9. decembra 2014 (v nadaljevanju: Uredba PRIIP). Ta uvaja nov, do potrošnika (zavarovalca) prijazen dokument s ključnimi informacijami (angl.: Key Information Document ali KID), z namenom lažje medsebojne primerljivosti paketnih naložbenih produktov. Vsak razvijalec oziroma ponudnik naložbenih produktov, to je upravljavec naložbenih politik oziroma investicijskih skladov, zavarovalnica in banka, mora tak dokument pripraviti, objaviti na svoji spletni strani in ga posredovati stranki pred sklenitvijo pogodbe.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/653 z dne 8. marca 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU), št. 1286/2014, Evropskega parlamenta in Sveta o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (Uredba PRIIP) z določitvijo regulativnih tehničnih standardov glede prikaza, vsebine, pregleda in revizije dokumentov s ključnimi informacijami ter pogojev za izpolnitev zahteve po posredovanju takih dokumentov določa vsebino in prikaz dokumenta s ključnimi informacijami, posebne določbe o dokumentu s ključnimi informacijami, pregled in revizijo dokumenta s ključnimi informacijami ter posredovanje dokumenta s ključnimi informacijami.

2. februarja 2016 je bila objavljena Direktiva (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. januarja o distribuciji zavarovalnih produktov (prenovitev) (v nadaljevanju: Direktiva IDD), ki krepi varstvo potrošnikov na več področjih. Uvaja enotna pravila delovanja za vse distribucijske kanale, s čimer daje podlago za zagotavljanje enake ravni varstva strank ne glede na to, kje kupijo zavarovalni produkt, tj. neposredno pri zavarovalnici ali posredno prek drugih distributerjev. Direktiva IDD še posebno poudarja pomembnost izvedbe testa zahtev in potreb na podlagi informacij, pridobljenih od stranke, ter ob prodaji s svetovanjem tudi zagotovitev osebnega priporočila, ki pojasnjuje, zakaj je posamezen produkt najustreznejši glede na zahteve in potrebe stranke v povezavi z zavarovanjem. Dodatno uvaja zahteve v povezavi z ustreznim informiranjem stranke pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe in ob sklenitvi. Direktiva IDD je začela veljati 23. februarja 2016, uporabljati se je začela 1. oktobra 2018, s sprejetjem ZZavar-1A pa je bila prenesena v ZZavar-1.

Evropska komisija je Uredbo PRIIP in Direktivo IDD predlagala v sprejetje z namenom okrepiti varstvo potrošnikov na območju celotne EU, tako da bi ti lažje primerjali različne ponudbe ponudnikov zavarovalnih produktov, ki obstajajo na trgu, in bi se na podlagi dostopnih in razumljivih informacij lažje odločali za izbiro zavarovalnih produktov.

V letu 2017 je bila na podlagi 25. člena Direktive IDD sprejeta DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/2358 z dne 21. septembra 2017 o dopolnitvi Direktive (EU) 2016/97 (Direktiva IDD) Evropskega parlamenta in Sveta v povezavi z zahtevami glede nadzora in upravljanja produktov za zavarovalnice in distributerje zavarovalnih produktov. Ta uredba določa pravila za vzdrževanje, izvajanje in za pregledovanje ureditev za nadzor in upravljanje produktov za zavarovalne produkte ter za pomembne prilagoditve obstoječih zavarovalnih produktov, preden se navedeni produkti tržijo ali distribuirajo strankam, ter pravila za ureditve distribucije produktov za navedene zavarovalne produkte.

Na podlagi 28., 29. in 30. člena Direktive IDD je bila sprejeta DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/2359 z dne 21. septembra 2017 o dopolnitvi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta v povezavi z zahtevami po informacijah in pravilih poslovanja, ki veljajo za distribucijo zavarovalnih naložbenih produktov. Ta uredba se uporablja za distribucijo zavarovalnih produktov v povezavi s prodajo zavarovalnih naložbenih produktov, ki jih prodajajo distributerji zavarovalnih produktov, vključno z zavarovalnicami.

Na podlagi 20. člena Direktive IDD je bila sprejeta IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/1469 z dne 11. avgusta 2017 o določitvi standardizirane oblike predstavitve dokumenta z informacijami o zavarovalnem produktu. Direktiva IDD od razvijalcev premoženjskih zavarovanj zahteva, da pripravijo standardizirani dokument z informacijami o premoženjskem zavarovalnem produktu. Ta izvedbena uredba pa nadalje določa podrobnejšo in enotno zasnovo, sestavo in obliko dokumenta, ki vključuje tudi jasno izjavo, da so popolne predpogodbene in pogodbene informacije o produktu zagotovljene v drugih dokumentih. Dokument mora biti napisan v preprostem jeziku ter vsebovati vse predpisane naslove in informacije.

Evropski bančni organ (EBA), EIOPA in Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA) so sprejeli Skupne smernice o značilnostih pristopa na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, ki upošteva oceno tveganosti in ukrepe, ki jih je treba sprejeti za izvajanje nadzora, ki upošteva oceno tveganosti. Agencija je sprejela stališče, da si bo prizadevala za izvajanje skupnih smernic na način, da jih bo vključila v svoje nadzorniške procese in postopke.

Poleg tega so EBA, EIOPA in ESMA sprejeli tudi Skupne smernice o skrbni oceni pri pridobitvah in povečanjih kvalificiranih deležev v finančnem sektorju. Agencija je sprejela stališče, da bo navedene smernice uporabljala za presojo vprašanj, ki se nanašajo na presojo imetnikov kvalificiranih deležev zavarovalnic in pokojninskih družb in ki niso neposredno urejena v ZZavar-1, v njegovih podzakonskih predpisih, v delegiranih uredbah EU in drugih predpisih, ki veljajo neposredno.

3. ZAVAROVALNICE

3.1. Sestava slovenskega zavarovalnega trga

3.1.1. Sestava zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj

V letu 2018 so zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale za 2.145,5 mio. EUR kosmate premije, kar predstavlja 116,2 mio. EUR oziroma 5,7 odstotka več kot pred letom.

Od predhodno navedenega obsega poslovanja je bilo v skupini premoženjskih zavarovanj obračunanih 1.640,4 mio. EUR oziroma 76,5 odstotka, v skupini življenjskih zavarovanj[1] pa 505,1 mio. EUR oziroma 23,5 odstotka skupne premije.

Vidimo, da je prišlo do porasta premoženjskih in tudi življenjskih zavarovanj, in sicer prvih za 6,3, drugih pa za 3,9 odstotka.

Slika 1:
Obračunane kosmate premije zavarovalnic v letih 2017 in 2018 za osnovni skupini zavarovanj (v milijonih EUR)

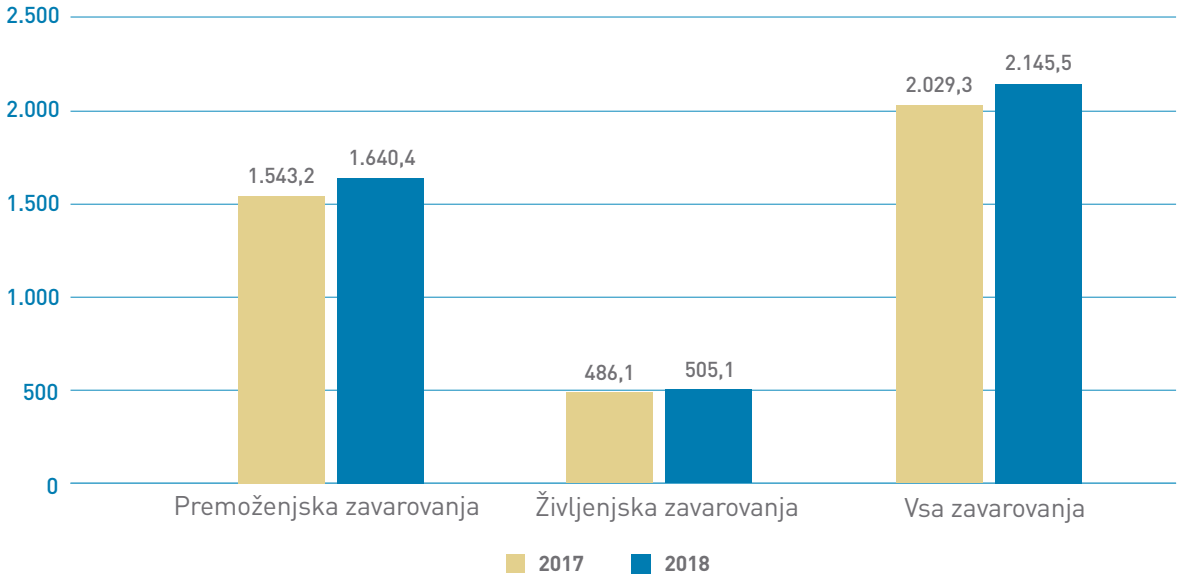

Vir: Letna kvantitativna poročila zavarovalnic po Solventnosti 2 (v nadaljevanju: Letna S2-poročila).

Ob upoštevanju povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), ki je bila v decembru 2018 1,4-odstotna, se je obračunana kosmata zavarovalna premija v primerjavi z letom prej realno povečala za 4,3 odstotka. V bruto domačem proizvodu, izraženem v tekočih cenah in izkazanem v znesku 45.948 mio. EUR, je delež obračunane zbrane zavarovalne premije znašal 4,7 odstotka.

[1] V skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj so upoštevane vrste poslovanja, kot so določene v Prilogi I Delegirane uredbe in so jih zavarovalnice in pozavarovalnici poročale v letnih kvantitativnih poročilih po Solventnosti 2. Skladno z načeli Solventnosti 2 je pri razporeditvi zavarovalne ali pozavarovalne obveznosti na vrsto poslovanja treba upoštevati naravo tveganj v povezavi z obveznostjo. Pravna oblika obveznosti ne določa nujno narave tveganja. Posledično se razporeditev premij na vrste poslovanja v okviru Solventnosti 2 razlikuje od razporeditve premij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti 2. Tako v skupino premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj skladno s Prilogo I Delegirane uredbe sodijo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zavarovanja za stroške zdravljenja, zavarovanja izpada dohodka, nezgodnega zavarovanja zaposlenih, zavarovanja avtomobilske odgovornosti, drugih zavarovanj motornih vozil, pomorskega, letalskega in transportnega zavarovanja, požarnega zavarovanja in zavarovanja drugih škod na premoženju, splošnega zavarovanja odgovornosti, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči in zavarovanja različnih finančnih izgub. V skupino življenjskih zavarovanj pa skladno s Prilogo I Delegirane uredbe sodijo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenega zavarovanja, zavarovanja z udeležbo na dobičku, zavarovanja, vezanega na indeks ali enoto premoženja, druga življenjska zavarovanja, rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj, in rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj.

V obračunani kosmati zavarovalni premiji je zajet tudi znesek, ki ga zavarovalnice oddajo v pozavarovanje oziroma sozavarovanje.

Slika 2:
Deleži obračunane kosmate zavarovalne premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini premoženjskih in življenjskih zavarovanj v letu 2018 (v %)

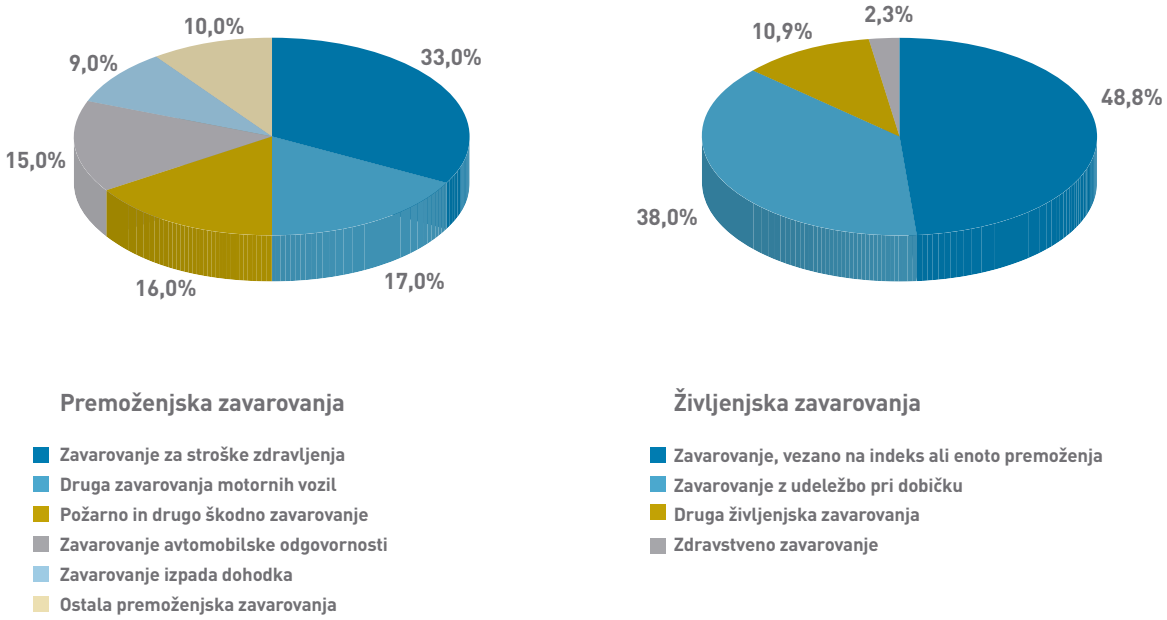

Vir: Letna S2-poročila.

Prikaz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja **premoženjskih zavarovanj** iz slike 2 kaže, da so zavarovalnice kar 90 odstotkov premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od dvanajstih, kolikor jih določa Priloga I Delegirane uredbe, in sicer v vrstah poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, druga zavarovanja motornih vozil, požarno in drugo škodno zavarovanje, zavarovanje avtomobilske odgovornosti in zavarovanje izpada dohodka.

Iz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja **življenjskih zavarovanj**, kot jih prikazuje slika 2, pa lahko vidimo, da največji delež pripada zavarovanju, vezanemu na indeks ali enoto premoženja, ki je z 48,8 odstotka za 10,8 odstotne točke večji od zavarovanj z udeležbo pri dobičku. Z 10,9 odstotka so precej manjša druga življenjska zavarovanja, zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja, pa znašajo 2,3 odstotka.

V nadaljevanju prikaza deležev največjih vrst poslovanja sledi še slika z zneski kosmate obračunane zavarovalne premije v letih 2017 in 2018. Vidimo, da je bila obračunana zavarovalna premija v vseh največjih petih vrstah poslovanja v letu 2018 višja kot v letu 2017, pri čemer je največji odstotek dviga zabeležila vrsta poslovanja »druga zavarovanja motornih vozil«, nato pa vrsta poslovanja »požarno in drugo škodno zavarovanje«.

Slika 3:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja premoženjskih zavarovanj v letih 2017 in 2018
(v milijonih EUR)

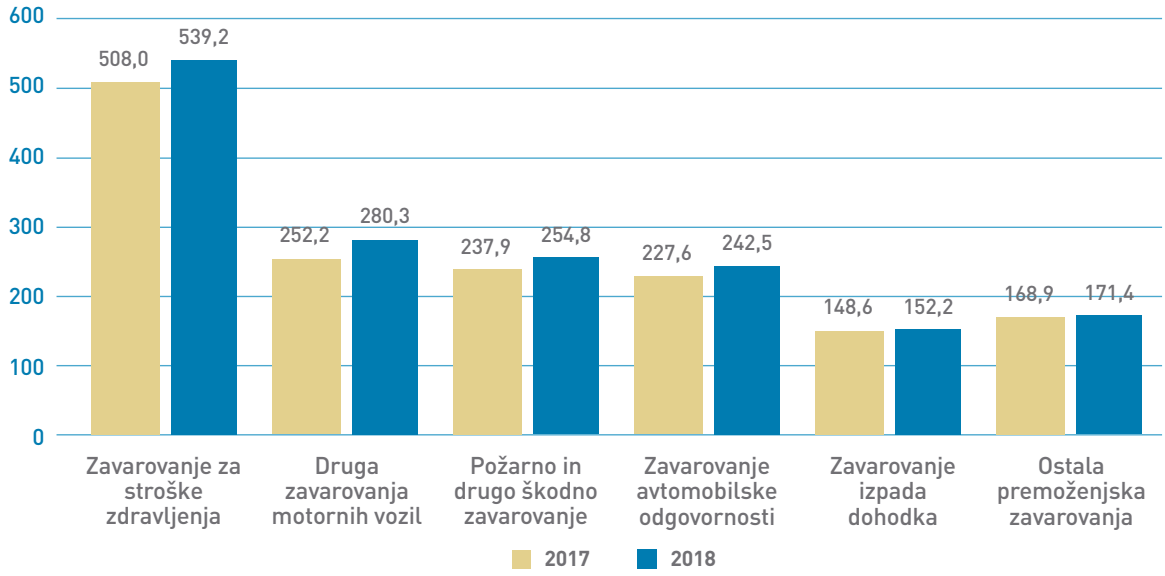

Vir: Letna S2-poročila.

Glede na podatke v sliki 4, ki sledi, izhaja, da imamo dve velikostni kategoriji življenjskih zavarovanj. V prvo sodita zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja z 246,4 mio. EUR, in zavarovanje z udeležbo na dobičku s 191,9 mio. EUR. V veliko nižji velikostni razred pa se uvrščata vrsti poslovanja druga življenjska zavarovanja s 55,3 mio. EUR in zdravstveno zavarovanje, ki je podobno življenjskim zavarovanjem z 11,6 mio. EUR. Obračunana kosmata zavarovalna premija se je v letu 2018 glede na vrednosti v letu 2017 povečala v vseh omenjenih vrstah poslovanja[2], največ, in sicer za 17,2 odstotka v vrsti poslovanja »zdravstveno zavarovanje«.

Slika 4:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja življenjskih zavarovanj v letih 2017 in 2018
(v milijonih EUR)

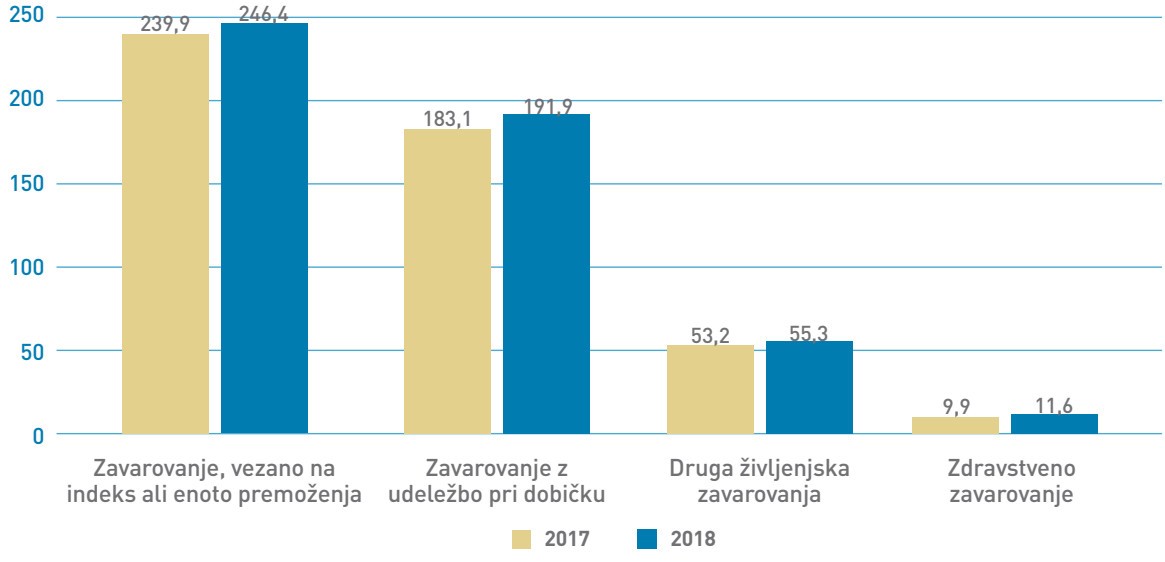

Vir: Letna S2-poročila.

[2] Med druga življenjska zavarovanja sodijo obračunane kosmate zavarovalne premije iz naslova obveznosti iz drugih življenjskih zavarovanj, razen obveznosti, vključenih v vrste poslovanja »zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja, »zavarovanje z udeležbo pri dobičku«, »zdravstveno zavarovanje«, »rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj«, in »rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj«.

Preglednica 2 prikazuje obračunane kosmate zavarovalne premije, obračunane kosmate zneske škod in enostavni škodni rezultat oziroma delež kosmatih obračunanih zneskov škod v kosmatih obračunanih premijah premoženjskih in življenjskih zavarovanj oziroma po posameznih vrstah poslovanja. Primerjava obračunanih kosmatih zavarovalnih premij in obračunanih kosmatih zneskov škod kaže, da se je v letu 2018 enostavni škodni rezultat za vsa zavarovanja skupaj v primerjavi s predhodnim letom izboljšal za 2,1 odstotne točke na račun premoženjskega zavarovanja, pri katerem se je škodni rezultat izboljšal za 2,2 odstotni točki, in življenjskega zavarovanja, pri katerem se je škodni rezultat izboljšal za 1,9 odstotne točke.

Do izboljšanja škodnega rezultata pri premoženjskih zavarovanjih je prišlo predvsem zaradi znižanja škodnega rezultata v vrsti poslovanja »požarno in drugo škodno zavarovanje«, ki s 15 odstotki predstavlja tretjo največjo vrsto poslovanja v skupini premoženjskih zavarovanj in kjer se je škodni rezultat znižal za 16,1 odstotne točke. Do znižanja škodnega rezultata, to je za 3,3 odstotne točke, je prišlo tudi pri drugih zavarovanjih motornih vozil, ki je po obračunani kosmati zavarovalni premiji druga največja vrsta poslovanja v skupini premoženjskih zavarovanj. Nasprotno je pri zavarovanju za stroške zdravljenja kot najmočnejši vrsti poslovanja premoženjskih zavarovanj prišlo do minimalnega, to je za 0,2 odstotni točki, poslabšanja škodnega rezultata.

Do izboljšanja škodnega rezultata pri življenjskih zavarovanjih pa je vodil predvsem izboljšan škodni rezultat zavarovanj, vezanih na indeks ali enoto premoženja kot največje zavarovalne vrste v skupini življenjskih zavarovanj, pri katerih je škodni količnik upadel za 2,6 odstotne točke. Nasprotno se je škodni rezultat pri zavarovanjih z udeležbo na dobičku poslabšal za 3,3 odstotne točke, vendar je ta zavarovalna vrsta po obsegu obračunane kosmate premije toliko manjša od prvo omenjene, da ni prišlo do poslabšanja škodnega rezultata življenjskih zavarovanj kot celote.

Preglednica 2:
Primerjava obračunanih kosmatih zavarovalnih premij in škod v letih 2017 in 2018 po vrstah poslovanja (v mio. EUR)

Vrste poslovanja	2017			2018		
	Obračunane kosmate premije	Kosmati odhodki za škode	Kosmati škodni količnik (v %)	Obračunane kosmate premije	Kosmati odhodki za škode	Kosmati škodni količnik (v %)
Premoženjska zavarovanja	**1.543,2**	**1.016,3**	**65,9**	**1.640,4**	**1.045,4**	**63,7**
Zavarovanje za stroške zdravljenja	508,0	452,5	89,1	539,2	481,4	89,3
Zavarovanje izpada dohodka	148,6	52,7	35,4	152,2	56,8	37,4
Nezgodno zavarovanje zaposlenih	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	227,6	120,2	52,8	242,4	137,8	56,8
Druga zavarovanja motornih vozil	252,2	180,5	71,6	280,3	191,5	68,3
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje	18,5	5,3	28,8	18,4	6,9	37,7
Požarno in drugo škodno zavarovanje	237,9	138,1	58,1	254,8	107,0	42,0
Splošno zavarovanje odgovornosti	60,3	10,7	17,7	65,3	9,1	13,9
Kreditno in kavcijsko zavarovanje	49,7	32,3	65,1	45,8	16,8	36,6
Zavarovanje stroškov postopka	1,1	0,0	1,1	1,6	8,2	522,8
Zavarovanje pomoči	32,5	20,2	62,1	33,5	22,4	66,9
Zavarovanje različnih finančnih izgub	6,9	3,8	54,9	6,9	7,5	108,3
Življenjska zavarovanja	**486,1**	**396,6**	**81,6**	**505,1**	**402,5**	**79,7**
Zdravstveno zavarovanje	9,9	2,1	21,5	11,6	3,0	26,1
Zavarovanje z udeležbo pri dobičku	183,1	162,3	88,6	191,8	176,3	91,9
Zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja	239,9	188,9	78,7	246,4	187,5	76,1
Druga življenjska zavarovanja	53,2	34,9	65,6	55,3	28,4	51,3
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,0
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	8,3	0,0	0,0	7,4	0,0
Vse skupaj	2.029,3	1.412,9	69,6	2.145,5	1.447,9	67,5

Vir: Letna S2–poročila.

3.1.2. Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic

Čeprav se tržni deleži zavarovalnic v zadnjih letih počasi spreminjajo, ostaja slovenski zavarovalniški trg še naprej močno koncentriran. Štiri največje zavarovalnice, to so Zavarovalnica Triglav, Zavarovalnica Sava, Vzajemna in Adriatic Slovenica, obvladujejo 76,2 odstotka zavarovalniškega trga, kar pomeni 0,7 odstotka manj kot v letu 2017. V letu 2018 glede na leto 2017 sta izkazali rahlo povečanje tržnih deležev Zavarovalnica Sava in Vzajemna (prva 0,4, druga pa 0,2 odstotni točki), zmanjšanje pa sta zabeležili Adriatic Slovenica in Zavarovalnica Triglav (prva eno odstotno točko, druga pa 0,3 odstotne točke).

Od preostalih zavarovalnic so povečanje izkazale Modra zavarovalnica (za 0,6 odstotne točke), NLB Vita (za 0,1 odstotne točke), Prva osebna zavarovalnica (za 0,1 odstotne točke) in Triglav zdravstvena zavarovalnica (za 0,4 odstotne točke), medtem ko so malenkostno zmanjšanje utrpele Generali, Grawe, Merkur in SID – Prva kreditna zavarovalnica.

Preglednica 3:
Obračunane kosmate zavarovalne premije in tržni deleži zavarovalnic v letu 2018 (v mio. EUR in %)

Zavarovalnica	Leto 2018							
	Premoženjska zavarovanja (brez zdravstvenih)	%	Zdravstvena zavarovanja (podobna premoženjskim in podobna življenjskim)	%	Življenjska zavarovanja (brez zdravstvenih)	%	Skupaj	%
Adriatic Slovenica	123,4	13,0	127,3	18,1	52,8	10,7	303,5	14,1
CDA 40	1,1	0,1	–	0,0	–	0,0	1,1	0,0
Generali	65,5	6,9	7,0	1,0	26,8	5,4	99,3	4,6
Grawe	22,7	2,4	4,2	0,6	16,4	3,3	43,3	2,0
Merkur	2,3	0,2	7,4	1,0	37,5	7,6	47,1	2,2
Modra zavarovalnica	–	0,0	0,0	0,0	43,2	8,7	43,2	2,0
NLB Vita	0,0	0,0	3,8	0,5	73,1	14,8	76,9	3,6
Prva osebna zavarovalnica	–	0,0	5,0	0,7	33,3	6,7	38,3	1,8
SID – Prva kreditna zavarovalnica	15,3	1,6	–	0,0	–	0,0	15,3	0,7
Triglav	432,0	45,5	54,3	7,7	146,7	29,8	633,0	29,5
Triglav zdravstvena	–	0,0	144,9	20,6	–	0,0	144,9	6,8
Vzajemna	–	0,0	304,5	43,3	–	0,0	304,5	14,2
Zavarovalnica Sava	286,7	30,2	44,7	6,4	63,7	12,9	395,1	18,4
Skupaj	**949,0**	**100,0**	**703,1**	**100,0**	**493,5**	**100,0**	**2.145,5**	**100,0**

Vir: Letna S2-poročila.

Gledano po skupinah zavarovanja, je na področju **premoženjskih zavarovanj**, brez zdravstvenih, v letu 2018 in letu 2017 največji tržni delež dosegala Zavarovalnica Triglav, in sicer v višini 45,5 odstotka. Sledili sta ji Zavarovalnica Sava s 30 oziroma 29-odstotnim tržnim deležem in Adriatic Slovenica s 13 oziroma 13,9 %.

Na področju zdravstvenih zavarovanj je Solventnost 2 uvedla novo terminologijo, in sicer **zdravstvena zavarovanja, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna premoženjskim zavarovanjem) in zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna življenjskim zavarovanjem)**. Med prva se uvrščajo vrste poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, zavarovanje izpada dohodka in nezgodno zavarovanje zaposlenih. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja sodijo med zavarovanja za stroške zdravljenja, nezgodna pa v zavarovanje izpada dohodka in nezgodno zavarovanje zaposlenih. V letu 2018 je bila na področju zdravstvenih zavarovanj še vedno vodilna Vzajemna z 43,3-odstotnim tržnim deležem. Sledila sta ji Triglav zdravstvena zavarovalnica s 20,6-odstotnim tržnim deležem in Adriatic Slovenica z 18,1-odstotnim tržnim deležem.

Enako kot pri premoženjskih zavarovanjih je tudi na področju **življenjskih zavarovanj** največji tržni delež z 29,8 odstotka pripadal Zavarovalnici Triglav. Drugo mesto s 14,8 odstotka zavzema NLB Vita. Sledita ji Zavarovalnica Sava z 12,9-odstotnim in Adriatic Slovenica z 10,7-odstotnim deležem.

3.2. Pozavarovanje

Zavarovalnice skladno z 242. členom ZZavar-1 s pozavarovanjem krijejo tisti del v zavarovanje prevzetih nevarnosti, ki po preglednicah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti. Zato morajo zavarovalnice za vsako poslovno leto sprejeti program načrtovanega pozavarovanja, katerega vsebina je predpisana v 243. členu ZZavar-1.

Pri poslih pozavarovanja se premija po novem prikazuje ločeno na sprejeto proporcionalno in neproporcionalno pozavarovanje ter življenjsko pozavarovanje. Pri sprejetem proporcionalnem pozavarovanju se premija deli na iste zavarovalne vrste, kot pri neposrednem zavarovanju, pri sprejetem neproporcionalnem pozavarovanju pa se premija deli »samo« na štiri vrste: zdravstveno, pozavarovanje odgovornosti, pomorsko, letalsko in transportno ter premoženjsko pozavarovanje.

Deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2018 prikazuje slika 5, ki sledi v nadaljevanju.

Slika 5:
Deleži obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2018 (v %)

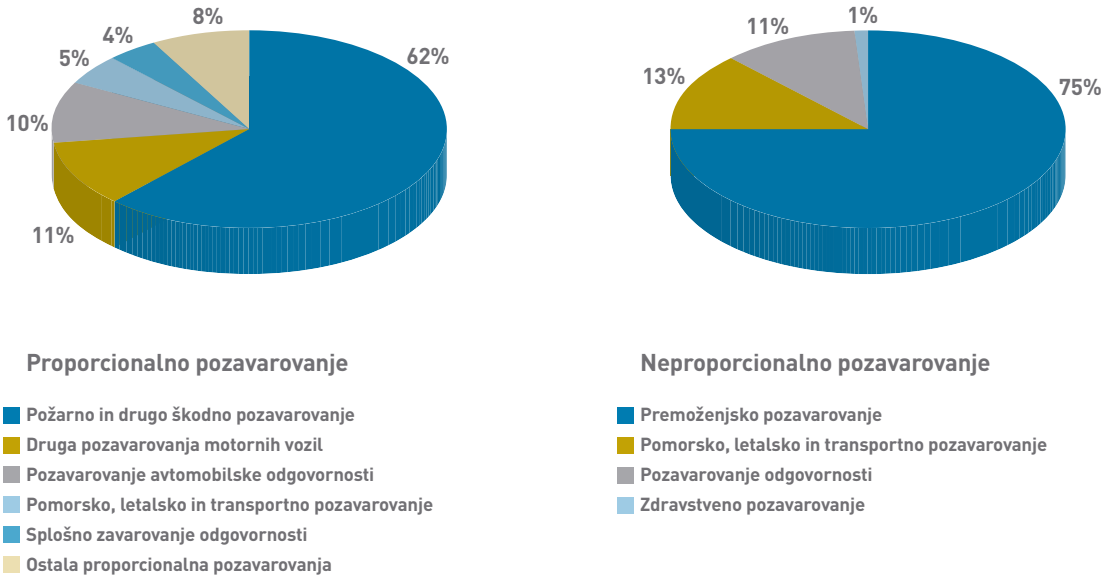

Vir: Letna S2-poročila.

Vidimo, da daleč največji delež proporcionalnega zavarovanja odpade na požarno in drugo škodno pozavarovanje, kar je razumljivo ob obstoju dejstva, da so tovrstne škode zelo velike in relativno množične in zavarovalnice z velikim deležem odstopajo nevarnosti iz te vrste poslovanja v pozavarovanje. Med največjimi deleži se, podobno kot pri neposrednem zavarovanju, to je zavarovanju fizičnih in pravnih oseb pri zavarovalnicah, pojavijo tudi obračunane kosmate premije v vrsti poslovanja drugo (po)zavarovanje motornih vozil in (po)zavarovanje avtomobilske odgovornosti. Za zadnjim se pojavlja pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje, kar zopet lahko pripišemo dejstvu, da so tovrstne škode zelo velike.

Iz slike 5, ki prikazuje deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2018, vidimo, da daleč največji delež odpade na premoženjsko pozavarovanje, ki zajema premije iz naslova obveznosti iz neproporcialnega zavarovanja v povezavi z zavarovalnimi obveznostmi, vključenimi v vrste poslovanja drugih zavarovanj motornih vozil, požarnega zavarovanja in zavarovanja druge škode na premoženju, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči ter zavarovanja različnih finančnih izgub.

3.3. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic

Preglednica 4 prikazuje obračunane kosmate in obračunane čiste zavarovalne premije zavarovalnic po posameznih vrstah poslovanja. Razlika med njimi je znesek premij pozavarovanja, ki jih zavarovalnice plačujejo po programu načrtovanega pozavarovanja za vsako leto oziroma ga za potrebe lastnega kritja oddajo v pozavarovanje (cesija). Pri premoženjskih zavarovanjih, razen zdravstvenih zavarovanj, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja, se delež pozavarovanja giblje med 4 in 44 odstotki. Spodnji delež pozavarovanja je delež v vrsti poslovanja zavarovanje pomoči, zgornji pa delež v vrsti poslovanja zavarovanje stroškov postopka. Premija, ki jo zavarovalnice plačujejo za pozavarovanje zdravstvenih zavarovanj, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (zavarovanje za stroške zdravljenja in zavarovanje izpada dohodka) in življenjskih zavarovanj, je majhna, saj obsega pri prvih dveh le 0,4 odstotka in 6,2 odstotka, pri življenjskih zavarovanjih pa 3,6 odstotka obračunane kosmate premije.

Preglednica 4:
Primerjava obračunanih kosmatih in obračunanih čistih zavarovalnih premij ter obračunanih kosmatih in obračunanih čistih škod zavarovalnic v letu 2018 (v mio. EUR)

Zavarovanje	Leto 2018			
	Obračunane kosmate premije	Obračunane čiste premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
Premoženjska zavarovanja skupaj	**1.640,4**	**1.464,9**	**1.045,4**	**983,6**
Zavarovanje za stroške zdravljenja	539,2	537,2	481,4	481,4
Zavarovanje izpada dohodka	152,2	142,7	56,8	53,9
Nezgodno zavarovanje zaposlenih	0,0	0,0	0,0	0,0
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	242,4	216,1	137,8	124,5
Druga zavarovanja motornih vozil	280,3	248,5	191,5	172,9
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje	18,4	13,6	6,9	6,0
Požarno in drugo škodno zavarovanje	254,8	177,2	107,0	91,6
Splošno zavarovanje odgovornosti	65,3	50,9	9,1	6,4
Kreditno in kavcijsko zavarovanje	45,8	41,3	16,8	16,2
Zavarovanje stroškov postopka	1,6	0,9	8,2	8,2
Zavarovanje pomoči	33,5	32,3	22,4	19,1
Zavarovanje različnih finančnih izgub	6,9	4,2	7,5	3,4
Življenjska zavarovanja skupaj	**505,1**	**486,7**	**402,5**	**388,9**
Zdravstveno zavarovanje	11,6	11,0	3,0	2,4
Zavarovanje z udeležbo pri dobičku	191,8	187,8	176,3	173,4
Zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja	246,4	239,4	187,5	184,0
Druga življenjska zavarovanja	55,3	48,5	28,4	27,1
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	0,0	7,4	2,1
Vsa zavarovanja skupaj	**2.145,5**	**1.951,6**	**1.447,9**	**1.372,5**

Vir: Letna S2-poročila.

Obe slovenski pozavarovalnici sta v letu 2018 skupaj obračunali 282,8 mio. EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni 2,1-odstotno povečanje glede na leto 2017. Večina kosmate pozavarovalne premije, to je 99,6 odstotka, se nanaša na skupino premoženjskih zavarovanj. Podobno kot zavarovalnice morajo tudi pozavarovalnice določiti maksimalne lastne deleže.

Preglednica 5:
Primerjava obračunanih kosmatih in obračunanih čistih premij ter obračunanih kosmatih in obračunanih čistih škod pozavarovalnic v letu 2018 po vrstah poslovanja (v mio. EUR)

Pozavarovanje	Leto 2018			
	Obračunane kosmate premije	Obračunane čiste premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
Sprejeto proporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	**217,2**	**168,8**	**108,5**	**83,4**
Pozavarovanje za stroške zdravljenja	1,6	1,1	–0,2	–0,3
Pozavarovanje izpada dohodka	7,1	6,8	2,7	2,6
Nezgodno pozavarovanje zaposlenih	0,0	0,0	0,0	0,0
Pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	22,5	22,4	8,5	8,4
Druga pozavarovanja motornih vozil	23,7	21,8	17,0	16,0
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	11,7	10,3	7,8	7,6
Požarno in drugo škodno pozavarovanje	134,0	95,9	65,6	46,6
Splošno pozavarovanje odgovornosti	8,7	7,3	2,8	-0,2
Kreditno in kavcijsko pozavarovanje	5,2	2,2	1,1	0,4
Pozavarovanje stroškov postopka	0,0	0,0	0,0	0,0
Pozavarovanje pomoči	0,7	0,7	0,5	0,5
Pozavarovanje različnih finančnih izgub	2,0	0,3	2,7	1,8
Sprejeto neproporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	**64,5**	**44,6**	**41,0**	**36,2**
Zdravstveno pozavarovanje	0,5	0,5	0,3	0,3
Pozavarovanje odgovornosti	7,5	3,2	4,6	6,4
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	8,2	7,0	8,8	8,7
Premoženjsko pozavarovanje	48,3	33,9	27,3	20,8
Obveznosti iz življenjskih pozavarovanj	**1,1**	**0,3**	**6,2**	**3,0**
Vse skupaj	**282,8**	**213,7**	**155,7**	**122,6**

Vir: Letna S2-poročila.

3.4. Zavarovalnice iz držav članic EU, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle

Konec leta 2018 je število zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EGP) in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, znašalo 777. Od tega ima največ zavarovalnic sedež v Združenem kraljestvu (160 zavarovalnic oziroma 20,6 odstotka vseh zavarovalnic iz držav EGP, ki lahko v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle). Sledijo zavarovalnice s sedežem v Nemčiji (94 zavarovalnic ali 12,1 odstotka), na Irskem (70 zavarovalnic ali 9 odstotkov), v Luksemburgu (55 zavarovalnic ali 7,1 odstotka), v Franciji (53 zavarovalnic ali 6,8 odstotka), Belgiji (51 zavarovalnic ali 6,6 odstotka), na Nizozemskem (45 zavarovalnic ali 5,8 odstotka), v Avstriji in Španiji (39 zavarovalnic ali 5 odstotkov), na Švedskem (27 zavarovalnic ali 3,5 odstotka) in v Liechtensteinu (23 zavarovalnic ali 3 odstotke). Iz drugih držav EU oziroma EGP je manj kot po 20 zavarovalnic, ki v Sloveniji lahko neposredno opravljajo zavarovalne posle, in sicer so to še zavarovalnice iz Italije, Danske, Poljske, Madžarske, Hrvaške, Malte, Finske, Litve, Gibraltarja, Češke, Bolgarije, Norveške, Slovaške, Romunije, Estonije, Latvije, Grčije, Cipra in iz Islandije, medtem ko Portugalska nima registriranih zavarovalnic, ki bi v Sloveniji želele neposredno opravljati zavarovalne posle.

Poleg zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic EU oziroma EGP in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, v Sloveniji opravlja zavarovalne posle tudi sedem podružnic zavarovalnic iz držav članic EU.[3]

[3] To so podružnice: Wiener Städtische Versicherung, AG, podružnica v Sloveniji, Porsche Versicherungs, AG, podružnica v Sloveniji, Österreichische Hagelversicherung, VVaG, podružnica v Sloveniji, in ERGO Versicherung, AG, podružnica v Sloveniji, ki imajo sedež v Avstriji, ARAG SE, podružnica v Sloveniji, s sedežem v Nemčiji, Allianz Zagreb, d. d., podružnica v Sloveniji in CROATIA osiguranje, d. d., podružnica v Sloveniji, s sedežem na Hrvaškem.

3.5. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami

Slovenski zavarovalni trg se po razvitosti uvršča med srednje razvite evropske države, kar je razvidno iz primerjalnih podatkov držav članic EU.[4] Po deležu skupne zavarovalne premije v bruto domačem proizvodu je leta 2017 Slovenija zasedala 10. mesto med državami EU. Višje mesto glede na predhodno leto pa ni rezultat povečanja deleža obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP, pač pa dejstva, da več držav izkazuje enak delež. Z navedenim deležem obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP-ju je dosegla 68,1 odstotka povprečja EU (67,6 odstotka v letu 2016 ter je pred Avstrijo, Luksemburgom, Malto, Ciprom, Poljsko, Češko, Hrvaško, Madžarsko, Slovaško, Bolgarijo, Grčijo in Romunijo, zaostaja pa za drugimi državami EU. Po velikosti zbrane premije na prebivalca zavzema 16. mesto med osemindvajseterico. Glede na države, ki jim je Slovenija primerljiva po predhodno navedenih kazalnikih, pa še vedno dosega manjši delež življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji, in sicer le 30 odstotkov, kar je sicer za 1,7 odstotne točke bolje kot leta 2016. Razen Bolgarije, Nizozemske in Romunije vse druge države EU dosegajo večji delež, nekatere tudi do polovice in več celotne obračunane kosmate premije posameznega trga. Delež premije življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji se je v letu 2017 glede na leto 2016 povečal. V letu 2011 je premija življenjskih zavarovanj na prebivalca v Sloveniji znašala 459 USD, v letu 2012 339,5 USD, v letu 2013 390 USD, v letu 2014 344 USD, v letu 2015 303 USD, v letu 2016 307 USD in v letu 2017 355,2 USD. Razlog za majhen delež življenjskih zavarovanj v celotni zavarovalni premiji je po eni strani posledica velikega deleža socialnih zavarovanj in preslabega poznavanja produktov življenjskih zavarovanj, po drugi strani pa je na strukturni delež življenjskih zavarovanj v zadnjih letih vplivala tudi gospodarska kriza, ki je povzročila slabšanje življenjskega standarda in zmanjševanje kupne moči.

Preglednica 6:
Zavarovalna dejavnost po posameznih državah v letu 2017

Država	Obračunana kosmata zavarovalna premija (v mio. USD)	Delež obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP (%)	Obračunana kosmata zavarovalna premija na prebivalca (v USD)	Delež obračunane kosmate premije življenjskih zavarovanj v obračunani kosmati premiji (%)
Avstrija (AT)	19.275	4,6	2.217	34,0
Belgija (BE)	34.710	6,1	2.655	50,9
Bolgarija (BG)	1.236	2,2	175	17,3
Ciper (CY)	920	4,4	1.042	42,8
Češka (CZ)	6.432	2,9	609	38,0
Danska (DK)	33.141	10,2	5.772	73,0
Finska (FI)	26.158	11,7	4.737	81,7
Francija (FR)	241.603	9,0	3.446	63,5
Grčija (GR)	4.412	2,2	411	45,0
Hrvaška (HR)	1.367	2,6	333	32,5
Irska (IE)	64.306	6,8	4.687	86,6
Italija (IT)	155.509	8,3	2.660	73,3
Liechtenstein (LI)	5.149	0,4	746	46,9
Luksemburg (LU)	30.277	4,6	5.011	87,7
Madžarska (HU)	3.411	2,5	348	49,0
Malta (MT)	4.691	4,4	1.251	32,9
Nemčija (DE)	222.978	6,0	2.687	43,5
Nizozemska (NL)	79.013	9,6	4.631	19,8
Poljska (PL)	15.970	3,0	421	31,5
Portugalska (PT)	13.243	6,0	1.271	61,2
Romunija (RO)	2.467	1,2	125	20,9
Slovaška (SK)	2.410	2,4	444	39,6
Slovenija (SI)	**2.462**	**4,9**	**1.184**	**30,0**
Španija (ES)	70.547	5,4	1.519	47,1
Švedska (SE)	36.580	6,8	3.672	73,4
Velika Britanija (UK)	283.331	9,6	3.810	67,0
EU 28	1.357.895	7,2	2.429	59,4

Vir: Sigma 3/2018.
* V preglednici so vključene vse države EU, razen Litve, Latvije in Estonije. Podatek EU-28 vključuje tudi navedene države.

[4] Zadnji razpoložljivi podatki se nanašajo na leto 2017.

Slika 6:
Primerjava deležev celotne zavarovalne premije v BDP-ju v nekaterih državah EU v letu 2017 (v %)

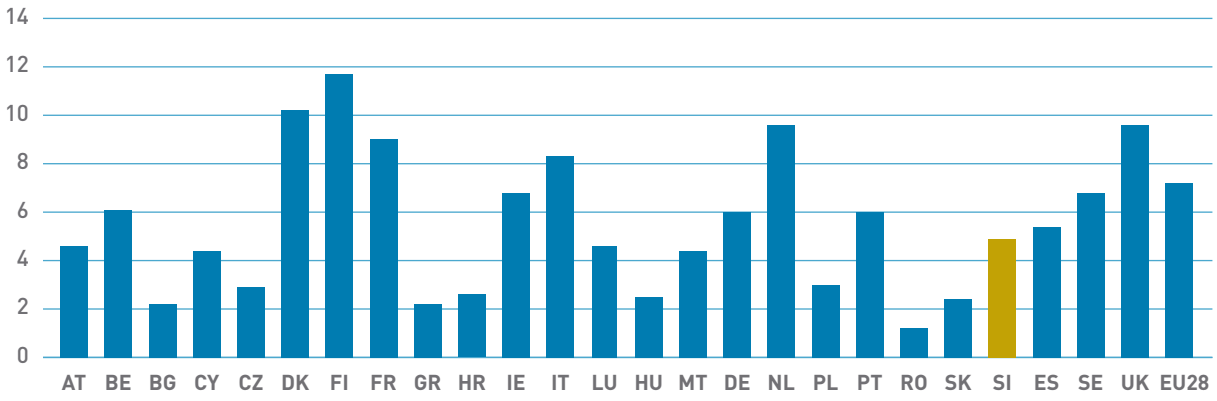

Vir: Sigma 3/2018.

3.6. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic

V analizi računovodskih izkazov za leto 2017 so vključeni revidirani, za leto 2018 pa nerevidirani računovodski izkazi. Analiza računovodskih izkazov je v tem poglavju pripravljena ločeno za zavarovalnice in pozavarovalnici. Zavarovalnice in pozavarovalnici so izkaze pripravile skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in s predpisi Agencije.

3.6.1. Izidi poslovanja zavarovalnic

Izkaz poslovnega izida zavarovalnic prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid poslovnega leta. Zavarovalno-tehnični del izida poslovanja se sestavlja ločeno za premoženjska (vključno z zdravstvenimi) in za življenjska zavarovanja ter še posebej za dopolnilna zdravstvena zavarovanja kot del zdravstvenih zavarovanj.

Preglednica 7:
Zbirni izkaz poslovnega izida zavarovalnic za leti 2017 in 2018 (v mio. EUR)

	C. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA ZAVAROVALNIC	Leto 2017	Leto 2018
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (A.IX)	75,0	102,8
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	39,9	32,2
III.	Prihodki naložb	65,9	62,1
IV.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	11,6	11,0
V.	Odhodki naložb	23,0	21,4
VI.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj (A.II)	20,9	26,1
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj	12,0	13,8
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj	12,9	17,0
IX.	Drugi prihodki	5,6	5,1
X.	Drugi odhodki	3,4	2,6
XI.	Poslovni izid poslovnega leta pred obdavčitvijo (I + II + III + IV – V – VI + VII – VIII + IX – X)	150,0	159,9
XII.	Davek iz dobička	20,0	25,3
XIII.	Odloženi davki	–4,9	–1,9
XIV.	Čisti poslovni izid poslovnega leta (XI – XII + XIII)	124,9	132,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2017 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2018.

Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Ur. l. RS, št. 1/16, 85/16 in 12/18; v nadaljevanju: Sklep o letnem poročilu zavarovalnic), ki ga je Agencija izdala na podlagi novega

zakona o zavarovalništvu, predpisuje samo ločeni izkaz izida iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ne pa več ločenega izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj. Postavke iz zdravstvenih zavarovanj kot ene izmed vrst iz skupine premoženjskih zavarovanj so vključene v izkaz izida premoženjskih zavarovanj.

Finančne izgube iz naslova naravnih katastrof so lani znašale 160 milijard dolarjev, kar je precej manj kot leto prej, ko so se ustavile pri 350 milijardah, je sporočila nemška pozavarovalnica Munich Re. Čeprav so se finančne izgube lani zmanjšale, je bila vsota še vedno nad 30-letnim povprečjem, ki je pri 140 milijard dolarjev.

Podobno kot pretekla leta so naravne nesreče največjo škodo povzročile v ZDA, kjer so že drugo leto zapored zabeležili rekordno škodo, ki so jo povzročili požari. Samo v Kaliforniji je požar povzročil za 24 milijard škode, so izpostavili v Munich Re. Ob tem sta čez lužo orkana Florence in Michael skupaj povzročila za dodatnih 30 milijard dolarjev škod.

Najbolj smrtonosna lanska naravna nesreča je medtem prizadela indonezijsko mesto Palu, v katerem je cunami terjal 2.100 smrtnih žrtev. V pozavarovalnici so izpostavili, da je bilo sicer število smrtnih žrtev leta 2018 krepko pod 53.000 (10.400), kar predstavlja 30-letno povprečje. Dodali so, da ukrepi, sprejeti za zaščito človeških življenj, kažejo učinke[5].

Tudi za slovenske zavarovalnice je bilo leto 2018, kar se tiče škodnega dogajanja, predvsem množičnih škod in škod iz naravnih nesreč, ugodnejše kot leto pred tem,[6] je pa bilo tudi leto 2018 zaznamovano z naravnimi ujmami[7]. Enako velja za pozavarovalnici, čeprav je treba omeniti, da je bilo za pozavarovalnice z vidika škodnega dogajanja leto 2018, zgodovinsko gledano, četrto najmanj ugodno v zadnjih štiridesetih letih. Največje škode, ki so v letu 2018 prizadele naši pozavarovalnici, so bile tajfun Jebi na Japonskem, škoda iz naslova poplav v Indiji[8], japonski tajfun Trami in nemški vihar Friederike[9].

Zavarovalnice so v obravnavanem obdobju dosegle pozitiven zavarovalno-tehnični izid v obeh segmentih poslovanja. Pri premoženjskih zavarovanjih so dosegle izid v višini 102,8 mio. EUR, kar je za 27,8 mio. EUR ali 37,1 odstotka več kot v letu 2017, pri življenjskih zavarovanjih pa so dosegle izid v višini 32,2 mio. EUR, kar je nekoliko, to je za 7,7 mio. EUR manj kot v letu 2017.

Zavarovalnice so v poslovnem letu 2018 dosegle pozitiven poslovni izid pred obdavčitvijo v višini 159,9 mio. EUR, kar je za 9,9 mio. EUR ali 6,6 odstotka več kot v poslovnem letu 2017. Zavarovalnice so skupaj v letu 2018 obračunale za 25,3 mio. EUR davka od dobička pravnih oseb. Izkazale so za 1,9 mio. EUR odloženih obveznosti za davek, ki znižujejo čisti poslovni izid.

Leto 2018 je bilo za zavarovalnice, merjeno s čistim poslovnim izidom, uspešnejše kot leto 2017. Izkazale so za 132,7 mio. EUR čistega poslovnega izida, kar je za 7,8 mio. EUR ali za 6,2 odstotka več kot v letu 2017. Negativni čisti poslovni izid, ki znaša 0,29 mio. EUR, je konec leta 2018 izkazala ena zavarovalnica.

Preglednica 8:
Zbirni izračun vseobsegajočega donosa zavarovalnic za leti 2017 in 2018 (v mio. EUR)

	D. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA ZAVAROVALNIC	Leto 2017	Leto 2018
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	124,9	132,7
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	15,5	–64,2
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	140,4	68,5

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2017 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic leto 2018.

[5] https://www.dnevnik.si/1042856550/svet/naravne-nesrece-lani-povzrocile-za-160-milijard-dolarjev-skod
[6] https://letnoporocilo.triglav.eu/storage/doc/201903/zt-2018slofinal15.pdf
[7] https://www.zav-sava.si/media/store/sl-SI/Dokumenti-web/Letna-poroila/Revidirano-letno-porocilo-Zavarovalnice-Sava--za-2018.PDF
[8] https://www.sava-re.si/media/objave/dokumenti/2019/Revidirano_letno_porocilo_skupine_Sava_Re_in_Save_Re__d_d___za_leto_2018.pdf
[9] Letno poročilo Pozavarovalnice Triglav RE (arhiv Agencije za zavarovalni nadzor)

V izkazu celotnega vseobsegajočega donosa zavarovalnice izkazujejo vse sestavine izkaza poslovnega izida ter tiste postavke prihodkov in odhodkov, ki niso pripoznane v poslovnem izidu, vplivajo pa na spremembo lastniškega kapitala v obračunskem obdobju. Celotni vseobsegajoči donos zavarovalnic je v letu 2018 v primerjavi s predhodnim letom precej padel, na kar je vplivala negativna vrednost drugega vseobsegajočega donosa po obdavčitvi, ki je predvsem posledica izgub iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo.

Preglednica 9:
Zbirni izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2017 in 2018 (v mio. EUR)

	A. IZKAZ IZIDA IZ PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2017	Leto 2018
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	1.289,5	1.384,5
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnic	20,9	26,1
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	8,6	9,4
IV.	Čisti odhodki za škode	916,6	963,8
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/–)	–1,8	–2,3
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	7,8	11,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	299,9	318,8
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	17,8	21,3
IX.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (I + II + III – IV ± V – VI – VII – VIII)	75,0	102,8

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2017 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic leto 2018.

Zavarovalnice so v letu 2018 v segmentu premoženjskih zavarovanj ustvarile 1.384,5 mio. EUR čistih prihodkov od zavarovalnih premij, kar je kar za 95 mio. EUR ali 7,4 odstotka več kot v letu 2017. Rezultat višjega porasta čistih prihodkov od zavarovalnih premij od čistih odhodkov za škode in drugih odhodkov za škode ter obratovalnih stroškov je tudi 37,1 odstotka višji poslovni izid kot v preteklem letu.

Preglednica 10:
Zbirni izkaz izida iz življenjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2017 in 2018 (v mio. EUR)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2017	Leto 2018
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	489,9	506,8
II.	Prihodki naložb	112,9	98,9
III.	Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	100,5	47,2
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	24,5	24,4
V.	Čisti odhodki za škode	386,4	393,8
VI.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/–)	-119,3	31,7
VII.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VIII.	Čisti obratovalni stroški	111,3	107,0
IX.	Odhodki naložb	17,7	28,4
X.	Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	28,8	122,9
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	12,8	13,7
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz čistega izida zavarovalnic	11,6	11,0
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I+ II + III + IV – V ± VI – VII – VIII – IX – X – XI – XII)	39,9	32,2

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2017 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic leto 2018.

Pri življenjskih zavarovanjih so se čisti prihodki od zavarovalnih premij v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 povečali za 16,9 mio. EUR oziroma za 3,4 %, kar je višje od povečanja čistih odhodkov za škode, ki so se povečali za 7,4 mio. EUR. Vendar pa je pozitiven izid za 7,7 mio. EUR nižji od izida v letu 2017, kar je predvsem posledica povečanja čistih neiztrženih izgub naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

Sledi prikaz izida dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja so prostovoljna zdravstvena zavarovanja, ki krijejo razliko ali del razlike med celotnimi stroški zdravstvenih storitev in stroški teh storitev, ki jih krije obvezno zdravstveno zavarovanje po zakonu, ki ureja obvezna zdravstvena zavarovanja. Sklep o letnem poročilu zavarovalnicam, ki opravljajo posle navedenih zavarovanj, nalaga, da sestavljajo še izkaz poslovnega izida in bilanco stanja iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Zavarovalnice so za ta del poslovanja dolžne izdelati poseben izkaz izida, ki je sicer sestavni del izkaza izida iz premoženjskih zavarovanj.

Preglednica 11:
Zbirni izkaz izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj zavarovalnic za leti 2017 in 2018 (v mio. EUR)

	Aa. IZKAZ IZIDA IZ DOPOLNILNIH ZAVAROVANJ	Leto 2017	Leto 2018
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	496,2	524,9
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnice (postavka C.VI)	1,4	1,1
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	0,2	0,1
IV.	Čisti odhodki za škode	449,1	477,1
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/–)	–0,1	0,1
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	48,6	50,9
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	1,4	1,5
IX.	Izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj (I + II + III – IV + V – VI – VII – VIII)	–1,4	–3,3

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2017 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic leto 2018.

Zavarovalnice so v letu 2018 izkazale slabši izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj kot pred letom. Izguba na ravni sektorja kot celote znaša 3,3 mio. EUR. Višja izguba je rezultat dejstva, da so se poleg čistih odhodkov za škode, ki so se povišali skoraj toliko kot čisti prihodki od zavarovalnih premij, povišali tudi čisti obratovalni stroški.

3.6.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic

Pozavarovalnici sta v letu 2018 zabeležili precejšen porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij v primerjavi z letom 2017, ki je znašal 8,9 mio. EUR ali 4,4 odstotka, in hkrati tudi porast čistih odhodkov za škode za 3,6 mio. EUR ali 2,9 odstotka. Hkratno zmanjšanje donosa naložb, prenesenega iz izkaza čistega izida pozavarovalnic za 2,6 mio. EUR in povečanje čistih obratovalnih stroškov za 4,8 mio. EUR, je vodilo k temu, da je zavarovalno-tehnični izid pozavarovalnic v primerjavi z letom 2017 nižji in znaša 15,1 mio. EUR. Čisti poslovni izid, ki sta ga pozavarovalnici dosegli v letu 2018, pa je zaradi povečanih prihodkov naložb v znesku 6,7 mio. EUR ali 15,6 % in drugih prihodkov od zavarovanj v znesku 2,2 mio. EUR višji od čistega poslovnega izida leta 2017 za 7,1 mio. EUR.

Zaradi višjega čistega dobička je višji tudi celotni vseobsegajoči donos.

Preglednica 12:
Zbirni izkaz poslovnega izida in vseobsegajočega donosa pozavarovalnic za leti 2017 in 2018 (v mio. EUR)

	A. IZKAZ IZIDA	Leto 2017	Leto 2018
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	204,3	213,2
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida pozavarovalnic	3,1	0,5
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	0,0	1,0
IV.	Čisti odhodki za škode	125,4	129
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/–)	–0,1	–1,1
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,2
VII.	Čisti obratovalni stroški	63,1	67,9
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,3	1,4
IX.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (I + II + III – IV + V – VI – VII – VIII)	18,5	15,1
	C. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA POZAVAROVALNIC		
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (A.IX)	18,5	15,1
III.	Prihodki naložb	43	49,7
V.	Odhodki naložb	13,9	14,1
VI.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida premoženjskih zavarovanj (A.II)	3,1	0,5
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj	4,2	6,4
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj	5,7	5,4
IX.	Drugi prihodki	0,1	0,0
X.	Drugi odhodki	0,5	0,7
XI.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (I + III – V – VI + VII – VIII + IX – X)	42,6	50,5
XII.	Davek iz dobička	3,1	4,5
XIII.	Odloženi davki	–0,2	0,4
XIV.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (XI-XII+XIII)	39,3	46,4
	D. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POZAVAROVALNIC		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	39,3	46,4
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	–1,1	–3,9
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	38,2	42,5

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2017 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2018.

3.7. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic

Na naložbeno politiko ter na vrednost finančnih naložb slovenskih zavarovalnic in pozavarovalnic pomembno vplivajo tudi gospodarska in finančna gibanja v slovenskem, evrskem in v širšem svetovnem gospodarstvu, zato na začetku to poglavje na kratko spregovori tudi o teh gibanjih.

Gospodarska rast v evroobmočju se je leta 2018 nadaljevala, vendar je gospodarstvo izgubljalo zagon. Rast se je upočasnila z 2,5 % v letu 2017 na 1,8 % v letu 2018, saj se je tekom leta pojavila vrsta zaviralnih dejavnikov. Precejšnja upočasnitev svetovne trgovinske menjave je negativno vplivala na izvozni sektor in zlasti na predelovalne dejavnosti.

Evropsko gospodarstvo je ob podpori nadaljnjega okrevanja na trgu dela kljub temu ostalo razmeroma trdoživo. Stopnja brezposelnosti se je decembra znižala na 7,8 %, kar je najnižja stopnja od oktobra 2008. Močna dinamika na trgu dela se je odrazila v vztrajni in široko osnovani rasti plač, ki je v zadnjem četrtletju dosegla 2,2 %. Vse višja zaposlenost in plače so po drugi strani spodbujale zasebno porabo.

Skupna inflacija se je v primerjavi s prejšnjim letom zvišala in je leta 2018 v povprečju znašala 1,7 %, k čemur so prispevale predvsem višje cene energentov.

K odpornosti finančnega sektorja so leta 2018 prispevali tudi nadaljnje okrevanje evropskega gospodarstva ter mikrobonitetni in makrobonitetni ukrepi. Agregatni količnik navadnega lastniškega temeljnega kapitala je v pomembnih institucijah ob koncu tretjega četrtletja 2018 dosegel 14,2 %. Stanje nedonosnih posojil se je v prvih treh četrtletjih 2018 zmanjšalo za 94 milijard EUR, skupni delež nedonosnih posojil v pomembnih institucijah evroobmočja pa je znašal 4,2 %, potem ko je bil leto prej 5,2-odstoten.

Donosnost državnih obveznic v evroobmočju je leta 2018 ostala približno nespremenjena, čeprav se je proti koncu leta rahlo povečala. To je bilo predvsem posledica prelitja posledic postopnega opuščanja spodbujevalno naravnane denarne politike v ZDA in povečanja razmikov v donosnosti italijanskih obveznic, kar pa je zaenkrat le omejeno negativno vplivalo na druge trge državnih obveznic v evroobmočju. Povprečna donosnost 10-letnih državnih obveznic evroobmočja, tehtana z BDP, je 31. decembra 2018 znašala 1,01 %, kar je večinoma nespremenjeno v primerjavi s povprečno ravnjo iz leta 2017. Razmik v donosnosti 10-letnih obveznic držav evroobmočja glede na donosnost 10-letnih nemških državnih obveznic se je ob prevladujoči negotovosti glede fiskalne politike zmerno povečal.

Tečaji delnic v evroobmočju so se leta 2018 ob povečanih svetovnih napetostih, italijanski politični negotovosti in postopni normalizaciji spodbujevalno naravnane denarne politike precej znižali. Tako se je širši indeks tečajev delnic nefinančnih družb v evroobmočju med letom znižal za 12,6 %, indeks tečajev bančnih delnic v evroobmočju pa je upadel za 33,3 %[10].

Rast slovenskega gospodarstva se je v lanskem tretjem četrtletju okrepila v nasprotju z gibanji v evrskem območju. Četrtletna rast je dosegla 1,3 %, kar je več od pričakovanj in bistveno nad evrskim povprečjem, ki je znašalo le 0,2 %. Pospešek je izviral iz povečane aktivnosti v gradbeništvu in v nekaterih skupinah zasebnih storitev. Bistveno močnejša kot v evrskem območju je bila še naprej tudi medletna rast BDP, ki se je okrepila na 4,8 %, po desezoniranih in delovnim dnem prilagojenih podatkih pa je dosegla 5,0 %[11].

Na Ljubljanski borzi je SBI TOP letos prvič po osmih letih presegel vrednost 900 točk, kar po mnenju vodstva kaže na pozitivne trende na slovenskem kapitalskem trgu. Najvišjo vrednost je SBI TOP dosegel 6. junija, ko je znašal 907,58 točke, najnižje je bil 20. decembra s 790,91 točke. Borzni posredniki so sklenili za skupno 337,32 milijona evrov poslov, kar je 2,91 odstotka manj kot v letu 2017. Največ prometa je bilo z delnicami, in sicer za 327,69 milijona evrov, sledile so obveznice z 9,63 milijona evrov. Za jesensko povečanje zanimanja za slovenske delnice je poskrbela prva uvrstitev nove delnice v trgovanje po več kot desetih letih, delnice NLB, ki so po prvi javni prodaji (IPO) začele kotirati 14. novembra. V letu 2018 je bilo sklenjenih 38.108 poslov, kar je 24,4 odstotka manj kot leto prej. Povprečna vrednost posameznega posla je znašala 8852 evrov, s čimer je bila za 1.959 evrov oz. 28,4 odstotka višja kot v letu 2017. Največ prometa je bilo tudi leta 2018 s Krkinimi delnicami, za 86,4 milijona evrov oz. dobro četrtino celotnega prometa na borzi. Po prometu so sledile delnice Cinkarne Celje s 56,47 milijona evrov, Zavarovalnice Triglav s 43,24 milijona evrov in Petrola s 40,64 milijona evrov. Med delnicami v indeksu so se najbolj podražile delnice KD Group (+536,70 odstotka), sledile so delnice Intereurope (+29,94 odstotka), Zavarovalnice Triglav (+4,84 odstotka) in Krke (+0,52 odstotka). Največji padec so zabeležile delnice Telekoma Slovenije (–28,81 odstotka) in Luke Koper (–14,47 odstotka). Celotna tržna kapitalizacija borznega trga je presegla 33,366 milijarde evrov. Ob koncu leta je bilo v trgovanje vključenih 67 vrednostnih papirjev 41 izdajateljev s skupno tržno kapitalizacijo delnic 6,35 milijarde evrov. Tržna kapitalizacija delnic je leta 2017 medtem dosegla 5,27 milijarde evrov [12].

V preglednici 13 je prikazano gibanje nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 31. 12. 2017 do 31. 12. 2018.

[10] https://www.ecb.europa.eu/pub/annual/html/ar2018~d08cb4c623.sl.html#toc1
[11] Banka Slovenije: Gospodarska in finančna gibanja, januar 2019.
[12] https://www.dnevnik.si/1042855201

Preglednica 13:
Prikaz gibanja nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 31. 12. 2017 do 31. 12. 2018

Ime indeksa	Sprememba vrednosti (v % oz. odstotnih točkah)
Bloomberg Eurozone Sovereign Bond Index	0,59 %
Eurostoxx 50 Index	–14,00 %
DAX Index	–17,97 %
SBITOP Index	1,31 %
Donos desetletnih nemških državnih obveznic	–0,225 odst. točke
Trimesečni EURIBOR	0,02 odst. točke

Vir: Bloomberg.

Preglednica 13 prikazuje gibanje nekaterih evropskih borznih indeksov, Bloombergovega indeksa državnih obveznic evroobmočja ter donosa desetletnih nemških državnih obveznic in trimesečnega Euribora. Prikazane parametre smo izbrali, ker med drugim tudi ti krojijo naložbeno politiko slovenskih (po)zavarovalnic. Iz gibanja Bloombergovega indeksa državnih obveznic evroobmočja je razvidno, da so se donosi državnih vrednostnih papirjev povišali, hkrati pa je donosnost obvezniških portfeljev v letu 2018 glede na leto 2017 sorazmerno nizka, kar je odslikava učinka okolja nizkih obrestnih mer. Zaradi nizke donosnosti državnih obveznic, ki v portfeljih zavarovalnic predstavljajo pomemben delež naložb, zavarovalnice še naprej ostajajo izpostavljene učinkom obdobja dlje trajajočih nizkih obrestnih mer, kar dolgoročno vpliva na njihovo dobičkonosnost. Iz gibanja zaključnih tečajev posameznih prikazanih indeksov nadalje izhaja, da so evropski delniški trgi v opazovanem obdobju padali, kar pa ne velja za vrednosti delnic na Ljubljanski borzi, ki so ravno tako zastopane v portfeljih naložb slovenskih zavarovalnic.

Ko preidemo na prikaz naložb slovenskih (po)zavarovalnic, je za uvod pomembno zapisati dejstvo, da Solventnost 2 ne predpisuje več vrst dovoljenih naložb in zgornje meje posameznih vrst naložb, zahteva pa od zavarovalnic in pozavarovalnic, da sredstva nalagajo samo v sredstva in finančne instrumente, katerih tveganja lahko primerno opredelijo, merijo, spremljajo, upravljajo, nadzirajo in o njih poročajo ter ustrezno upoštevajo v svoji oceni solventnostnih potreb. Nadalje morajo zavarovalnice in pozavarovalnice vsa sredstva nalagati na način, ki zagotavlja varnost, kakovost, likvidnost in donosnost njihovega celotnega portfelja.

Naložbe zavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2018 so znašale 6. 662,8 mio. EUR, kar je za 84,9 mio. EUR ali za 1,3 odstotka manj kot na dan 31. 12. 2017. Naložbe pozavarovalnic pa so znašale 835,4 mio. EUR in so bile za 21 mio. EUR ali 2,6 odstotka višje kot na zadnji dan leta 2017.

Preglednica 14 prikazuje celotne naložbe zavarovalnic in njihovo delitev na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih so upravičenja vezana na indeks ali enoto premoženja in na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja ter lastne vire sredstev.

Preglednica 14:
Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic (v mio. EUR)

Vrsta sredstev	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja in sredstva iz naslova lastnih virov	5.174,3	835,4
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja so vezana na indeks ali enoto premoženja	1.488,5	0,0

Vir: Letna S2-poročila.

Sledi preglednica 15, ki prikazuje naložbe po vrstah sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja in iz lastnih virov. Kadar upravičenja iz pogodb niso vezana na indeks ali enoto premoženja, namreč sredstva, ki pokrivajo obveznosti zavarovalnice, ki izhajajo iz tovrstnih pogodb, zavarovalnici povzročajo tržno tveganje. Tržno tveganje pa vodi do kapitalske zahteve za tržna tveganja. Enako velja za naložbe sredstev iz lastnih virov. Nasprotno naložbe sredstev, ki krijejo upra-

vičenja, vezana na indeks ali enoto premoženja, ne vplivajo na kapitalsko zahtevo, ker se tržno tveganje v celoti prenese na zavarovance. Zato so v tej preglednici in na slikah, ki ji sledijo, prikazane samo naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja in naložbe iz lastnih virov.

Preglednica 15:
Sestava sredstev v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja in lastnih virov sredstev, po vrsti naložb (v mio. EUR)

Vrsta naložb	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Državni dolžniški vrednostni papirji	2.032,0	200,0
Vrednostni papirji Republike Slovenije	739,6	39,3
Vrednostni papirji drugih držav članic EU	1.194,9	104,8
Vrednostni papirji preostalih držav	97,5	55,9
Drugi dolžniški vrednostni papirji	1.721,5	189,3
Lastniški vrednostni papirji	888,6	406,6
Depoziti v bankah	186,7	24,1
Nepremičnine	242,0	12,3
Posojila	84,4	3,1
Drugo	19,1	0,0
Skupaj naložbe	**5.174,3**	**835,4**

Vir: Letna S2-poročila.

Iz preglednice 15 izhaja, da so konec leta 2018 naložbe zavarovalnic v državne vrednostne papirje znašale 39,3 odstotka, s čimer se je ta vrsta naložb povečala in je, tako kot tudi v preteklem letu, predstavljala največji delež. Nespremenjen glede na konec leta 2017 je bil delež naložb v druge dolžniške vrednostne papirje, ki je znašal 33,3 odstotka. Delež lastniških vrednostnih papirjev pa se je za 0,4 odstotka zmanjšal in je znašal 17,2 odstotka celotnih naložb, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja.

Pri naložbah pozavarovalnic so konec leta 2018 drugače kot pri zavarovalnicah največji delež, to je 48,7 %, predstavljale naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki so bile z navedenim deležem še za 1,7 odstotne točke višje kot na zadnji dan leta 2017. Delež državnih dolžniških vrednostnih papirjev je bil v primerjavi s preteklim letom nespremenjen in je znašal 24,5 odstotka, delež drugih dolžniških vrednostnih papirjev pa je znova upadel in je konec leta 2017 znašal 22,7 odstotka, kar je ena odstotna točka manj kot konec leta 2017.

Slika 7:
Valutna sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja in lastnih virov sredstev

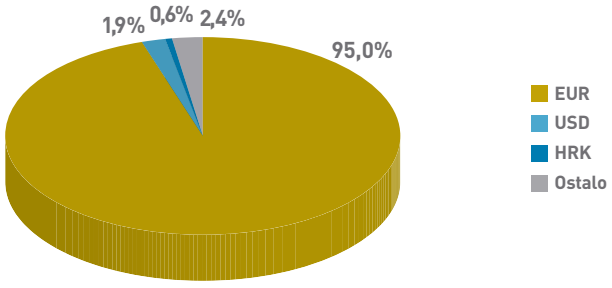

Vir: Letna S2-poročila.

Glede na valuto naložb so nekoliko manjši delež kot leta 2017 (95,7 odstotka) predstavljale naložbe v evre, ki so znašale 95 odstotkov. Od leta 2015, ko je znašal 9,9 odstotka, pa je padel delež naložb v ameriške dolarje, ki so leta 2016 predstavljale le 2,2 odstotka, leta 2017 še manj, to je 2 odstotka, leta 2018 pa še manj,

in sicer 1,9 odstotka. Naložbe v hrvaške kune so se povečale in so s 37 milijoni predstavljale 0,6 odstotka naložb sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja in iz lastnih virov. Tudi naložbe v preostale valute so se povečale in skupaj znašajo 2,4 odstotka, vendar so v posamične druge valute bistveno manjše od prej navedenih. Med njimi so omembe vredne še naložbe v makedonski denar, ki so znašale 29 milijonov ali 0,5 odstotka naložb sredstev, srbski dinar, ki so znašale 16 milijonov ali 0,3 odstotka naložb sredstev in japonski jen, indijsko rupijo ter južnokorejski won, ki znašajo od 7 do 8 milijonov. Naložbe v navedene valute so predvsem posledice udeležbe v zavarovalnice s sedežem v Makedoniji in Srbiji in čezmejnega delovanja obeh pozavarovalnic ter usklajevanja valutne sestave njunih sredstev in obveznosti.

Slika 8:
Sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic glede na državo izdajatelja v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja in lastnih virov sredstev

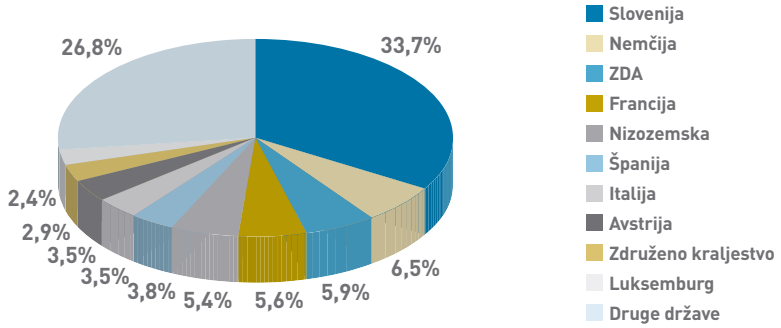

Vir: Letna S2-poročila.

Gledano po državah izdajateljicah vrednostnih papirjev, ki sestavljajo naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic, je bil v letu 2018 največji del sredstev, vendar nekoliko manjši kot v letu 2017, ko je bilo v Sloveniji naloženih 34,8 odstotka sredstev, naložen v Sloveniji. Več kot 5 odstotkov sredstev je bilo naloženih še v Nemčiji, ZDA, Franciji in na Nizozemskem.

Slika 9:
Sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic po bonitetni oceni v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja in lastnih virov sredstev

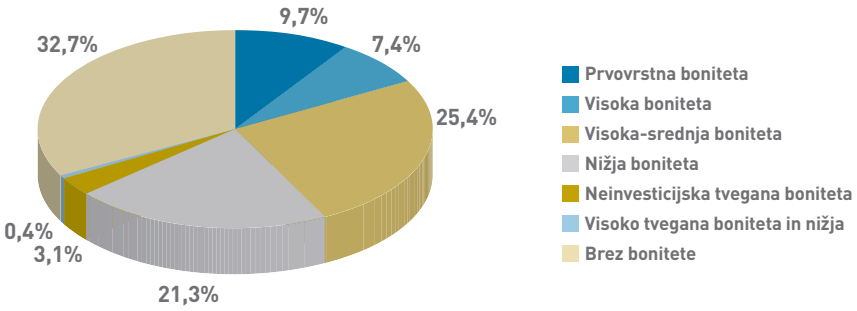

Vir: Letna S2-poročila.

Gledano po boniteti vrednostnih papirjev, imajo zavarovalnice in pozavarovalnice največji del naložb v razredu brez bonitete, sledijo naložbe z visoko-srednjo boniteto (od A+ do A–), njim pa naložbe nižje-srednje bonitete (od BBB+ do BBB–). Četrte po velikosti so naložbe prvovrstne bonitete (AAA), ki znašajo 9,7 odstotka ali 585,2 mio. EUR in ne daleč za njimi naložbe visoke bonitete (od AA+ do AA–), ki znašajo 7,4 odstotka ali 444,4 mio. EUR. Majhen je delež naložb z neinvesticijsko tvegano boniteto (od BB+ do BB–), ki znaša 3,1 odstotka. Zelo majhen pa je delež naložb z visoko tvegano ali nižjo boniteto (CCC in manj), ki znaša 0,4 odstotka.

Naložbe zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje so na dan 31. 12. 2018 znašale 111,5 mio. EUR, kar predstavlja 16,6-odstotno zmanjšanje glede na konec leta 2017, ko so znašale 133,8 mio. EUR. Zmanjšanje naložb zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje je predvsem rezultat zmanjšanja njihovega števila glede na preteklo leto zaradi odprodaj oziroma dospetja.

Večina naložb v sestavljene vrednostne papirje sestavlja portfelj zavarovanj z naložbenim tveganjem (95 odstotkov vseh tovrstnih naložb). Delež naložb iz lastnih virov zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje je v letu 2018 glede na skupno vrednost sestavljenih vrednostnih papirjev zavarovalnic znašal le 2,9 odstotka (1,71 odstotka konec leta 2017) oziroma 2,6 mio. EUR (2,3 mio. EUR konec leta 2017), delež naložb portfelja premoženjskih zavarovanj v sestavljene vrednostne papirje glede na skupno vrednost sestavljenih vrednostnih papirjev pa je v letu 2018 znašal 2,2 odstotka.

Večina naložb v sestavljene vrednostne papirje sestavlja portfelj zavarovanj z naložbenim tveganjem (95 odstotkov, vseh tovrstnih naložb). V letu 2017 je delež sestavljenih vrednostnih papirjev portfelja zavarovanj z naložbenim tveganjem znašal 85,31 odstotka glede na skupno vrednost sestavljenih vrednostnih papirjev. Delež naložb iz lastnih virov zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje je v letu 2018 glede na skupno vrednost sestavljenih vrednostnih papirjev zavarovalnic znašal le 2,9 odstotka (1,71 odstotka konec leta 2017), delež naložb portfelja premoženjskih zavarovanj v sestavljene vrednostne papirje glede na skupno vrednost sestavljenih vrednostnih papirjev pa je v letu 2018 znašal 2,2 odstotka.

Pozavarovalnici po stanju na dan 31. 12. 2018 pa tudi po stanju na dan 31. 12. 2017 nista izkazali naložb v sestavljene vrednostne papirje.

3.8. Zavarovalno-tehnične rezervacije

V sistemu Solventnost 2, ki v prostoru Evropske unije velja od 1. januarja 2016, se vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij lahko izračuna na dva načina: kot vsota najboljše ocene in dodatka za tveganje (marža za tveganje) ali kot celota. Slovenske zavarovalnice večinoma uporabljajo prvo metodo, zato slike, ki sledijo, prikazujejo to delitev.

Najboljša ocena predstavlja tehtano povprečje prihodnjih denarnih tokov in upošteva časovno vrednost denarja (je zdajšnja vrednost prihodnjih denarnih tokov). Za izračun zdajšnje vrednosti pričakovanih prihodnjih denarnih tokov se uporabi ustrezna krivulja netvegane obrestne mere. Dodatek za tveganje je tolikšen, da skupaj z najboljšo oceno zagotavlja, da je vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij enakovredna znesku, ki bi ga za prevzem in izpolnitev obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb zahtevale druge zavarovalnice, ki bi prevzele to obveznost. Dodatek za tveganje se izračuna z določitvijo stroškov zagotavljanja zneska primernih lastnih virov sredstev v višini zahtevanega solventnostnega kapitala, ki je potreben za podporo zavarovalnih obveznosti med njihovo veljavnostjo oziroma do njihovega izteka. Mera stroškov kapitala je pribitek nad ustrezno netvegano obrestno mero, ki bi ga zavarovalnica upoštevala, da bi zagotovila primerne lastne vire sredstev v prej navedeni višini.

Po stanju na dan 31. 12. 2018 so zavarovalnice, vrednoteno skladno z MSRP, oblikovale kosmate zavarovalne-tehnične rezervacije v višini 5.199,5 mio. EUR, pozavarovalnice pa v višini 400,5 mio. EUR, vrednoteno po Solventnosti 2 pa 4.562,6 mio. EUR oziroma 238,8 mio. EUR. Slike, ki sledijo v nadaljevanju, prikazujejo vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij, vrednotenih po Solventnosti 2, po posameznih vrstah poslovanja, saj pri delitvi zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah velja isti princip kot pri premijah, in sicer se izračunavajo na ravni homogenih vrst tveganj[13]. Slika 10 prikazuje zavarovalno-tehnične rezervacije premoženjskih zavarovanj (brez zdravstvenih), zavarovalno-tehnične rezervacije zdravstvenih zavarovanj (podobnih premoženjskim in podobnih življenjskim) in zavarovalno-tehnične rezervacije življenjskih zavarovanj (brez zdravstvenih). Ko primerjamo njihove vrednosti, vidimo, da največje vrednosti dosegajo zavarovalno-tehnične rezervacije v vrsti poslovanja »zavarovanje z udeležbo pri dobičku« in »zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja«. Ti vrsti poslovanja imata namreč dolgoročni značaj, medtem ko so vrste poslovanja premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj kratkoročne.

[13] Pri izračunu zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnice in pozavarovalnice segmentirajo obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb v homogene skupine tveganj oziroma najmanj po vrstah poslovanja, kot jih določa ZZavar-1. Posledično se razporeditev zavarovano-tehničnih rezervacij po vrstah poslovanja v okviru Solventnosti 2 razlikuje od razporeditve zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti 2.

Slika 10:
Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na dan 31. 12. 2018

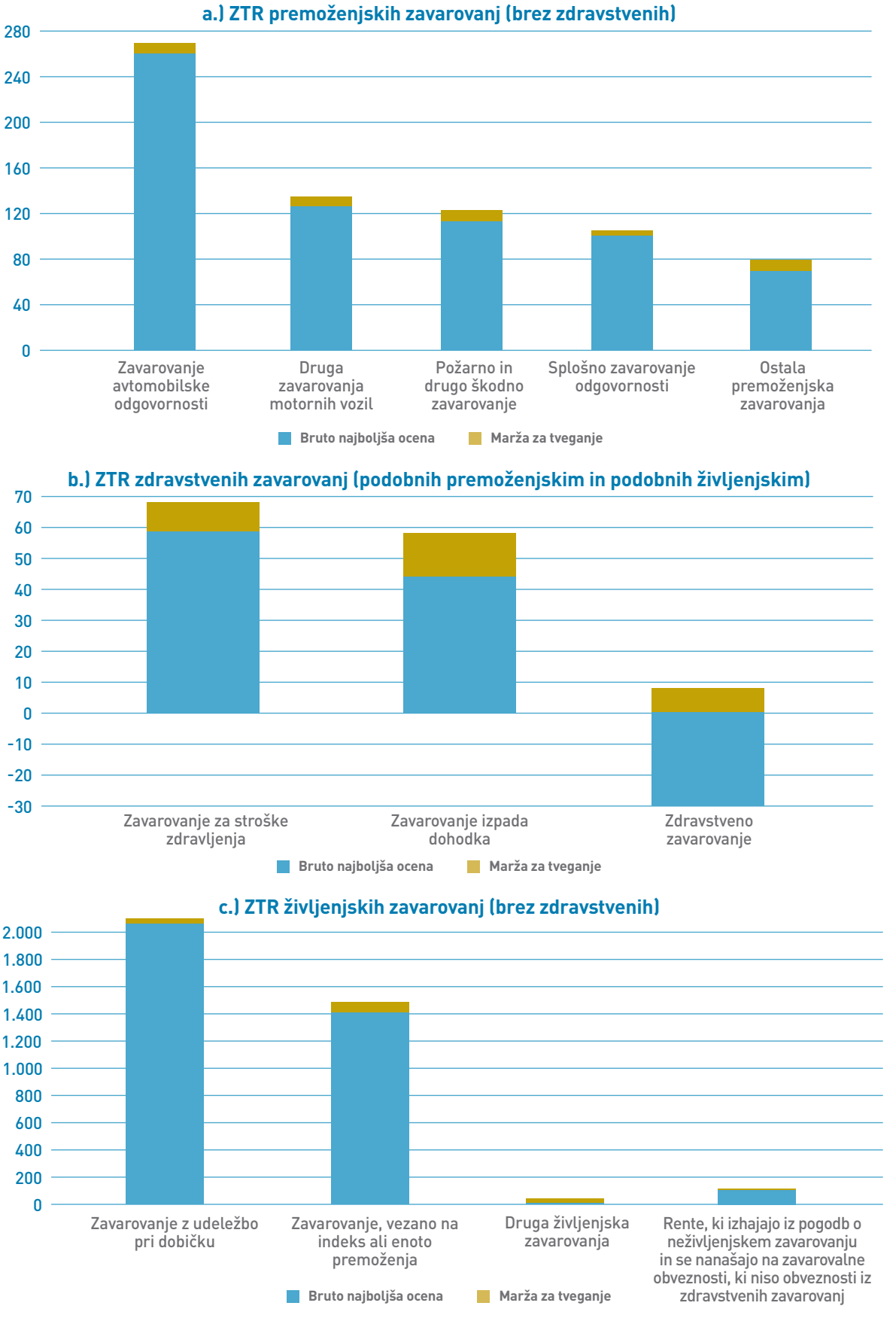

Vir: Letna S2-poročila.

Sledita sliki zavarovalno-tehničnih rezervacij za pozavarovalnice, v katerih so zavarovalno-tehnične rezervacije prikazane po enakih vrstah poslovanja, kot so prikazane tudi premije.

Slika 11:
Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij pozavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na 31. 12. 2018

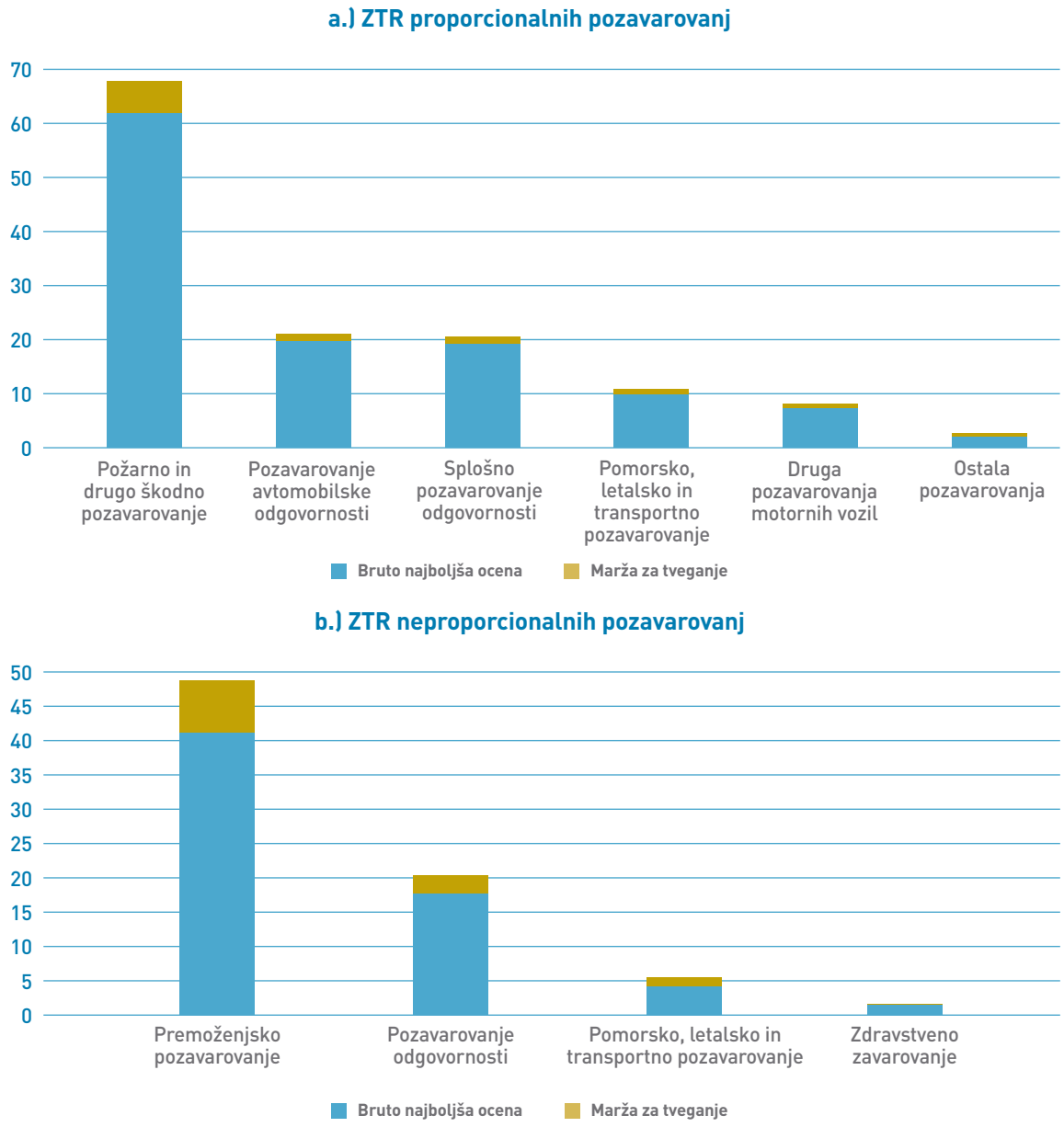

Vir: Letna S2-poročila.

3.9. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2018

Zavarovalnice in pozavarovalnice so z uvedbo zakonodaje Solventnost 2 dolžne pripravljati bilance stanja po Mednarodnih standardih računovodskega poročanja (v nadaljevanju: MSRP) in bilance stanja po predpisih Solventnosti 2. Vrednotenje po Solventnosti 2 je dosledno vrednotenje po tržni (pošteni) vrednosti (razen vrednotenja povezanih družb[14]), medtem ko pri vrednotenju po MSRP-jih lahko pravna oseba izbira med različnimi vrednostmi (nabavna vrednost, tržna vrednost, odplačna vrednost).

V nadaljevanju prikazujemo bilanco stanja zavarovalnic in pozavarovalnic s postavkami, vrednotenimi po MSRP-jih, in s postavkami, vrednotenimi po Solventnosti 2, na dan 31. 12. 2018.

Preglednica 16:
Bilančne postavke zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotene skladno z MSRP-ji, na dan 31. 12. 2018 (v mio. EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih skladno z MSRP-ji	**7.029,9**	**917,2**
Neopredmetena sredstva	42,1	2,2
Odložene terjatve za davek	8,0	1,9
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	142,7	2,7
Naložbe (razen sredstev v posesti v povezavi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	4.462,7	632,1
Sredstva v posesti v povezavi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.576,7	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	73,4	3,1
Posojila, vezana na police	9,3	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	278,2	73,4
Depoziti pri cedentih	0,0	12,6
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	178,2	82,5
Terjatve iz naslova pozavarovanj	41,3	61,1
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	21,5	0,9
Lastne delnice	0,0	24,9
Zneski, dolgovani podjetju v povezavi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	118,3	11,5
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	77,3	8,3
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih skladno z MSRP-ji	**5.625,5**	**493,0**
Zavarovalno-tehnične rezervacije	5.199,5	400,5
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	404,0	92,5
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	22,1	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	**1.404,4**	**424,2**

Vir: Letna S2-poročila.

[14] Vrednotenje povezanih družb je določeno v 13. členu Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (v nadaljevanju: Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/35).

Preglednica 17:
Bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po Solventnosti 2 na dan 31. 12. 2018 (v mio. EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih skladno s členom 75 Direktive 2009/138/ES	**7.015,3**	**943,6**
Neopredmetena sredstva	0,0	0,0
Odložene terjatve za davek	45,0	14,4
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	148,3	3,7
Naložbe (razen sredstev v posesti v povezavi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	4.830,4	778,2
Sredstva v posesti v povezavi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.490,2	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	72,6	3,1
Posojila, vezana na police	11,8	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	162,2	58,1
Depoziti pri cedentih	0,0	12,6
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	70,5	20,7
Terjatve iz naslova pozavarovanj	37,2	14,1
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	21,7	0,9
Lastne delnice	0,0	26,3
Zneski, dolgovani podjetju v povezavi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	112,5	11,5
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	12,9	0,1
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih skladno s členi od 75 do 86 Direktive 2009/138/ES	**5.036,5**	**319,3**
Zavarovalno-tehnične rezervacije	4.562,6	238,8
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	473,5	80,5
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	0,4	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	**1.978,8**	**624,3**

Vir: Letna S2-poročila.

Primerjava postavk sredstev in obveznosti, vrednotenih po MSRP-jih, s postavkami, vrednotenimi za potrebe kapitalske ustreznosti, to je po Solventnosti 2, nam pokaže, da obstoji največja razlika pri vrednosti zavarovalno-tehničnih rezervacij. V okviru Solventnosti 2 je namreč zahtevano, da se denarni tokovi zavarovalno-tehničnih rezervacij diskontirajo s tržnimi obrestnimi merami, medtem ko se po MSRP-jih večji del rezervacij, razen matematičnih, ne diskontira. Tako vidimo, da so zavarovalno-tehnične rezervacije, vrednotene po MSRP, višje in so pri zavarovalnicah na dan 31. 12. 2018 znašale 5.199,5 mio. EUR, kar je 14 odstotkov ali 636,9 mio. EUR več kot na dan 31. 12. 2018 v sistemu Solventnosti 2. Pri pozavarovalnicah je razlika še večja. Zavarovalno-tehnične rezervacije, oblikovane po MSRP, so na dan 31. 12. 2018 znašale 400,5 mio. EUR in so bile za 67,7 odstotka višje od zavarovalno-tehničnih rezervacij po Solventnosti 2 na dan 31. 12. 2018. Navedeno gre pripisati temu, da sta imeli pozavarovalnici zelo malo zavarovalno-tehničnih rezervacij za življenjska zavarovanja, ki jih je treba diskontirati že po MSRP.

Sprememba pri vrednotenju sredstev je manjša. Sprememb pri vrednotenju sredstev je namreč manj, saj so v večji meri tudi po MSRP-jih vrednotena po tržnih vrednostih. Tako se vrednost sredstev po MSRP po stanju na dan 31. 12. 2018 pri zavarovalnicah razlikuje (je višja) od vrednosti sredstev po Solventnosti 2 samo za 0,2 odstotka, pri pozavarovalnicah pa za 2,8 odstotka (je nižja). Opaznejše razlike nastanejo, če ima zavarovalnica oziroma pozavarovalnica naložbe v povezane družbe, za katere veljajo predhodno omenjena pravila Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35), po katerih je tržna vrednost povezane družbe presežek sredstev nad obveznostmi. Poleg tega opaznejše razlike nastajajo tudi pri terjatvah iz naslova zavarovanj in terjatvah do posrednikov, kajti vrednotenje po Solventnosti 2 ne upošteva tistega dela terjatev, ki še ni zapadel v plačilo, po MSRP-jih pa se upoštevajo vse obračunane terjatve.

3.10. Kazalniki poslovanja

V preglednici 18 je prikazanih nekaj pomembnejših kazalnikov poslovanja.

Preglednica 18:
Izbrani kazalniki poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic

	Zavarovalnice		Pozavarovalnice	
Kazalnik	**2017**	**2018**	**2017**	**2018**
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	71,1 %	69,6 %	61,4 %	60,5 %
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	78,3 %	77,7 %	–	–
Delež obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	23,3 %	23,0 %	30,9 %	31,8 %
Delež obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	22,5 %	21,1 %	–	–
Koef. nalaganja oz. pokritost vseh zavar. teh. rezervacij z naložbami	110,5 %	109,6 %	102,0 %	100,4 %
Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev	20,1 %	19,8 %	43,4 %	44,7 %
Čista donosnost kapitala	8,7 %	9,3 %	10,8 %	12,0 %
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	86,1 %	86,6 %	75,6 %	75,8 %
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	96,6 %	96,5 %	28,9 %	30,0 %

Vir: Letni statistični obrazci, revidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2017 in revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2017 ter letni statistični obrazci, nerevidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2018 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic in za leto 2018.

Razmerje med čistimi odhodki za škode in čistimi prihodki od zavarovalnih premij pri premoženjskih pa tudi življenjskih zavarovanjih se je pri zavarovalnicah v letu 2018 glede na leto 2017 izboljšalo, pri prvih za 1,5 odstotne točke, pri drugih pa za 0,6 odstotne točke. Do navedenih rezultatov je prišlo, zato ker so se v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj bolj povečali čisti prihodki od zavarovalnih premij kot čisti odhodki za škode. Tudi pri pozavarovalnicah se je obravnavani kazalnik izboljšal iz istega razloga kot pri zavarovalnicah.

Razmerje obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij pri zavarovalnicah se je v skupini premoženjskih in tudi v skupini življenjskih zavarovanj izboljšalo, kar je pri prvi navedeni skupini rezultat večjega povečanja čistih prihodkov od zavarovalnih premij od povečanja obratovalnih stroškov, pri drugi skupini pa znižanja obratovalnih stroškov in povišanja čistih prihodkov od zavarovalnih premij. Pozavarovalnici pa sta v letu 2018 dosegli slabši rezultat, kar je posledica večjega povečanja obratovalnih stroškov od povečanja zavarovalnih premij.

V nadaljevanju lahko vidimo, da je zadovoljiva tudi pokritost zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v vseh obveznostih. Pri zavarovalnicah se je ta stopnja rahlo zmanjšala, ker je stanje kapitala padlo bolj kot stanje obveznosti do virov sredstev. Pri pozavarovalnicah pa se je omenjena stopnja nekoliko povečala, in sicer zato, ker se je stanje kapitala na dan 31. 12. 2018 v primerjavi s stanjem kapitala na dan 31. 12. 2017 povečalo bolj kot obveznosti do virov sredstev.

Kazalnik čiste donosnosti kapitala se izračunava kot razmerje med čistim dobičkom in povprečnim stanjem lastniškega kapitala. Pri zavarovalnicah, še posebej pri pozavarovalnicah se je v letu 2018 glede na leto 2017 povišal. Pri zavarovalnicah je to posledica dejstva, da se je povečal čisti poslovni izid in znižalo povprečno stanje lastniškega kapitala, pri pozavarovalnicah pa sta se povečala tako čisti poslovni izid kot povprečno stanje lastniškega kapitala, pri čemer je bilo povečanje čistega poslovnega izida višje kot povečanje povprečnega stanja lastniškega kapitala.

Pri deležu čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji, ki prikazuje odstotek zadržanja premije oziroma lastni delež, vidimo, da je ta odstotek pri zavarovalnicah pri premoženjskih zavarovanjih nekoliko višji, kar pomeni, da je delež pozavarovanja nekoliko nižji. Pri življenjskih zavarovanjih pa

je skoraj enak. Pri pozavarovalnicah je delež pozavarovanja zelo podoben v premoženjskih zavarovanjih, v življenjskih zavarovanjih pa je delež pozavarovanja v letu 2018 nekoliko nižji.

3.11. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2018

Kapitalska ustreznost po Solventnosti 2 predstavlja razmerje med primernim zneskom lastnih virov sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom.

Lastni viri sredstev zavarovalnice in pozavarovalnice za namene vrednotenja kapitalske ustreznosti so sestavljeni iz presežka sredstev nad obveznostmi, vrednotenimi skladno s pravili, ki jih določa ZZavar-1, in podrejenih obveznosti, ki skupaj sestavljajo osnovne lastne vire sredstev, ter iz pomožnih lastnih virov sredstev. Lastni viri sredstev se delijo v tri razrede kakovosti. Lastni viri sredstev, ki so primerni za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala, so brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda, postavke lastnih virov sredstev drugega in tretjega razreda pa do višine določenih meja. Meje primernih lastnih sredstev zagotavljajo, da delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev, razvrščenih v prvi razred, presega eno tretjino celotne vrednosti primernih lastnih virov sredstev in da je delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev, razvrščenih v tretji razred, manjši od ene tretjine celotne vrednosti primernih lastnih virov sredstev. Za kritje zahtevanega minimalnega kapitala so primerni samo osnovni lastni viri sredstev ter med njimi brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda, postavke osnovnih lastnih virov sredstev drugega razreda pa do višine določene meje. Meja primernih lastnih virov sredstev zagotavlja, da delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev prvega razreda presega eno polovico celotne vrednosti primernih osnovnih lastnih virov sredstev.

Zahtevani solventnostni kapital se skladno s pravili Solventnosti 2 vrednoti tako, da zavarovalnica upošteva vsa merljiva tveganja, ki jim je izpostavljena. Višina zahtevanega solventnostnega kapitala ustreza tvegani vrednosti osnovnih lastnih virov sredstev zavarovalnice s stopnjo zaupanja 99,5 % za obdobje enega leta.

Preglednica 19:
Sestava osnovnih lastnih virov sredstev in kapitalska ustreznost zavarovalnic ter pozavarovalnic (v mio. EUR)

	zavarovalnice	pozavarovalnice
Skupni znesek osnovnih lastnih sredstev	**1.942,3**	**580,1**
Od tega podrejene obveznosti	73,5	0,0
Skupni znesek pomožnih lastnih sredstev	0,0	0,0
Skupni primerni znesek lastnih sredstev za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala	1.938,4	580,1
Prvi razred – neomejene postavke	1.868,2	580,1
Prvi razred – omejene postavke	1,5	0,0
Drugi razred	68,1	0,0
Tretji razred	0,5	0,0
Skupni primerni znesek osnovnih lastnih sredstev za kritje zahtevanega minimalnega kapitala	1.896,7	580,1
Prvi razred – neomejene postavke	1.868,2	580,1
Prvi razred – omejene postavke	1,5	0,0
Drugi razred	27,0	0,0
Skupni znesek zahtevanega solventnostnega kapitala	872,1	200,8
Skupni znesek zahtevanega minimalnega kapitala	289,6	54,3
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in SCR	222,3 %	288,9 %
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in MCR	655,0 %	1.067,9 %

Vir: Letna S2-poročila.

Iz zgornje preglednice vidimo, da je razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in SCR-jem oziroma MCR-jem po stanju na dan 31. 12. 2018 za zavarovalnice in pozavarovalnice primerno.

Sliki 12 in 13 prikazujeta sestavo zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic in pozavarovalnic na podlagi standardne formule. Zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule, je vsota osnovnega zahtevanega solventnostnega kapitala, kapitalskih zahtev za operativno tveganje in prilagoditev zaradi možnosti pokrivanja izgub s hkratnim zmanjšanjem zavarovalno-tehničnih rezervacij ter zaradi odloženih davkov. Osnovni zahtevani solventnostni kapital zajemna najmanj:

1.) modul tveganj premoženjskih zavarovanj;
2.) modul tveganj življenjskih zavarovanj;
3.) modul tveganja zdravstvenih zavarovanj;
4.) modul tržnega tveganja;
5.) modul tveganja neplačila nasprotne stranke.

Pri oblikovanju posameznega modula se, kjer to ustreza naravi tveganja, upoštevajo učinki razpršenosti, ki zmanjšujejo osnovni zahtevani solventnostni kapital.

Slika 12:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic na dan 31. 12. 2018

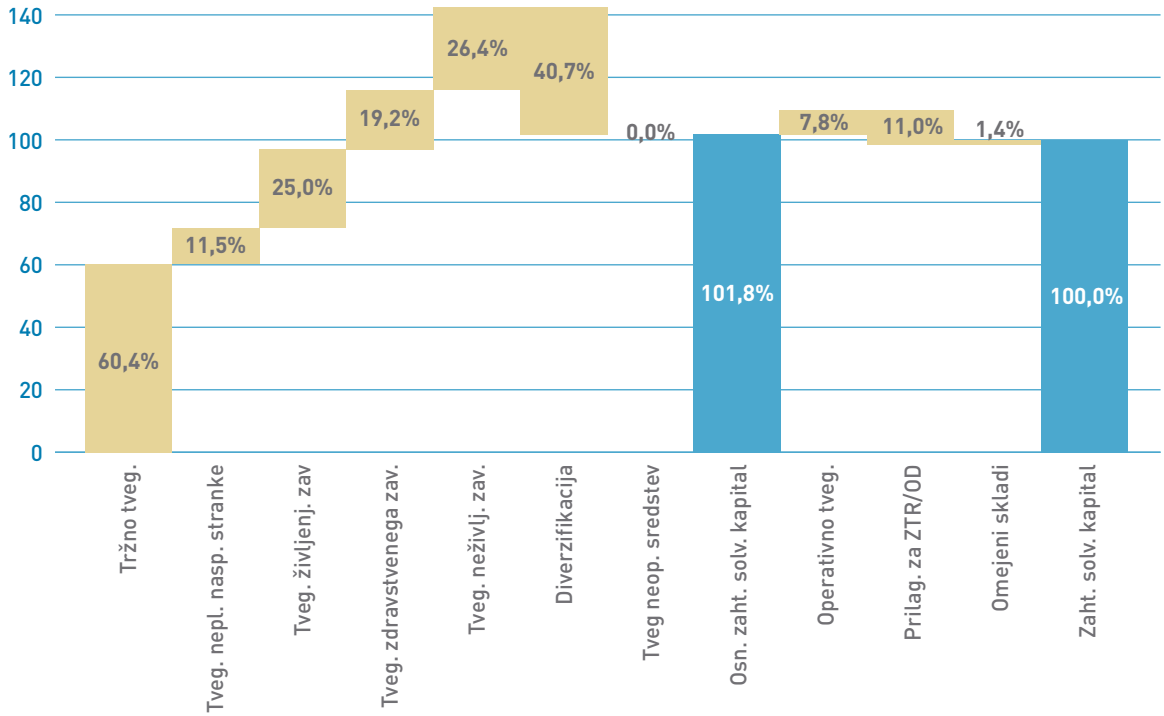

Vir: Letna S2-poročila.

Iz zgornje slike izhaja, da je pri poslovanju zavarovalnic daleč največje tržno tveganje. Sledi mu tveganje premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj, temu pa tveganje življenjskega zavarovanja. Manjše od tega je v letu 2018 tveganje zdravstvenega zavarovanja, še manjše pa je tveganje neplačila nasprotne stranke.

Pri pozavarovalnicah je slika sestave zahtevanega solventnostnega kapitala zaradi drugačne narave posla nekoliko drugačna. V letu 2018 je sicer tudi pri pozavarovalnicah največji delež pripadel tržnemu tveganju, kar ni bil primer v letu 2017, ko je največji delež predstavljalo tveganje premoženjskega zavarovanja. V letu 2018 z malo razlike tržnemu tveganju sledi delež zahtevanega solventnostnega kapitala za tveganja premoženjskega ali neživljenjskega zavarovanja. Deleži preostalih tveganj so zelo nizki. Omembe vredno je še tveganje neplačila nasprotne stranke, z zelo nizkim deležem pa se je pojavilo še tveganje življenjskega zavarovanja, saj sta v letu 2018 slovenski pozavarovalnici pozavarovali tudi tveganja iz naslova življenjskih zavarovanj.

Slika 13:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala pozavarovalnic na dan 31. 12. 2018

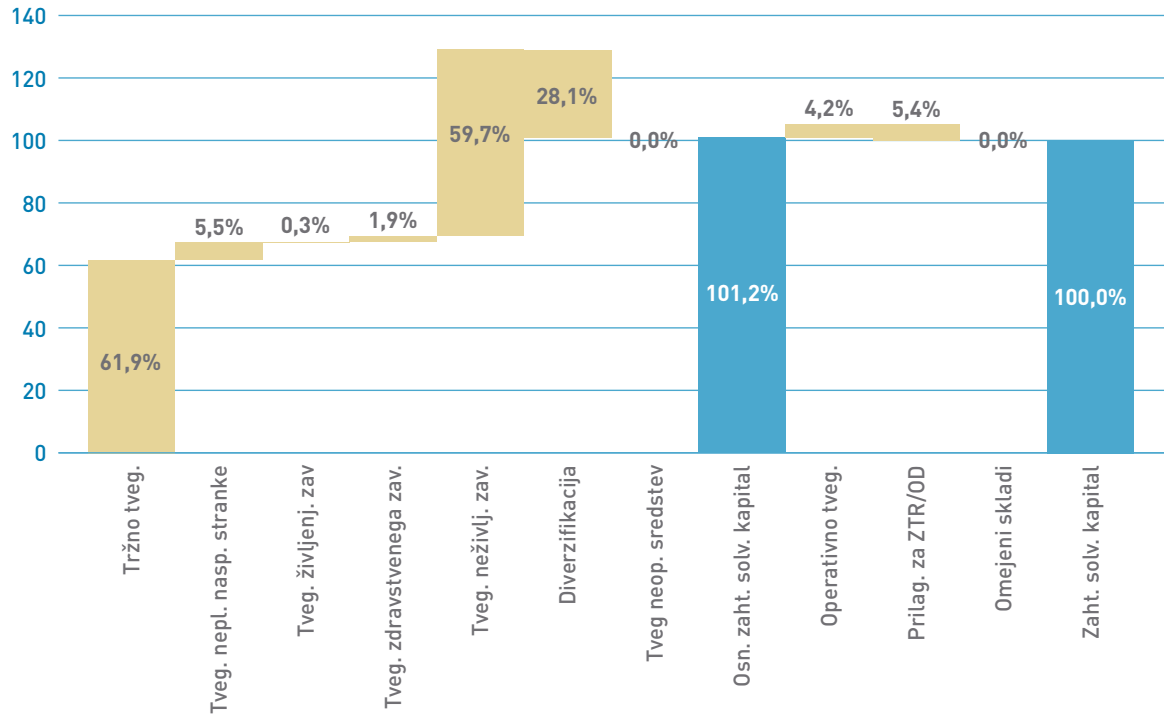

Vir: Letna S2-poročila.

Naslednja slika prikazuje še sestavo zahtevanega solventnostnega kapitala po podmodulih tveganj zavarovalnic in pozavarovalnic. Vidimo lahko, da je v okviru tržnega tveganja največje tveganje lastniških vrednostnih papirjev, kar je še posebej izrazito pri pozavarovalnicah, ki imajo večji delež naložb v lastniške vrednostne papirje. V tveganju iz pogodb neživljenjskega zavarovanja pri zavarovalnicah in pozavarovalnicah največje tveganje predstavljajo premije in rezervacije, pri pozavarovalnicah pa je temu blizu še tveganje katastrofe neživljenjskih zavarovanj. V okviru tveganja iz pogodb življenjskega zavarovanja, je pri zavarovalnicah največje tveganje predčasne prekinitve, ki mu sledi tveganje stroškov življenjskega zavarovanja. Kot rečeno, je pri pozavarovalnicah tveganje življenjskega zavarovanja zaradi majhnega obsega premij življenjskega zavarovanja zelo majhno, pripade pa v največji meri tudi tveganju predčasne prekinitve, ki mu sledi tveganje iz naslova dolgoživosti. Pri tveganju zdravstvenega zavarovanja je največje tveganje, predvsem pri zavarovalnicah, tveganje iz naslova zdravstvenih zavarovanj, ki so podobna neživljenjskim oziroma premoženjskim zavarovanjem (NSLT-zdravstvena zavarovanja).

Slika 14:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala po modulih in podmodulih tveganj za zavarovalnice ter pozavarovalnice

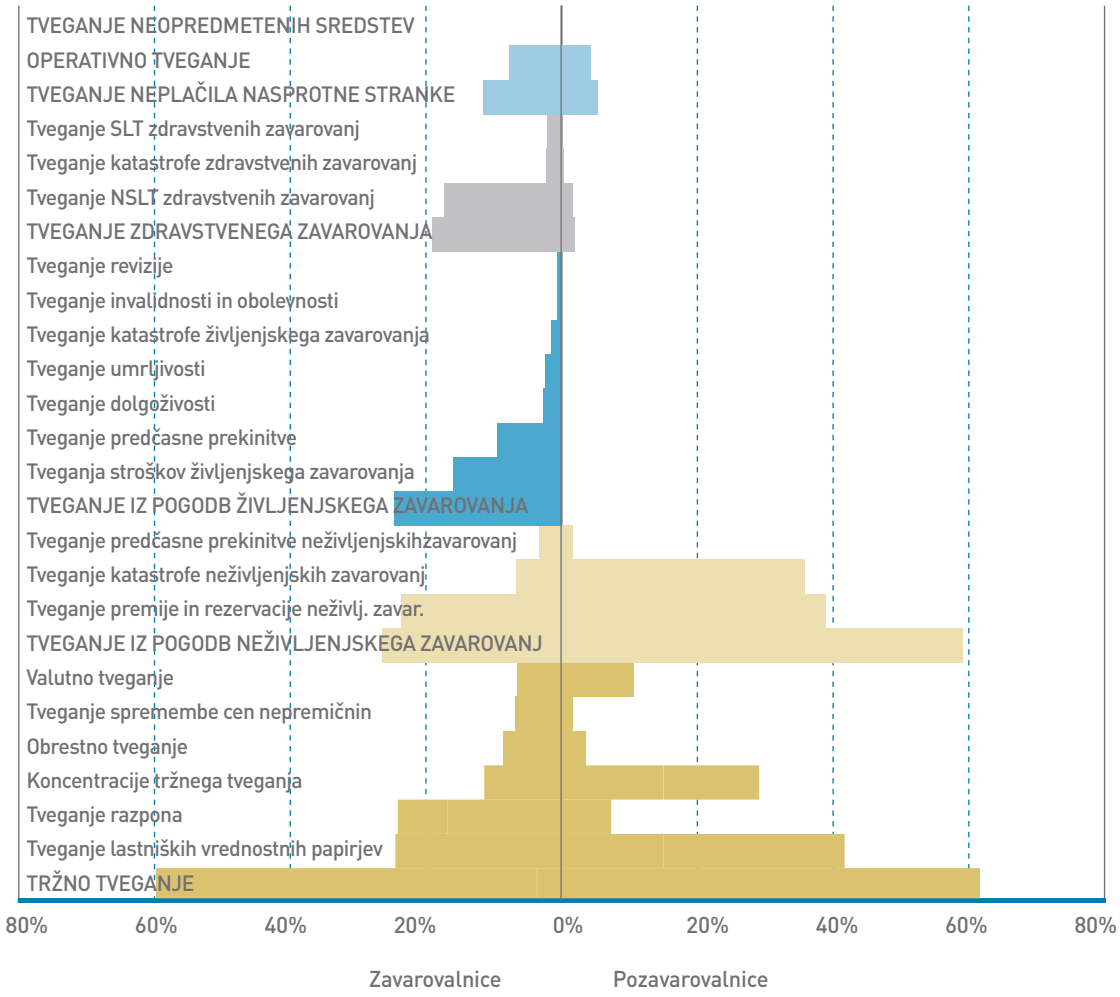

Vir: Letna S2-poročila.

Opomba: Besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po modulih tveganj, je zapisano z velikimi, besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po podmodulih tveganj, pa je zapisano z malimi črkami.

4. POKOJNINSKE DRUŽBE

4.1. Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže pokojninskih družb

Skladno z ZPIZ-2, ki je začel veljati 1. januarja 2013, je pokojninska družba pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Za pokojninsko družbo, za katero je edina dopustna pravnoorganizacijska oblika delniška družba, se uporabljajo določbe posebnega poglavja ZZavar-1 in določbe ZPIZ-2 ter predpisi, izdani na njuni podlagi. Pokojninska družba lahko opravlja samo dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki obsega posle upravljanja pokojninskih skladov in storitev izplačevanja pokojninskih rent. Dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izda Agencija na podlagi pozitivnega mnenja ministra, pristojnega za delo. Upravljavci pokojninskih skladov dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki je v Sloveniji zaživelo leta 2001, so poleg pokojninskih družb lahko še zavarovalnice in banke.

Trend padanja razmerja med upokojenci in delovno aktivnimi prebivalci se je leta 2013, ko je bila uveljavljena zadnja reforma obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja in ko je navedeno razmerje znašalo 1,38 zaposlenega na enega upokojenca, zaustavil. V nadaljnjih letih je prišlo do počasnega izboljšanja, ki pa še vedno ni prišlo na številko iz leta 2009, ko je na enega upokojenca odpadlo 1,66 zaposlenega. V letu 2018 je navedeno razmerje znašalo 1,52 zaposlenega na enega upokojenca[15].

Ne glede na prej zapisano pa zaradi nizke povprečne bruto pokojnine[16] dodatno varčevanje za starost za posameznike postaja vedno pomembnejše. Pričakovanja o varčevanju v obliki tega zavarovanja se kljub državnim spodbudam z davčnimi olajšavami niso uresničila. Tovrstna oblika varčevanja za starost zaradi majhne donosnosti ni najprivlačnejša.

Konec leta 2018 so imele tri pokojninske družbe dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega zavarovanja. Pri pokojninskih družbah je bilo prelomno leto 2011, saj je minilo prvih deset let njihovega poslovanja, kar pomeni, da so prvi zavarovanci pridobili pravico do pokojninskih rent, po drugi strani pa tudi pravico do dviga sredstev, zbranih na njihovih računih.

Preglednica 20:
Obračunane kosmate zavarovalne premije in število zavarovancev v času varčevanja ter tržni deleži pokojninskih družb v letih 2017 in 2018 (v mio. EUR oz. %)

Pokojninska družba	Obračunana kosmata premija 2017 v mio. EUR	%	Število zavarovancev 2017	%	Obračunana kosmata premija 2018 v mio. EUR	%	Število zavarovancev 2018	%
Sava, pokojninska družba, d. d.[17]	11,0	15,5	32.452	24,1	11,5	16,1	33.044	23,5
Skupna pokojninska družba, d. d.	34,4	48,4	57.694	42,8	32,7	45,7	59.004	42,1
Pokojninska družba A, d. d.	25,7	36,1	44.507	33,1	27,3	38,2	48.263	34,4
SKUPAJ	**71,1**	**100**	**134.653**	**100**	**71,5**	**100,0**	**140.311**	**100,0**

Vir: Letna statistična poročila.

Pokojninske družbe so v letu 2018 iz zavarovanja med varčevanjem obračunale kosmato zavarovalno premijo v skupni višini 71,5 mio. EUR, kar je za 0,4 mio. EUR oziroma 0,6 odstotka več kot v letu 2017. Največji tržni delež glede na obračunano zavarovalno premijo ima še vedno Skupna pokojninska družba, d. d., s 45,7-odstotnim tržnim deležem, ki se je glede na preteklo leto znižal za 2,7 odstotne točke. Sledi ji Pokojninska družba A z 38,2-odstotnim tržnim deležem, tretja pa je Sava, pokojninska družba, d. d., ki se ji je glede na leto 2017 povečal tržni delež za 0,6 odstotne točke. Skupna pokojninska družba ima tudi največje število zavarovancev.

[15] ZPIZ, Mesečni statistični pregled, april 2019; Razmerje med zavarovanci in uživalci pokojnin.
[16] ZPIZ, Mesečni statistični pregled, april 2019; Povprečna pokojnina, 4/2019.
[17] Od 3. aprila 2017 se Moja naložba, pokojninska družba, d. d., imenuje Sava, pokojninska družba, d. d.

Največ zavarovancev, in sicer 133.609, kar predstavlja 95,2 odstotka vseh zavarovancev, ima kolektivno sklenjene zavarovalne pogodbe, le 6.702 zavarovancev ima sklenjene individualne zavarovalne pogodbe. Odstotek individualno sklenjenih pogodb je v letu 2018 glede na leto 2017 malenkostno, in sicer za 0,1 odstotne točke porastel. Povprečna mesečna bruto premija v posamezni pokojninski družbi, izračunana iz razmerja med obračunano kosmato premijo in povprečnim številom zavarovancev, je v letu 2018 znašala od 29,37 do 48,99 EUR.

4.2. Poslovanje pokojninskih družb

Podatki o poslovanju pokojninskih družb za leto 2017 temeljijo na revidiranih, za leto 2018 pa na nerevidiranih letnih poročilih. Pokojninske družbe so izkaze pripravile na podlagi Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in podzakonskih predpisov Agencije (Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Ur. l. RS, št. 1/16, 85/16 in 12/18), Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice (Ur. l. RS, št. 104/15 in 12/18), Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Ur. l. RS, št. 79/13 in 12/18), Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in analitičnem kontnem načrtu pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Ur. l. RS, št. 79/13).

Preglednica 21:
Zbirni izkaz poslovnega izida pokojninskih družb za leti 2017 in 2018 (v mio. EUR)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2017	Leto 2018
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	4,5	6,1
II.	Prihodki naložb	2,2	1,9
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	6,9	7,4
V.	Čisti odhodki za škode	2,4	2,5
VI.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij	-2,5	-3,8
VIII.	Čisti obratovalni stroški	5,6	5,5
IX.	Odhodki naložb	0,3	1,5
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,3	0,3
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida, iz rednega delovanja (–)	1,8	1,0
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I + II + IV – V – VI – VIII – IX – XI – XII)	0,7	0,8
	D. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA IZ REDNEGA DELOVANJA		
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	0,7	0,8
V.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza izida, iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	1,8	1,0
IX.	Drugi prihodki iz zavarovanj	0,1	0,0
X.	Drugi odhodki iz zavarovanj	0,0	0,0
XI.	Drugi prihodki	0,0	0,0
XII.	Drugi odhodki	0,0	0,1
XIII.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (II + V + IX + X + XI – XII)	2,6	1,8
XIV.	Davek iz dobička	0,0	0
XVI.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (II + V + XI – XIII – XIV)	2,6	1,8
	E. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POKOJNINSKIH DRUŽB		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	2,6	1,8
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	0,1	-1,2
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	2,7	0,6

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2017 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2018.

Pokojninske družbe so v letu 2018 dosegle pozitiven zavarovalno-tehnični izid, ki je znašal 0,8 mio. EUR in je bil za 0,1 mio. EUR višji od zavarovalno-tehničnega izida za leto 2017, kar je predvsem posledica povečanja čistih prihodkov od zavarovalnih premij.

Vse tri pokojninske družbe so poslovno leto 2018 končale s pozitivnim čistim poslovnim izidom. Kot sektor so pokojninske družbe v letu 2018 ustvarile dobiček v višini 1,8 mio. EUR, kar je za 0,8 mio. EUR ali 30,8 % manj kot v letu 2017. Celotni vseobsegajoči donos se je zaradi izkazanega nižjega dobička, ki ga je zmanjšal negativen drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi, znižal na 0,6 mio. EUR.

Preglednica 22:
Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja pokojninskih družb za leti 2017 in 2018 (v mio. EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2017	Leto 2018
I.	Finančni prihodki	25,9	18,2
II.	Prihodki od naložbenih nepremičnin	1,2	1,4
III.	Finančni odhodki	5,4	16,9
IV.	Odhodki naložbenih nepremičnin	0,2	0,2
V.	Rezultat iz naložbenja (I. + II. – III. – IV.)	21,5	2,5
VI.	Prihodki iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zajamčenega donosa	0,0	0,0
VII.	Drugi prihodki	0,0	0,0
VIII.	Odhodki v povezavi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada	5,7	6,2
IX.	Drugi odhodki	0,0	0,0
X.	Čisti poslovni izid namenjen zavarovancem (V.+ VI. + VII. – VIII. – IX.)	15,8	–3,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2017 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2018.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem prikazuje poslovanje vseh kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem, ki jih upravljajo vse tri pokojninske družbe. Navedeni izkaz se je v letu 2018 s spremembo Sklepa o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov spremenil, tako da ne vsebuje več premij, odškodnin ter spremembe rezervacij, saj naj ti ne bi predstavljali prihodkov oziroma odhodkov pokojninskega sklada. Iz navedenega izkaza izhaja, da so se v letu 2018 glede na predhodno leto finančni prihodki v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 zmanjšali za 7,7 mio. EUR oziroma za 29,7 odstotka. Največji delež sicer predstavljajo prihodki od obresti, ki znašajo 15 mio. EUR oziroma 83,3 odstotka celotnih prihodkov od naložb, zmanjšanje finančnih prihodkov pa izhaja iz čistih prihodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, ki so leta 2017 znašali 8,7 mio. EUR, leta 2018 pa samo 0,2 mio. EUR. Finančni odhodki so se močno, to je za 11,5 mio. EUR ali za 213 % povečali, in sicer na račun čistih odhodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, ki so v letu 2018 znašali 16,6 mio. EUR, v letu prej pa samo 4 mio. EUR. Zaradi povečanja finančnih odhodkov se je ob prej omenjenem znižanju finančnih prihodkov močno znižal tudi rezultat iz naložbenja, ki v letu 2018 znaša 2,5 mio. EUR, medtem ko je v letu 2017 dosegel 21,5 mio. EUR.

V letu 2018 so bili prihodki iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zajamčenega donosa zanemarljivi, saj so znašali le 323 EUR.

Za pokojninske družbe je leto 2018 tretje leto varčevanja za dodatno pokojnino v t. i. skladih življenjskega cikla[18], v okviru katerih posameznik s staranjem potuje skozi celoten življenjski cikel sklada, tj. prvi, dinamični podsklad, ki ima najagresivnejšo naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad, ki zasleduje bolj preudarno naložbeno politiko, in tretji podsklad z zajamčeno donosnostjo. Sredstva navedenih skladov skupaj so v tem letu znašala 706,5 mio. EUR. Večino teh sredstev, in sicer 94,7 odstotka, predstavljajo sredstva podskladov, ki izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti. Zelo majhen delež pa predstavljajo sredstva preudarnih podskladov in dinamičnih podskladov. Delež sredstev

[18] Pokojninske družbe pa tudi drugi izvajalci pokojninskih zavarovanj so v letu 2016 zavarovancem začeli ponujati tudi možnost varčevanja v skladih, ki izvajajo t. i. naložbeno politiko življenjskega cikla. Skladno s 311. členom ZPIZ-2 je sklad življenjskega cikla sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja, imenovan krovni pokojninski sklad, ki je sestavljen iz treh podskladov. Podskladi krovnega pokojninskega sklada se med seboj razlikujejo po naložbeni politiki, ki je, upoštevajoč namen dodatnega zavarovanja in načela ZPIZ-2, ustrezno prilagojena ciljni starostni skupini članov, ki jim je posamezni podsklad namenjen. Pri tem pa mora upravljavec krovnega pokojninskega sklada (pokojninska družba, zavarovalnica, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj skladno z ZZavar-1, banka, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov po ZBan-2) skladno s 312. členom ZPIZ-2, v okviru podsklada, ki je namenjen najstarejši starostni skupini članov, izvajati naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja. Glede na zakonske podlage so upravljavci pokojninskih skladov v Sloveniji oblikovali naložbeno politiko sklada življenjskega cikla na način, da ima prvi, dinamični podsklad, najagresivnejšo naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad, zasleduje preudarnejšo naložbeno politiko, tretji podsklad pa upošteva zajamčeni donos. Naložbena politika, ki jo izvajajo skladi življenjskega cikla, je prilagojena starosti posameznika, pri čemer so upravljavci, skladno z ZPIZ-2, v pravilih upravljanja določili tri starostne skupine. Najmlajšim je namenjen dinamični podsklad, članom druge starostne skupine je namenjen podsklad s preudarnejšo naložbeno politiko, v zadnjega, ki upošteva zajamčeni donos, pa je vključena najstarejša ciljna starostna skupina članov. Z možnostjo varčevanja v skladih, ki izvajajo naložbeno politiko življenjskega cikla, imajo člani naložbene možnosti, za katere se lahko kadar koli opredelijo ter izpolnijo in pošljejo upravljavcu sklada poseben zahtevek za spremembo sklada oziroma naložbene politike.

prvih znaša 2,9 odstotka, delež drugih pa le 2,4 odstotka.

V letu 2018 je zakonsko predpisana minimalna zajamčena donosnost, ki predstavlja 40 odstotkov povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom, znašala 0,49 odstotka. Pokojninske družbe imajo v pokojninskih načrtih določeno višjo zajamčeno donosnost od minimalne, in sicer med 50 in 60 odstotkov povprečne letne obrestne mere na slovenske državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom. Dejanska donosnost sredstev v okviru podskladov, ki so namenjeni najstarejši starostni skupini članov in izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja za leto 2018, izračunana iz vrednosti enote premoženja, je bila slabša kot leto prej, saj se je gibala med –1,25 in 1,15 %.

V prvem, dinamičnem podskladu, z najagresivnejšo naložbeno politiko, je bila pri vseh pokojninskih družbah donosnost v letu 2018, izračunana iz vrednosti enote premoženja, negativna, kar odraža gibanje delniških indeksov, prikazano v poglavju 3.7 o naložbah zavarovalnic in pozavarovalnic in je znašala med –8,69 in –7 %, v drugem skladu, to je skladu s preudarnejšo naložbeno politiko, pa je donosnost v letu 2018, izračunana iz vrednosti enote premoženja, pri pokojninskih družbah, znašala med –6,62 in –3,89 %.

Preglednica 23:
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) pokojninskih družb za leti 2017 in 2018 (v mio. EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2017	Leto 2018
I.	Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	4,5	6,1
II.	Prihodki od naložb	0,6	0,6
III.	Odhodki za škode	2,4	2,5
IV.	Sprememba ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-2,5	-3,8
V.	Stroški, vračunani po policah	0,1	0,2
V.a.	Čisti obratovalni stroški	0,0	0,0
VI.	Odhodki naložb	0,2	0,3
VII.	Izid kritnega sklada (I + II + III + IV – V – VI)	0,0	–0,1
VII.a.	Izid kritnega sklada (I + II – III + IV – V.a. – VI)	0,2	0,1

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2017 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2018.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujeta dve pokojninski družbi, ena pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic. V letu 2018 sta pokojninski družbi skupaj prenesli 6,1 mio. EUR sredstev z varčevalnega dela na kritni sklad, namenjen izplačilu rent, v letu 2017 je bil ta znesek 4,5 mio. EUR, v letu 2016 je znašal 3,2 mio. EUR, v letu 2015 je bil 5,1 mio. EUR, v letu 2014 pa je bilo prenesenih 3,6 mio. EUR denarnih sredstev. Navedene prenose prikazuje tudi spodnja slika.

Slika 15:
Prenosi denarnih sredstev iz varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del v obdobju od leta 2014 do 2018 (v mio. EUR 31. 12.)

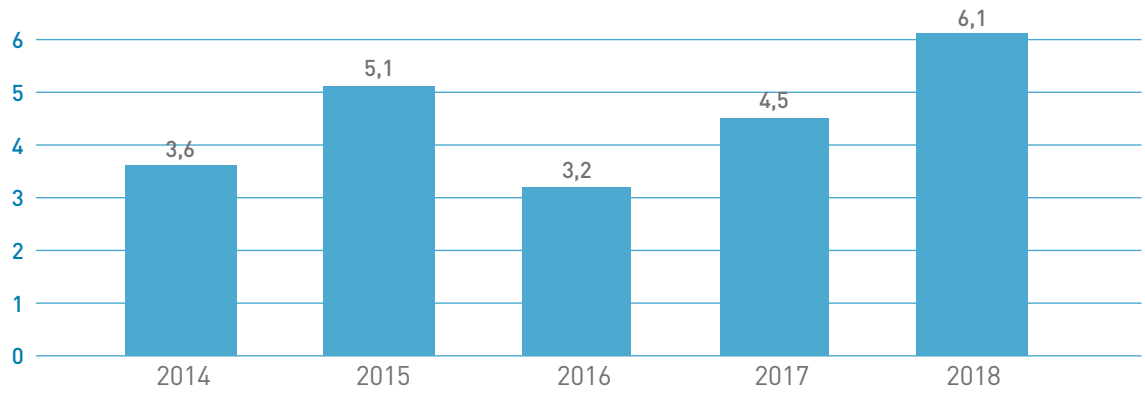

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leta od 2014 do 2017 in nerevidirani izkazi poslovnega izida za leto 2018.

4.3. Bilanca stanja pokojninskih družb

Skupna bilančna vsota pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2018 znaša 779,1 mio. EUR, kar je za 40,7 mio. EUR oziroma za 5,5 odstotka več kot na dan 31. 12. 2017.

Največjo postavko na strani sredstev, in sicer kar 91,2 odstotka, zavzemajo sredstva iz finančnih pogodb. Omenjena postavka je bila po stanju na dan 31. 12. 2018 izkazana v višini 710,3 mio. EUR in se je glede na predhodno leto povečala za 6 odstotkov.

Kot posledica zgoraj navedenega dejstva največjo postavko med obveznostmi do virov sredstev pokojninskih družb predstavljajo obveznosti iz finančnih pogodb, ki na dan 31. 12. 2018 znašajo 710,1 mio. EUR, kar obsega 91,1 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev, v primerjavi s predhodnim obdobjem pa so se povečale za 6 odstotkov. Skladno z mednarodnim standardom računovodskega poročanja 4 (MSRP 4) se obveznosti iz pogodb prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj izkazujejo med obveznostmi iz finančnih pogodb in ne med zavarovalno-tehničnimi rezervacijami. Prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja MSRP 4 torej obravnava kot finančne in ne kot zavarovalne pogodbe.

Kapital pokojninskih družb je na dan 31. 12. 2018 obsegal 5,4 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev in je znašal 42,4 mio. EUR. V primerjavi s koncem leta 2017 se je kapital zmanjšal za 1,1 mio. EUR oziroma za 2,2 odstotka, pri tem pa je osnovni kapital ostal nespremenjen. Na zmanjšanje kapitala je vplivalo predvsem zmanjšanje presežka iz prevrednotenja v višini 1,1 mio. EUR in čistega izida poslovnega leta v višini 0,8 mio. EUR. Zmanjšanje omenjenih postavk je bilo večje kot povečanje rezerv iz dobička, ki je znašalo 0,2 mio. EUR in zadržanega čistega poslovnega izida, ki je znašalo 0,6 mio. EUR.

Preglednica 24:
Zbirna bilanca stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2017 in 31. 12. 2018 (v mio. EUR)

		Leto 2017	Leto 2018	Indeks 18/17
	SREDSTVA	738,4	779,1	105,5
A.	Neopredmetena sredstva	0,2	0,3	150,0
B.	Opredmetena osnovna sredstva	0,3	0,2	66,7
F.	Finančne naložbe v družbah v skupini in v pridruženih družbah	0,7	0,6	85,7
G.	Finančne naložbe	59,0	63,8	108,1
J.	Sredstva iz finančnih pogodb	669,9	710,3	106,0
K.	Terjatve	3,2	0,6	18,8
M.	Denar in denarni ustrezniki	5,1	3,3	64,7
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	738,4	779,1	105,5
A.	Kapital	43,5	42,4	97,5
C.	Zavarovalno-tehnične rezervacije	17,7	21,4	120,9
E.	Druge rezervacije	5,7	2,4	42,1
H.	Obveznosti iz finančnih pogodb	669,8	710,1	106,0
J.	Obveznosti iz poslovanja	0,3	0,0	-
K.	Ostale obveznosti	1,4	2,8	200,0

Vir: Revidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2017 in nerevidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2018.

4.4. Matematične rezervacije in obveznosti iz finančnih pogodb

Pokojninske družbe računajo matematične rezervacije med varčevanjem kot akumulirano vrednost vplačanih premij, zmanjšano za vstopne stroške. Oblikujejo jih skladno s pokojninskim načrtom. Za pogodbe, na podlagi katerih se izplačujejo dodatne pokojninske rente po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oblikujejo pokojninske družbe matematične rezervacije v višini zdajšnje vrednosti ocenjenih prihodnjih obveznosti.

Pokojninske družbe so iz varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na dan 31. 12. 2018 izkazale obveznosti iz finančnih pogodb v višini 710,1 mio. EUR in matematične rezervacije iz izplačevanja pokojninskih rent v višini 21,4 mio. EUR. Obveznosti varčevalnega dela prostovoljnega doda-

tnega pokojninskega zavarovanja so skladno z mednarodnim standardom računovodskega poročanja 4 v bilanci stanja izkazane kot obveznosti iz finančnih pogodb, vendar po vsebini ustrezajo matematičnim rezervacijam. V primerjavi s predhodnim letom so se obveznosti iz varčevalnega dela prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj povečale za 40,3 mio. EUR oziroma za 6 odstotkov, medtem ko so se zavarovalno-tehnične rezervacije kot obveznosti iz izplačevanja pokojninskih rent povečale za 3,7 mio. EUR oziroma 20,9 odstotka.

4.5. Kazalniki poslovanja pokojninskih družb

Pomembnejši kazalniki poslovanja so prikazani v preglednici 25.

Preglednica 25:
Izbrani kazalniki poslovanja pokojninskih družb za leti 2017 in 2018 (v %)

KAZALNIK	2017	2018
Delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji	7,8 %	7,1 %
Koeficient nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami[19]	100,2 %	100,0 %
Delež kapitala v financiranju	5,9 %	5,4 %
Čista donosnost kapitala	6,1 %	4,1 %
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji	100,0 %	100,0 %

Vir: Revidirane bilance stanja in revidirani izkazi poslovnega izida na dan 31. 12. 2017 oziroma za leto 2017 in nerevidirane bilance stanja in nerevidirani izkazi poslovnega izida na dan 31. 12. 2018 oziroma za leto 2018, poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov na dan 31. 12. 2017 in 31. 12. 2018.

Pokojninske družbe so za leto 2018 izkazale delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji v višini 7,1 odstotka, kar je za 0,7 odstotne točke manj kot v predhodnem letu. Navedeni padec kazalnika je izid tako zmanjšanja obratovalnih stroškov (za 1,5 %) kot tudi povečanja premije (za 8,2 %).

Količnik nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami prikazuje razmerje med naložbami in obveznostmi iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja ter mora biti najmanj 100-odstoten. Količnik nalaganja oziroma pokritosti na dan 31. 12. 2018 znaša 100,01.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v celotnem financiranju. Navedeni delež je na dan 31. 12. 2018 znašal 5,4 odstotka, kar je v primerjavi s preteklim letom za 0,5 odstotne točke manj. Vzrok za zmanjšanje tega deleža je v zmanjšanju kapitala in povečanju obveznosti do virov sredstev.

Čista donosnost kapitala je bila v letu 2018 nižja kot v letu 2017 in je znašala 4,1 odstotka, kar je posledica znižanja čistega poslovnega izida in višje vrednosti povprečnega kapitala.

Delež čiste premije v kosmati zavarovalni premiji se pri pokojninskih družbah v letu 2017 v primerjavi s predhodnim letom ni spremenil in znaša 100 odstotkov, kar kaže, da pokojninske družbe nevarnosti, ki so jih prevzele v kritje, ne pozavarujejo.

4.6. Naložbe

Pokojninske družbe so po stanju na dan 31. 12. 2018 izkazale skupno vrednost vseh naložb v višini 777,1 (leta 2017 734,8 mio. EUR, leta 2016 678,6 mio. EUR, leta 2015 580,4 mio. EUR, leta 2014 pa 550,6 mio. EUR), pri čemer je vrednost naložb kritnih skladov znašala 731,7 mio. EUR, vrednost naložb lastnih virov pa je znašala 45,4 mio. EUR.

V sestavi naložb kritnih skladov pokojninskih družb so po stanju na dan 31. 12. 2018 največji delež obsegale naložbe v druge dolžniške vrednostne papirje, ki so precej porasle glede na leto 2017, in s tem prevzele prvo mesto, in znašajo 269,8 mio. EUR ali 36,9 odstotka (v letu 2017 233,5 mio. EUR ali 33,9 odstotka). Drugo mesto zavzemajo naložbe v državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere

[19] Med matematičnimi rezervacijami so upoštevane tudi obveznosti iz varčevalnega dela pogodb prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Navedene obveznosti so v bilanci stanja prikazane pod postavko obveznosti iz finančnih pogodb.

jamči država, ki so znašale 253,5 mio. EUR oziroma 34,6 odstotka vseh naložb kritnih skladov. Naslednja je vrednost lastniških vrednostnih papirjev, ki je zelo podobna vrednosti preteklega leta in je znašala 99,8 mio. EUR ali 13,6 odstotka. Omembe vredne z vidika velikosti so še naložbe v bančne depozite, ki so se vrednostno glede na predhodno leto še povečale in so znašale 75,8 mio. EUR ali 10,4 odstotka vseh naložb. Če primerjamo sestavo naložb kritnih skladov v letu 2018 z letom 2017, ugotovimo, da so se vrednostno in v odstotku povečale naložbe v druge dolžniške vrednostne papirje (na 36,9 mio. EUR ali za 3 odstotne točke).

Slika 16:
Sestava naložb kritnih skladov pokojninskih družb na dan 31. 12. 2017 in 31. 12. 2018 (v mio. EUR)

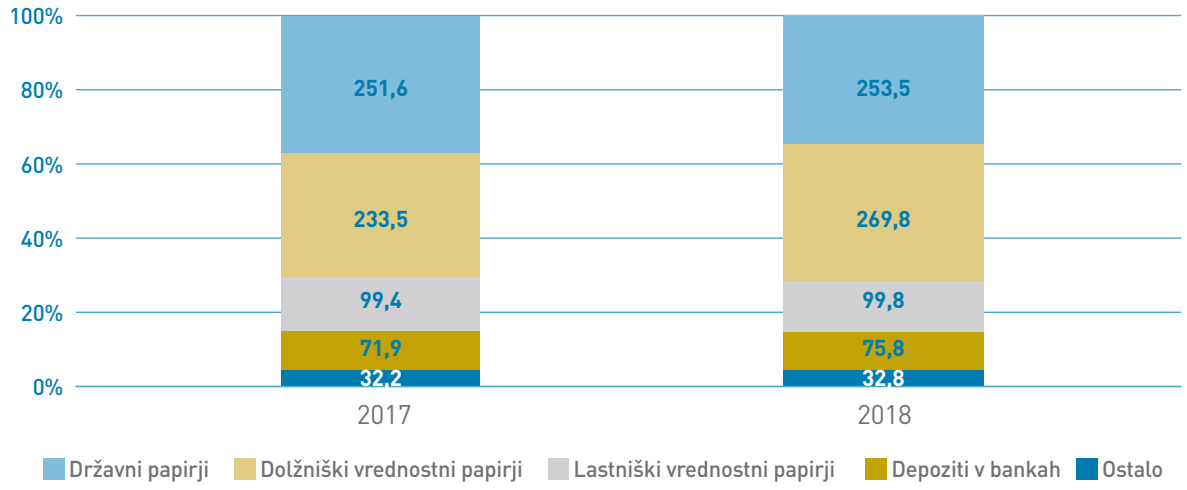

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Sredstva kritnih skladov pokojninskih družb, investirana v tujini, so konec leta 2018, glede na državo izdajatelja vrednostnega papirja, znašala 470 mio. EUR oziroma 64,2 odstotka celotnih naložb kritnih skladov pokojninskih družb. Vidimo lahko, da pri pokojninskih družbah delež tujih naložb kritnih skladov iz leta v leto narašča.

Med naložbami kritnih skladov pokojninskih družb v tujini so pretežni delež ob koncu leta 2018 obsegali tuji dolžniški vrednostni papirji, in sicer je ta znašal 45,1 odstotka vseh sredstev kritnih skladov pokojninskih družb, naloženih v tujini. Glede na prejšnje leto so tuji dolžniški vrednostni papirji z 212,2 mio. EUR nekoliko presegli vrednost in odstotek tujih državnih vrednostnih papirjev, ki sta v letu 2018 znašala 210,7 mio. EUR oziroma 44,8 odstotka. Precej nižji je odstotek naložb v tuje lastniške vrednostne papirje, ki je, tako kot leta 2017, znašal 10 odstotkov.

Preglednica 26:
Sestava naložb kritnih skladov v tujini za pokojninske družbe na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2015 in 2018
(v mio. EUR in %)

		Državni vrednost-ni papirji	Dolžniški vrednostni papirji	Lastniški vrednostni papirji	Druge naložbe	Skupaj naložbe v tujini	Skupaj naložbe	Delež naložb v tujini od celotnih naložb (%)
Kritni sklad	2015	50,1	117,3	13,4	0,0	180,7	581,1	31,1
	2016	160,0	148,3	30,2	1,0	339,5	635,3	53,4
	2017	186,7	174,8	40,1	0,0	401,6	688,6	58,3
	2018	210,7	212,2	47,1	0,0	470,0	731,7	64,2

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Kar se tiče naložb kritnih skladov pokojninskih družb glede na sektor izdajatelja vrednostnega papirja, so največji delež imele naložbe v sektor »Finančne in zavarovalniške dejavnosti«, ki je znašal 250,8 mio. EUR ali 34,3 odstotka, kar lahko povezujemo s predhodno omenjenim največjim deležem v druge dolžniške vrednostne papirje. Drugi največji delež z 232,8 mio. EUR ali 31,8 odstotka so predstavljale naložbe v sektor »Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti«, kar lahko povežemo s prej omenjenimi naložbami v državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere jamči

država. Tretji, precej manjši delež s 106,6 mio. EUR ali 14,6 odstotka, ki pomeni povečanje glede na leto 2017 za 1,6 odstotne točke, pa predstavljajo naložbe v sektor predelovalnih dejavnosti, kar lahko povežemo s prej omenjenimi naložbami v lastniške vrednostne papirje.

Pokojninske družbe na dan 31. decembra 2018 niso izkazovale naložb v sestavljene vrednostne papirje. V letu 2017 pa je ena pokojninska družba izkazovala naložbo v sestavljene vrednostne papirje, in sicer je vrednost te naložbe znašala 1 mio. EUR in se je nanašala na sestavljeni vrednostni papir, ki je dospel v plačilo 21. decembra 2017.

4.7. Kapitalska ustreznost pokojninskih družb

Vse tri pokojninske družbe so na dan 31. 12. 2017 in tudi na dan 31. 12. 2018 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom.

Temeljni kapital pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2018 znaša 40,6 mio. EUR, kar je za 0,5 mio. EUR oziroma za 1,2 odstotka manj kot leto pred tem. Zmanjšanje temeljnega kapitala je posledica zmanjšanja presežka iz prevrednotenja sredstev, ki niso financirana iz zavarovalno-tehničnih rezervacij za 1,2 mio. EUR. Nobena od pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2018 ne izkazuje dodatnega kapitala. Zmanjšanje temeljnega kapitala je vplivalo na zmanjšanje razpoložljivega kapitala pokojninskih družb, ki se je v primerjavi s predhodnim letom zmanjšal za 0,5 mio. EUR oziroma za 1,3 odstotka. Zahtevani minimalni kapital se je v primerjavi z 31. 12. 2017 povečal za 1,4 mio. EUR in je tako na dan 31. 12. 2017 znašal 28,1 mio. EUR.

Ob manjšem razpoložljivem kapitalu in povečanem zahtevanem minimalnem kapitalu so pokojninske družbe po stanju na dan 31. 12. 2018 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim v višini 11,8 mio. EUR, kar je za 1,9 mio. EUR manj kot po stanju na dan 31. 12. 2017.

Preglednica 27:
Kapitalska ustreznost pokojninskih družb na dan 31. 12. 2017 in 31. 12. 2018 (v mio. EUR)

KAPITAL	2017	2018
Temeljni kapital	41,1	40,6
Zajamčeni kapital	11,1	11,1
Izpolnjevanje zahteve iz 3. odstavka 106. člena ZZavar	30,0	29,5
Dodatni kapital	0,0	0,0
Razpoložljivi kapital pokojninske družbe	40,4	39,9
Zahtevani minimalni kapital	26,7	28,1

Vir: Obrazci KUS.

5. SKUPINE

Na slovenskem zavarovalnem trgu so v letu 2018 delovale tri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji. Prvi je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., tretji pa A-Z Finance, družba za poslovne storitve, d. o. o.

V ZZavar-1 je zakonski ureditvi skupin namenjeno posebno osmo poglavje z naslovom »Nadzor, upravljanje tveganj in razkritja na ravni skupine«. ZZavar-1 ureja nadzor tudi drugih, ne samo zavarovalniških skupin. Posebej velja omeniti podpoglavje, ki se nanaša na finančni položaj skupine, in v njegovem okviru tudi na izračun solventnosti skupine, obseg in način konsolidacije, odpravo dvojne uporabe primernih lastnih virov sredstev ter ustvarjanja kapitala znotraj skupine in podpoglavje o nadzoru tveganja koncentracije in transakcij znotraj skupine.

Poleg tega je posebej opredeljeno tudi izvajanje nadzora skupine, ki je glede na posebnosti in dodatna tveganja, ki jih prinaša skupina, tudi poseben oziroma drugačen od nadzora posamičnih (po)zavarovalnic. Glede na to, da skupine pogosto sestavlja pester nabor pravnih oseb, ki so lahko predmet nadzora drugih nadzornih organov, poleg Agencije, je za učinkovit nadzor nad skupinami posebej pomembno sodelovanje različnih nadzornikov in izmenjava informacij med njimi. V okviru Slovenije velja omeniti sodelovanje vseh treh finančnih nadzornikov, to je Banke Slovenije, Agencije za trg vrednostnih papirjev in Agencije za zavarovalni nadzor, ki se sestajajo tudi v okviru Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov. Na ravni Evropske unije pa se je izoblikoval t. i. institut kolegijev. Kolegije sestavljajo predstavniki nadzornikov tistih pravnih subjektov, ki so del posamične skupine. Predstavniki nadzornikov držav članic Evropske unije, imajo položaj članov, predstavniki t. i. tretjih držav, to je držav, ki niso članice Evropske unije, pa imajo položaj udeležencev. Člani oziroma udeleženci kolegijev naj bi se srečevali navadno enkrat letno.

Osnovna in najobsežnejša dejavnost Skupine Triglav z Zavarovalnico Triglav kot nadrejeno zavarovalnico je zavarovalništvo. Skupina Triglav izvaja premoženjska, življenjska, zdravstvena in prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja ter pozavarovalno dejavnost.

Zavarovalnica Triglav je neposredna lastnica zavarovalnic s sedežem v Sloveniji, in sicer Pozavarovalnice Triglav Re in Triglav zdravstvene zavarovalnice. Poleg tega je Zavarovalnica Triglav tudi neposredna lastnica nekaterih družb, ki niso zavarovalnice, imajo pa sedež v Sloveniji. To so Skupna pokojninska družba, Triglav INT, holdinška družba, Triglav, Upravljanje nepremičnin, Triglav skladi, družba za upravljanje, Triglav Svetovanje, zavarovalno zastopanje, Triglavko, zavarovalnozastopniška družba, Triglav Avtoservis, družba za storitve in trgovino, Vse bo v redu, Zavod Zavarovalnice Triglav za družbeno odgovorne aktivnosti, TRIGAL Ljubljana, upravljanje naložb in svetovalne storitve in Nama trgovsko podjetje. Septembra 2018 je bila ustanovljena projektna družba ZTSR, raziskovanje trga, d. o. o., za raziskovalno dejavnost. Osnovni kapital družbe znaša 250.000 evrov. Zavarovalnica Triglav je z vložkom v višini 125.000 evrov postala njena 50-odstotna lastnica.

Nekatere od predhodno omenjenih družb so nadalje lastnice zavarovalnic in drugih družb s sedežem zunaj Slovenije. Tako je Triglav, INT, lastnica zavarovalnice na Hrvaškem, kjer ima v lasti zavarovalnico Triglav Osiguranje Zagreb in zavarovalnic, ki so registrirane na štirih trgih tretjih držav, in sicer v Bosni in Hercegovini – Triglav Osiguranje, Sarajevo in Triglav Osiguranje, Banjaluka, v Srbiji – Triglav Osiguranje, Beograd, v Črni gori – Lovčen Osiguranje, Podgorica, in v Makedoniji – Triglav Osiguruvanje, Skopje ter Triglav Osiguruvanje Život, Skopje.

Tudi zavarovalnice, ki so v lasti Triglav, INT, Ljubljana, so udeležene v zavarovalnicah oziroma drugih družbah. Tako je Zavarovalnica Lovčen osiguranje Podgorica 100-odstotna lastnica zavarovalnice Lovčen životna osiguranja, Podgorica.

Medtem ko je družba Triglav, INT, Ljubljana, neposredna lastnica zavarovalnic s sedežem zunaj Republike Slovenije, pa so nekatere družbe, katerih lastnica je Zavarovalnica Triglav, neposredne lastnice določenih družb, ki niso zavarovalnice. Omenimo naj, da ima Skupna pokojninska družba v lasti 34 % Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom Banja Luka, ki ga je v letu 2017 ustanovila skupaj s Penzijskim rezervnim fondom Republike Srpske iz Banjaluke, z Evropsko banko za obnovo in razvoj in s Skladom za razvoj podjetništva.

V letu 2018 je prišlo do veliko sprememb v sestavi Skupine Triglav. V nadaljevanju omenjamo predvsem večje spremembe. Družba Triglav INT, d. d., je aprila 2018 z družbo Raiffeisen Bank Austria, d. d., Zagreb, podpisala pogodbo o nakupu 74,99-odstotnega deleža hrvaške pokojninske zavarovalnice Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo. Pogodba je zaradi pridobivanja soglasja regulatorjev sklenjena pod odložnimi pogoji. Dokapitalizacijo svoje odvisne družbe Lovćen Auto, a. d., je izvedla tudi družba Lovćen Osiguranje, a. d., Podgorica, in s tem ostala njena 100-odstotna lastnica. Višina dokapitalizacije je znašala 1.150.000 evrov. Zavarovalnica Triglav je septembra 2018 z Novo Ljubljansko banko, d. d., sklenila pogodbo o nakupu 28,13-odstotnega deleža Skupne pokojninske družbe ter postala njena 100-odstotna lastnica. Nakupna vrednost je znašala 4.600.000 evrov. S postopki konsolidiranja in celovitim upravljanjem tega segmenta dejavnosti Skupina Triglav nadaljuje svojo strategijo rasti v segmentu pokojninskih zavarovanj. Družba Triglav Skladi je septembra 2018 z ALTA Skupino podpisala pogodbo o nakupu 100-odstotnega deleža družbe ALTA Skladi, družba za upravljanje. Pogodba je sklenjena pod odložnimi pogoji, med drugim tudi zaradi pridobivanja soglasja regulatorjev. Višina kupnine brez prilagoditve za neto dolg znaša 21,7 milijona evrov, pri čemer je del kupnine pogojen s prihodnjimi vplačili v sklade prevzete družbe. Družba Sarajevostan se je v letu 2018 preoblikovala iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo. V okviru statusnega preoblikovanja je bil zmanjšan osnovni kapital družbe v višini 3.728.477 konvertibilnih mark oziroma 1,9 milijona evrov. Vsi delničarji so bili sorazmerno poplačani. Družba Triglav Osiguranje, d. d., Sarajevo, je tudi po zmanjšanju osnovnega kapitala ostala 93,02-odstotna lastnica družbe.

Skupina Triglav je na vodilnem položaju med zavarovalnicami v regiji Adria, ki jo sestavljajo Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora in Makedonija. Bruto obračunana zavarovalna premija Skupine Triglav je v letu 2018 znašala dobro milijardo EUR. Njena rast je znašala 7 odstotkov, obseg pa se je povečal v vseh treh premijskih segmentih. Največji, blizu 66-odstotni delež konsolidirane premije predstavlja premija premoženjskih zavarovanj. V letu 2018 se je povečala za 8 odstotkov, rast pa je dosegla večina vrst premoženjskih zavarovanj. Premija zdravstvenih zavarovanj je višja za 11 odstotkov, kar gre pripisati sklenitvi novih pogodb, delno pa tudi dvigu premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Povečala se je tudi premija življenjskih zavarovanj, in sicer za 2 odstotka. Vseh 12 zavarovalnic Skupine je izkazalo premijsko rast, na slovenskem trgu je bila v povprečju 7-odstotna, na trgih zunaj Slovenije pa 8-odstotna. Naraščanje deleža premije, ki ga Skupina Triglav obračuna zunaj Slovenije, se je nadaljevalo. V letu 2018 se je povečal za 0,2 odstotne točke na 17,9 odstotka.

Kar se škodnega dogajanja tiče, predvsem množičnih škod, je bilo leto 2018 ugodnejše kot leto pred tem. Množični škodni dogodki so bili prisotni predvsem v drugem četrtletju, vendar sta bila celoletno število in intenzivnost nižja.

Drugi skupini je nadrejena Pozavarovalnica Sava. Skupina Sava Re ima drugi najmočnejši tržni položaj na slovenskem zavarovalnem trgu in pomemben položaj na trgih jugovzhodne Evrope.

Poleg Save Re, ki je obvladujoča družba, je na dan 31. 12. 2018 zavarovalniški del skupine Sava Re sestavljalo še sedem zavarovalnic s sedežem v Sloveniji in državah Adria regije ter pokojninska družba v Sloveniji. Na slovenskem zavarovalniškem trgu Pozavarovalnica Sava obvladuje Zavarovalnico Sava ter je bila na dan 31. decembra 2018 tudi 100-odstotna lastnica Save pokojninske družbe. Poleg navedene odvisne zavarovalne družbe, registrirane v Sloveniji, je imela Pozavarovalnica Sava na dan 31. decembra 2018 v skupini še šest odvisnih družb – zavarovalnic, registriranih na štirih trgih tretjih držav. To so v Srbiji Zavarovalnica Sava neživotno osiguranje in Sava življenjsko osiguranje, na Kosovem Illiyria in Illiyria Life Kosovo, Sava Montenegro Črna gora in Sava osiguruvanje Makedonija. Poleg (po)zavarovalniškega dela in pokojninske družbe skupina Pozavarovalnice Sava obsega tudi t. i. druge družbe, in sicer Illyria Hospital (družba na Kosovem, ki ima v lasti zemljišče, trenutno pa ne opravlja nobene dejavnosti in je v 100-odstotni lasti Save Re), Sava Car (družba za opravljanje tehničnih pregledov, v 100-odstotni lasti črnogorske zavarovalnice Sava osiguranje), Sava Agent (družba za sklepanje zavarovanj, ravno tako v 100-odstotni lasti zavarovalnice Sava Montenegro), Sava Station (družba za opravljanje tehničnih pregledov, v 100-odstotni lasti makedonske zavarovalnice Sava osiguruvanje), in ZS Svetovanje (specializirana agencija za trženje življenjskih zavarovanj Zavarovalnice Sava, v 100-od stotni lasti Zavarovalnice Sava)[20]. Navedene družbe so sestavljale skupino Sava Re že v letu 2017, v letu 2018 pa je prišlo do organizacijskih sprememb, ki jih navajamo v nadaljevanju.

V 2018 je Sava Re postala 75-odstotna lastnica družbe TBS Team 24, ki se ukvarja z organizacijo asistence v povezavi z avtomobilskimi, zdravstvenimi in domskimi zavarovanji. Prva konsolidacija skupine Sava Re

[20] Družbi ZS Svetovanje in ZS Vivus sta se oktobra 2017 združili v ZS Svetovanje.

ob vstopu družbe TBS Team 24 je bila izvedena 31. 1. 2018. V 2018 je Sava Re postala 100-odstotna lastnica družbe Sava penzisko društvo. Družba upravlja pokojninske sklade obveznega in prostovoljnega pokojninskega zavarovanja v Severni Makedoniji. Prva konsolidacija skupine Sava Re ob vstopu družbe Sava penzisko društvo je bila izvedena 31. 3. 2018. V letu 2018 je Sava Re prevzela družbo Energoprojekt Garant v Srbiji, ki se pretežno ukvarja z zavarovanjem odgovornosti. Prva konsolidacija je bila izvedena z 31. 3. 2018. Konec leta se je družba Energoprojekt Garant pripojila Savi neživotno osiguranje (SRB). Zavarovalnica Sava in Sava Re sta v letu 2018 v deljenem lastništvu kupili družbo Sava Terra, ki bo služila kot platforma za investiranje v naložbene nepremičnine skupine Sava Re, primarno na slovenskem trgu. Sava Re je konec leta 2018 postala 50-odstotna lastnica družbe ZTSR, ki se ukvarja z raziskavo trga. Sava Re je v letu 2018 pridobila 17,5-odstotni delež v novoustanovljeni družbi G2I (Got2Insure, Ltd., iz Velike Britanije). Družba se bo ukvarjala s prodajo nišnih zavarovanj avtomobilske odgovornosti prek spletne platforme. Sava Re je z lastniškim deležem v družbi pridobila tudi dve mesti v upravnem odboru družbe (25 % vseh glasov) ter določene druge korporativne pravice, ki presegajo sorazmerne pravice, ki izhajajo zgolj iz deleža v lastništvu, zato je Sava RE družbo v konsolidiranih računovodskih izkazih obravnavala kot pridruženo družbo.

V letu 2017 je Skupina Sava Re realizirala 546,3 mio. EUR kosmate premije, kar predstavlja 5,6-odstotno povečanje glede na preteklo leto.

V tretjo skupino sodi Prva osebna zavarovalnica, kateri je končna nadrejena družba A-Z Finance, družba za poslovne storitve, d. o. o. V tej skupini je v letu 2018 prišlo do določenih strukturnih sprememb, saj je z nakupom 25-odstotnega deleža Prve osebne zavarovalnice in Skupine Prva marca 2018 v Deželni banki Slovenije skupina postala finančni konglomerat.

Poleg obstoja skupin, katerim je nadrejena zavarovalnica oziroma druga družba, ki je registrirana v Sloveniji, so tudi nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, katere matična družba je Merkur Versicherung, AG, Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, ki je hčerinska družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung, AG, in GENERALI zavarovalnica, d. d., katere obvladujoča družba je Assicurazioni Generali, S. p. A.

Februarja letos je del skupine, katere nadrejena družba ima sedež izven Slovenije, postala tudi Adriatic Slovenica Zavarovalna družba, d. d. Novembra 2018 je namreč dovoljenje za pridobitev delnic družbe Adriatic Slovenica Zavarovalna družba, d. d. pridobila družba Generali CEE Holding, B. V., Diemen iz Nizozemske, januarja 2019 pa še družba Assicurazioni Generali, S. p. A., Trst iz Italije, ki je imetnica 100 % poslovnega deleža v družbi Generali CEE Holding. Na podlagi navedenih dovoljenj je družba Generali CEE holding februarja letos neposredno pridobila delnice v deležu glasovalnih pravic in deležu v kapitalu Adriatic Slovenice, ki je enak 100 % in postala nadrejena družba Adriatic Slovenice, hkrati pa je še Assicurazioni Generali posredno pridobila delnice v deležu glasovalnih pravic in deležu v kapitalu Adriatic Slovenice, ki je enak 100 % in postala nadrejena družba Adriatic Slovenice.

6. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI

Agencija nadzira tudi Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ ter Škodni sklad in Odškodninski urad, ki sta organizirana v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja.

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je bil ustanovljen leta 1994 na podlagi dovoljenja Ministrstva za finance Republike Slovenije. Pool je gospodarsko interesno združenje, katerega temeljni cilj je uresničevati zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne dejavnosti v povezavi z jedrskimi napravami oziroma uporabo jedrske energije v miroljubne namene, in sicer v državi in tujini. Pool izvaja svojo dejavnost z obračunavanjem premij za zavarovanja iz države in pozavarovanja iz tujine ter tudi z izplačevanjem odškodnin oziroma zavarovalnin v povezavi s temi zavarovanji oziroma s pozavarovanji in hranjenjem ter z uporabo teh sredstev med poslovnim letom, da bi lahko poravnal svoje obveznosti na podlagi škod zavarovancem iz države in pozavarovancem iz tujine. V pravnem prometu Pool nastopa v svojem imenu in za račun svojih članic. Za obveznosti, ki jih prevzema Pool, odgovarjajo njegove članice. V Pool so bile v letu 2018 včlanjene štiri zavarovalnice in obe pozavarovalnici. Obračunana kosmata premija je znašala 3,34 mio. EUR, kar je enako kot leto pred tem; od tega je 2,12 mio. EUR deležev pozavarovateljev v pozavarovalnih premijah v državi in 1,22 mio. EUR deležev pozavarovateljev v pozavarovalnih premijah v tujini. Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je v letu 2017 izkazal 157.841 EUR škod iz pozavarovalnih pogodb.

Škodni sklad je odgovoren za plačilo škod oziroma zavarovalnin, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih vozil, nezavarovanih zrakoplovov ali drugih letalnih naprav in nezavarovanih čolnov, in odškodnin oziroma zavarovalnin, ki jih utrpijo potniki nezavarovanega javnega prevoznega sredstva. Odškodninskih zahtevkov ne rešuje, ampak jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Od povzročitelja ali lastnika nezavarovanega motornega vozila prek pooblaščene zavarovalnice zahteva povrnitev izplačane odškodnine. Financira se na podlagi prispevkov, ki jih prispevajo zavarovalnice, ki sklepajo obvezna zavarovanja v prometu. Prispevek posamezne zavarovalnice je sorazmeren deležu v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj. V letu 2018 je bilo iz naslova nezavarovanih in neznanih motornih vozil obravnavanih 270 zahtevkov, pri čemer so 177 škod povzročili vozniki nezavarovanih motornih vozil, kar v primerjavi z letom 2017 predstavlja 8 zahtevkov manj ali zmanjšanje zadev za 4,3 %, 93 škod pa vozniki neznanih motornih vozil, kar je 14 škod manj kot leta 2017 ali povečanje zadev za 17,7 %.

Odškodninski urad je samostojna organizacijska enota Slovenskega zavarovalnega združenja, GIZ, katerega delovanje se izvaja prek službe Biroja zelene karte in službe Škodnega urada. Namenjen je plačilu odškodnin oškodovancem s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, če je bila nesreča povzročena v drugi državi članici EU oziroma v tretjih državah, katerih nacionalni zavarovalni biro je član sistema zelene karte, pa tudi plačilu zahtevkov za povračilo odškodninskih uradov držav članic EU, če gre za obveznost iz zavarovalne pogodbe zavarovanja avtomobilske odgovornosti zavarovalnice, članice združenja. Obveznosti Odškodninskega urada veljajo za vse obveznosti iz prometnih nesreč od 1. 5. 2004. Odškodninski urad sam ne rešuje odškodninskih zahtevkov, ampak jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Odškodninski urad se financira s prispevki, ki jih plačujejo zavarovalnice na podlagi letnega načrta in je sorazmeren deležu v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj avtomobilske odgovornosti. V letu 2018 je bilo obravnavanih skupno 14 zadev, od tega iz naslova nezavarovanih vozil šest, pet iz naslova neznanih vozil in tri zadeve iz naslova sklenjenega zavarovanja avtomobilske odgovornosti pri tuji zavarovalnici za škodo v tujini.

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2018

KAZALO

I. UVOD 67

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR 68

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE 68
1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije 68
1.2. Organi Agencije 68
1.2.1. Strokovni svet Agencije 68
1.2.2. Direktor Agencije 69
1.3. Naloge Agencije 69

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE 71
2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih 71
2.2. Financiranje Agencije 74

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA 75

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI UKREPI NADZORA 77
4.1. Preverjanje poročil in obvestil 77
4.2. Pregledi poslovanja subjektov nadzora 77
4.3. Izrekanje ukrepov nadzora 78
4.4. Nadzor ravnanja tržnih udeležencev 78

5. SODNI POSTOPKI 80
5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije 80
5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije 81
5.3. Drugi sodni postopki 81

6. DELO AGENCIJE NA PODROČJU TRANSPOZICIJE EVROPSKE ZAKONODAJE 81
6.1. Delo na zakonodajnem področju 81
6.2. Delo na področju nadzora, ki temelji na tveganjih 82

7. DELO AGENCIJE NA DRUGIH ZAKONODAJNIH PODROČJIH 82
7.1. Delo na področju priprave zakonov 82
7.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov 83

8. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN S TUJIMI NADZORNIMI ORGANI 84
8.1. Sodelovanje z domačimi in tujim nadzornimi organi 84
8.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA 85
8.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS 86

9. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH 86
9.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam 86
9.2. Delo na področju informacijske tehnologije 86
9.3. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov 86
9.4. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih 87

10. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE 88

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2018 (revidirani podatki) 89

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI 95

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM 95

2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom 95

2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom 95

2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke 95

2.2.2. Financiranje 96

2.3. Pojasnila računovodskih izkazov 96

2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018 96

2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2018 100

Priloge:

- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov 102
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 01.01.2018 - 31.12.2018 103
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 01.01.2018 - 31.12.2018) 104
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti od 01.01.2018 - 31.12.2018 105
- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev 106
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil 107
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 01.01.2018 - 31.12.2018 108

I. UVOD

Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) pripravlja in objavlja Letno poročilo Agencije za leto 2018. Letno poročilo Agencije sestavljata Letno poročilo o delu, ki ga Agencija pripravi na podlagi 490. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19; v nadaljevanju: ZZavar-1) in Letni obračun, ki ga Agencija pripravi na podlagi 514. člena ZZavar-1.

Letno poročilo o delu Agencije v letu 2018, ki ga je skladno s 501. členom ZZavar-1 sprejel strokovni svet Agencije, obsega opis pravnega položaja, nalog in organov Agencije, poročilo o notranji organizaciji in financiranju Agencije, poročilo o izdanih dovoljenjih za opravljanje zavarovalnih poslov in o drugih dovoljenjih, ki jih izdaja Agencija, poročilo o izvajanju nadzora in izrečenih ukrepih nadzora, poročilo o delu Agencije na področju uvedbe Solventnosti II ter na področju prenosa Direktive o distribuciji zavarovanj, poročilo o sodelovanju Agencije z domačimi in tujimi nadzornimi organi, poročilo o delu na zakonodajnem področju, poročilo o sodnih postopkih in o drugih dejavnostih Agencije v letu 2018. Agencija o svojem delu letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije.

Letni obračun obsega računovodske izkaze Agencije za leto 2018, pojasnila k računovodskim izkazom in poročilo neodvisnega revizorja. Na podlagi 514. člena ZZavar-1 strokovni svet Agencije sprejme letni obračun za prejšnje leto do 31. marca vsakega leta. Letni obračun Agencije mora pregledati pooblaščeni revizor. Agencija z letnim obračunom seznani ministra pristojnega za finance in Državni zbor Republike Slovenije. Računovodski izkazi so sestavni del Letnega poročila in se objavijo.

Podatki v tem poročilu se praviloma nanašajo na poslovno leto 2018, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih z delom Agencije.

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE

1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije

Agencija je bila ustanovljena 1. junija 2000, ko je Vlada Republike Slovenije na podlagi Zakona o zavarovalništvu imenovala strokovni svet in direktorja Agencije. Agencija je nadaljevala delo Urada za zavarovalni nadzor, ki je bil ustanovljen leta 1995 kot organ v sestavi Ministrstva za finance.

Glavni cilj nadzora, ki ga opravlja Agencija, je zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Agencija ta cilj dosega z opravljanjem nadzora nad zavarovalnicami in drugimi subjekti nadzora ter s tem preverja, ali zavarovalnice in drugi subjekti poslujejo zakonito ter skladno s pravili o obvladovanju tveganj. Nadzorne aktivnosti Agencije so usmerjene v prihodnost in k tveganjem zavarovalnic.

Temeljne naloge Agencije so: spodbujanje gospodarske varnosti in finančne trdnosti subjektov nadzora, prispevanje k primerni ravni zaščite zdajšnjih in prihodnjih zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb ter zagotavljanje, da bodo zavarovalnice z visoko verjetnostjo zmožne pravočasno izpolnjevati svoje obveznosti do zavarovancev in zavarovalcev.

Z namenom doseganja teh ciljev Agencija izdaja raznovrstna dovoljenja na področju zavarovalništva ter pripravlja in sprejema podzakonske predpise, ki so pravna podlaga za njeno delovanje in nadzor zavarovalnega trga v Republiki Sloveniji.

Agencija je pravna oseba, ki je pri izvrševanju svojih nalog in pristojnosti samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna Državnemu zboru Republike Slovenije.

Sedež Agencije je v Ljubljani, na Trgu republike 3.

1.2. Organi Agencije

Organa Agencije sta strokovni svet agencije in direktor.

1.2.1. Strokovni svet Agencije

Strokovni svet Agencije sestavljajo predsednik strokovnega sveta in štirje člani, ki jih na predlog Vlade Republike Slovenije imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Člani Strokovnega sveta agencije so imenovani za obdobje šestih let in so lahko po poteku mandata ponovno imenovani. Direktor Agencije je član strokovnega sveta agencije in lahko tudi njen predsednik.

Strokovni svet agencije odloča o dovoljenjih in soglasjih ter o drugih posamičnih zadevah, o katerih odloča Agencija; če ni v ZZavar-1 ali drugem zakonu določeno drugače, sprejema predpise, kadar to določa zakon, poslovnik Agencije, poročilo o stanju na področju zavarovalništva, letno poročilo o delu Agencije, letni načrt dela strokovnih služb Agencije, letni obračun Agencije in finančni načrt Agencije.

Strokovni svet agencije je v letu 2018 deloval v naslednji sestavi:

- Mag. Gorazd Čibej, predsednik,
- mag. Andrej Zupančič, član,
- Primož Damjanovič, član,
- Florjan Lorger, član.

V letu 2018 se je strokovni svet Agencije sešel na 21 sejah in opravil 11 dopisnih sej.

Za postopke odločanja Agencije se uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku, Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo; 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13), če ni v ZZavar-1 določeno drugače. Organa postopka sta senat in predsednik senata. Člani strokovnega sveta Agencije so obenem tudi člani senata. Ta odloča o posamičnih zadevah, razen če zakon za posamezno zadevo ne določa, da o njej odloča predsednik senata. Funkcijo predsednika senata je v letu 2018 opravljal mag. Andrej Zupančič.

1.2.2. Direktor Agencije

Direktorja Agencije na predlog Vlade Republike Slovenije za dobo šestih let imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Direktor Agencije zastopa in predstavlja Agencijo, vodi njeno poslovanje, organizira njeno delo in delo njenih strokovnih služb ter izvršuje druge naloge, če ni v ZZavar-1 določeno, da je za izvrševanje teh nalog pristojen drug organ Agencije. V decembru 2017 je Vlada Republike Slovenije za vršilca dolžnosti direktorja Agencije imenovala mag. Gorazda Čibeja. Ta je mandat nastopil 1. 1. 2018 za obdobje 6 mesecev oziroma do imenovanja novega direktorja Agencije. Ker v obdobju 6 mesecev ni bil imenovan nov direktor Agencije, je Vlada Republike Slovenije za vršilca dolžnosti direktorja Agencije od 1. 7. 2018 ponovno imenovala mag. Gorazda Čibeja. Državni zbor je 27. novembra 2018 za dobo šestih let na mesto direktorja Agencije imenoval mag. Gorazda Čibeja; ta je mandat začel 1. 1. 2019.

1.3. Naloge Agencije

ZZavar-1 določa, da Agencija na njegovi podlagi izdaja predpise in izvaja nadzor nad zavarovalnicami, zavarovalnozastopniškimi in zavarovalnoposredniškimi družbami ter zavarovalnimi zastopniki in posredniki. Agencija je pristojna tudi za izvajanje nadzora nad pravnimi osebami, povezanimi z zavarovalnico, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem zavarovalnic. Pristojna je tudi za opravljanje nadzora nad zavarovalnico v zavarovalniški skupini ter zavarovalnim in mešanim zavarovalnim holdingom.

Nadalje opravlja nadzor tudi nad poslovanjem Jedrskega poola in poslovanjem Slovenskega zavarovalnega združenja v delu, ki se nanaša na poslovanje Škodnega sklada in Odškodninskega urada.

Skladno z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 46/13 – ZIPRS1314-A, 63/13 – ZIUPTDSV, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 111/13 – ZMEPIZ-1, 44/14, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZIUPTDSV-A, 97/14 – ZMEPIZ-1A, 95/14 – ZUJF-C, 31/15 – ZISDU-3, 90/15 – ZIUPTD, 90/15 – ZUPPJS16, 96/15 – ZIPRS1617, 102/15, 42/16 – odl. US, 80/16 – ZIPRS1718, 88/16 – ZUPPJS17, 40/17, 23/17, 75/17 – ZIUPTD-A, 65/17 in 71/17 – ZIPRS1819; v nadaljevanju: ZPIZ-2) je Agencija pristojna za izdajo dovoljenj pokojninskim družbam, za izvajanje nadzora nad njihovim poslovanjem in poslovanjem zavarovalnic, ki izvajajo dodatno pokojninsko zavarovanje, ter za izdajo podzakonskih predpisov. Prav tako Agencija na podlagi 354. člena ZPIZ-2 opravlja nadzor nad izplačevalci poklicnih pokojnin.

Poleg tega Agencija na podlagi 23. člena Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 26/05 – uradno prečiščeno besedilo, 85/09 in 32/16) nadzira še poslovanje Prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije.

Na podlagi Zakona o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 43/06, 87/11 in 56/13) Agencija opravlja tudi dopolnilni nadzor nad nadzorovano osebo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je na vrhu finančnega konglomerata oziroma ji je nadrejen finančni holding.

Na podlagi določil Zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (Uradni list RS, št. 100/13; v nadaljevanju: ZMbNFS) Agencija sodeluje v Odboru za finančno stabilnost, v katerem so predstavniki vseh treh slovenskih nadzornih organov subjektov finančnega sektorja. Poleg tega je Agencija pristojna, da na podlagi tega zakona izvaja makrobonitetni nadzor nad finančnimi družbami s spremljanjem, z zbiranjem ter s preverjanjem poročil in obvestil finančnih družb, z izvajanjem pregledov poslovanja finančnih družb, z izrekanjem ukrepov nadzora skladno s področnimi zakoni ter z izrekanjem makrobonitetnih nadzornih ukrepov in instrumentov skladno s tem zakonom.

Agencija na podlagi pristojnosti, ki ji jih daje zakonodaja, opravlja nadzor zlasti z rednim preverjanjem poročil in obvestil, ki jih prejme od zavezancev za poročanje, ter z opravljanjem pregledov poslovanja.

Osnovne naloge Agencije so:

1. izdaja dovoljenj za opravljanje zavarovalnih poslov;
2. izdaja dovoljenj za spremembo zavarovalne vrste;
3. izdaja dovoljenj za povečanje osnovnega kapitala s stvarnim vložkom – z delnicami druge zavarovalnice;
4. izdaja dovoljenj za pridobitev kvalificiranega deleža;
5. izdaja dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave oziroma za izvršnega člana upravnega odbora;
6. izdaja dovoljenj za prevzem oziroma prenos zavarovalnih pogodb;
7. izdaja dovoljenj za združitev oziroma delitev;
8. izdaja dovoljenj za ustanovitev podružnice v tujini;
9. izdaja dovoljenj za prekoračitev omejitev dovoljenih naložb v pokojninski družbi;
10. izdaja dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
11. izdaja soglasij k metodi in spremembam metode porazdelitve prihodkov in odhodkov med zavarovalnima skupinama premoženjskih in življenjskih zavarovanj;
12. izdaja soglasij k statutu in pravilniku o volitvah v skupščino zastopnikov vzajemne zavarovalnice;
13. izdaja soglasij k zavarovalnostatističnim standardom;
14. nadzor zavarovalnic, pokojninskih družb, zavarovalnih zastopnikov, zavarovalnih posrednikov, Jedrskega poola, Škodnega sklada in Odškodninskega urada pri Slovenskem zavarovalnem združenju ter izrekanje nadzornih ukrepov za odpravo ugotovljenih kršitev in nepravilnosti;
15. priprava podzakonskih predpisov na podlagi zavarovalne in pokojninske zakonodaje;
16. vodenje obveznih registrov subjektov nadzora;
17. vodenje postopkov o prekrških za kršitve ZZavar-1;
18. sodelovanje z drugimi nadzornimi organi.

Od vključitve Slovenije v Evropsko unijo (EU) 1. maja 2004 lahko zavarovalnice in zavarovalni posredniki iz Evropskega gospodarskega območja (angl.: European Economic Area – EEA) neposredno opravljajo zavarovalne posle v Republiki Sloveniji. Prav tako lahko slovenske zavarovalnice in zavarovalni posredniki te storitve opravljajo na trgih držav članic. S tem dejstvom so se pristojnosti Agencije razširile čez meje ozemlja Republike Slovenije, saj Agencija v določenem delu nadzira poslovanje slovenskih zavarovalnic pri njihovem delovanju na tujih trgih in vodi evidenco vseh ponudnikov zavarovalnih storitev na trgu Republike Slovenije.

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih

Agencija je na podlagi Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Agencije iz novembra leta 2015 organizirana v šest sektorjev in en oddelek, in sicer Sektor za regulativo politike in analize; Sektor za nadzor; Sektor za zunanji nadzor; Sektor za izdajo dovoljenj; Sektor za pravne zadeve; Sektor za splošne zadeve in Oddelek za nadzor nad ravnanjem udeležencev na trgu.

Slika 1:
Notranjeorganizacijska sestava Agencije v letu 2018

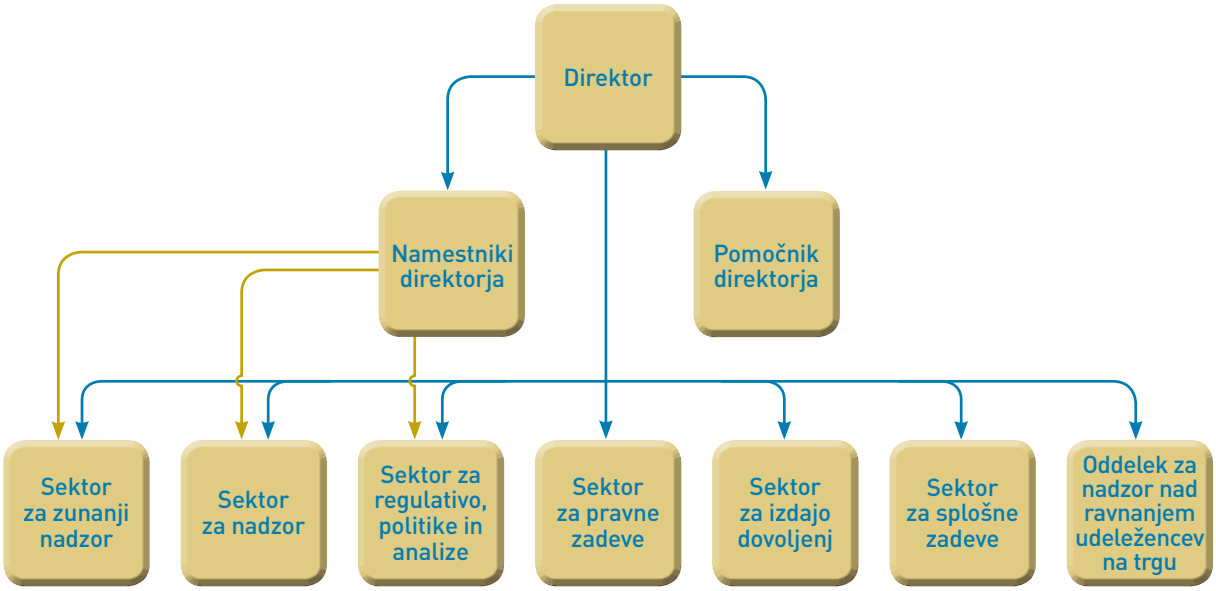

Vir: Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest.

Pristojnosti organizacijskih enot v letu 2018 in do priprave tega poročila so opisane v nadaljevanju.

Sektor za regulativo, politike in analize pripravlja predvsem tržne analize z identifikacijo sistemskih tveganj, izvaja funkcije makrobonitetnega nadzora na podlagi zakona, ki ureja makrobonitetni nadzor, pripravlja poročila o stanju na področju zavarovalništva ter druga interna in eksterna poročila ter informacije o zavarovalniškem trgu, opravlja nadzor nad poročanjem in obveščanjem zavarovalnic, pozavarovalnic, pokojninskih družb ter subjektov, ki opravljajo zavarovalno zastopanje oziroma posredovanje, ter predlaga ukrepe v povezavi s svojimi ugotovitvami, pripravlja predloge sprememb zakonov in predloge podzakonskih predpisov, sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in z drugimi domačimi nadzornimi organi, odgovoren je za posredovanje čezmejnih statistik, oblikuje politike nadzora, oblikuje vsebino spletne strani Agencije in skrbi za vsebino s področja dela sektorja, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo ukrepom nadzora, ki jih je sektor pripravil, v okviru področja dela sektorja sodeluje z EIOPA (angl.: European Insurance and Occupational Pensions Authority), IAIS (angl.: International Association of Insurance Supervisors), z organi ter ustanovami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi nadzornimi organi in njihovimi združenji pa tudi z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Sektor za nadzor opravlja predvsem nadzor nad poslovanjem subjektov, ki ga Agencija po zakonu opravlja s spremljanjem, z zbiranjem in s preverjanjem poročil ter obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah, opravlja nadzor zavarovalniških skupin in finančnih konglomeratov, opravlja dela in naloge, povezane s koordinacijo in sodelovanjem z nadzornimi organi držav članic in tretjih držav ter z drugimi organi, pristojnimi za nadzor nad članicami zavarovalniških skupin oziroma finančnih konglomeratov, predlaga in pripravlja ukrepe zoper

subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, opravlja dela in naloge, povezane z nadzorom nad delom podružnic zavarovalnic v Republiki Sloveniji ter nad delom zavarovalnic, ki opravljajo svoje storitve v Republiki Sloveniji neposredno, ter sodeluje s pristojnimi nadzornimi organi držav članic in tretjih držav, pripravlja Operativni letni plan Agencije, izvaja skrbniško funkcijo skladno z internim aktom Operativni letni plan, opravlja analizo poslovanja subjektov nadzora s pripravo ocene tveganj posameznega subjekta nadzora, opravlja nadzor po Uredbi EMIR (angl.: European Market Infrastructure Regulation), pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo ukrepom nadzora, ki jih je sektor pripravil, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi ustanovami v okviru EIOPA in nadzornimi ustanovami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in ustanovami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Sektor za zunanji nadzor opravlja predvsem preglede poslovanja subjektov nadzora ter dela in naloge, povezane s tem, pri čemer sodeluje z drugimi sektorji in vključuje v preglede delavce iz drugih sektorjev, opravlja organizacijo in vodenje nadzornih kolegijev, sodeluje na nadzornih kolegijih, ki jih organizirajo drugi nadzorni organi, predlaga in pripravlja ukrepe nadzora zoper subjekte nadzora na podlagi kršitev, ki so bile ugotovljene pri opravljanju pregledov poslovanja subjektov nadzora, sodeluje pri pripravi Operativnega letnega plana Agencije, izvaja skrbniško funkcijo skladno z internim aktom Operativni letni plan, vodi evidence s področja dela sektorja, med drugim tudi evidenco izdanih zapisnikov pregledov poslovanja subjektov nadzora, evidenco izrečenih ukrepov nadzora na podlagi opravljenih pregledov poslovanja subjektov nadzora in evidenco odpravljenih kršitev, vodi celotno dokumentacijo, prejeto pri pregledih poslovanja, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo ukrepom nadzora, ki jih je sektor pripravil, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi ustanovami v okviru EIOPA in nadzornimi ustanovami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in ustanovami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Sektor za izdajo dovoljenj pripravlja predvsem predloge odločitev o zahtevah za izdajo dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, ki jih na podlagi zakona, ki ureja zavarovalništvo, in drugih zakonov zavarovalnicam, pozavarovalnicam, pokojninskim družbam, subjektom, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, in drugim vložnikom izdaja Agencija, pripravlja predloge odločitev o prenehanju dovoljenja subjektov nadzora, če se izpolnijo pogoji za prenehanje dovoljenja po samem zakonu, izvaja pregled izpolnjevanja pogojev za opravljanje funkcije članov nadzornega sveta oziroma upravnega odbora zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb, za katere zakon predpisuje pogoje za opravljanje funkcije, vodi registre izdanih dovoljenj, ki jih določa zakon, ki ureja zavarovalništvo, in druge evidence izdanih, odvzetih in prenehanih dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, ažurno objavlja ustrezne registre na spletni strani Agencije, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo ukrepom nadzora, ki jih je sektor pripravil, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi ustanovami v okviru EIOPA in nadzornimi ustanovami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in ustanovami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Sektor za pravne zadeve vodi predvsem upravne postopke Agencije, opravlja pravni pregled predlogov zakonov in podzakonskih predpisov Agencije, opravlja pravni pregled predlogov internih predpisov Agencije, opravlja pravni pregled pri javnih razpisih/naročilih, vodi prekrškovne postopke v okviru pristojnosti Agencije, obravnava prejete pritožbe zoper ravnanje subjektov nadzora, v okviru pristojnosti Agencije opravlja naloge na področju preprečevanja pranja denarja, izdeluje pravna mnenja in nudi podporo pri razlagi predpisov, pripravlja vloge Agencije v sodnih in drugih postopkih, opravlja pravna dela in naloge v povezavi z izvrševanjem nalog in pristojnosti Agencije ter v povezavi s poslovanjem Agencije kot pravne osebe, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela Agencije, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi ustanovami v okviru EIOPE in nadzornimi ustanovami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in ustanovami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Sektor za splošne zadeve zagotavlja predvsem strokovno in administrativno podporo direktorju Agencije, opravlja naloge glavne pisarne in vložišča Agencije, pripravlja interne akte Agencije, opravlja naloge, ki se nanašajo na vzpostavitev, nadgradnjo in na vzdrževanje celotnega informacijskega sistema ter informacijskovarnostnega sistema Agencije, skrbi za vzdrževanje in posodobitve spletne strani Agencije, opravlja

naloge s področij računovodskega in finančnega poslovanja Agencije, opravlja naloge z delovnopravnega področja, s področja javnega naročanja ter koordinira udeležbo delavcev Agencije na izobraževanjih in v delovnih skupinah v Sloveniji in tujini ter sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela.

Oddelek za nadzor nad ravnanjem udeležencev na trgu opravlja predvsem nadzor nad ravnanjem zavarovalnic pri ponujanju in trženju zavarovalnih produktov, ne glede na prodajno pot oziroma komunikacijski kanal, ter nad obvladovanjem prodajnih poti, opravlja nadzor nad splošnimi zavarovalnimi pogoji in nad obveščanjem zavarovalcev, nad vzpostavitvijo in ustreznostjo internih postopkov za reševanje pritožb pri subjektih nadzora, nad ustreznostjo postopkov obravnavanja zavarovalnih primerov, nad zavarovalnimi zastopniki in posredniki, družbami, ki opravljajo storitve zavarovalnega zastopanja ali posredovanja, in bankami, ki opravljajo storitve zavarovalnega posredovanja, predlaga preglede poslovanja in sodeluje s Sektorjem za zunanji nadzor pri pregledih poslovanja v okviru področja dela oddelka, pripravlja predloge odločitev o prenehanju dovoljenja zavarovalnozastopniških oziroma posredniških družb, če se izpolnijo pogoji za prenehanje dovoljenja po zakonu, sodeluje pri vodenju registrov fizičnih in pravnih oseb, ki opravljajo posle oziroma storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, v delu, ki se nanaša na spremembo oziroma izbris podatkov oziroma oseb, sodeluje pri pripravi Operativnega letnega plana Agencije, identificira slabe prakse na zavarovalnem trgu ter opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela oddelka, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela, v okviru področja dela oddelka sodeluje z nadzornimi ustanovami v okviru EIOPA in nadzornimi ustanovami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in ustanovami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Na dan 31. 12. 2018 je bilo v Agenciji zaposlenih 43 delavcev, od tega eden z doktorskim nazivom s področja naravoslovnih ved, 16 z magistrskim nazivom (11 s področja ekonomije, trije s področja prava, eden s področja ekonomske informatike in eden s področja uprave), dva z magistrskim nazivom, 16 z univerzitetno izobrazbo, sedem z visokošolsko izobrazbo in eden s srednješolsko izobrazbo.

Tabela 1:
Podatki o delavcih Agencije po stopnji strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2018 in 31. 12. 2018

Stopnja strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2018	31. 12. 2018
V. – srednja	1	1
VII. – visoka	7	7
VII. – univerzitetna	16	16
VII. – magisterij stroke	1	2
VIII. – magisterij znanosti	15	16
IX. – doktorat	1	1
Skupaj	**41**	**43**

Vir: Podatki Agencije.

Tabela 2:
Podatki o delavcih Agencije po nazivu strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2018 in 31. 12. 2018

Naziv strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2018	31. 12. 2018
Ekonomski tehnik	1	1
Diplomirani germanist	1	1
Diplomirani upravni organizator	3	3
Diplomirani ekonomist	3	3
Univerzitetni diplomirani ekonomist	8	8
Univerzitetni diplomirani inženir matematike	1	1
Univerzitetni diplomirani matematik	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	1	1
Univerzitetni diplomirani pravnik	2	2
Univerzitetni diplomirani sociolog	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir računalništva	2	2
Magister stroke	1	2
Magister znanosti	15	16
Doktor znanosti	1	1
Skupaj	**41**	**43**

Vir: Podatki Agencije.

2.2. Financiranje Agencije

Osnova za financiranje Agencije so takse in nadomestila, ki jih določa Tarifa o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 52/16; v nadaljevanju: Tarifa). Tarifo sprejme strokovni svet Agencije, veljati pa začne, ko Agencija pridobi soglasje Vlade RS in objavi tarifo v Uradnem listu RS. V letu 2016 je začela veljati nova Tarifa, izdana na podlagi novega zakona o zavarovalništvu iz konca leta 2015, pri čemer so zavezanci skladno z 11. členom Tarife letno nadomestilo na podlagi spremenjene osnove začeli plačevati 1. januarja 2017.

Na podlagi Tarife je Agencija v letu 2018 zbrala 3,059.196 EUR sredstev od letnih nadomestil ter 183.948 EUR od taks in pavšalnih nadomestil. Navedeni prihodki obsegajo 99,93 odstotka celotnih prihodkov Agencije, preostalo pa so finančni prihodki in drugi prihodki Agencije.

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo ter gospodarno in učinkovito rabo sredstev Agencije opravlja Računsko sodišče Republike Slovenije.

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA

V letu 2018 je Agencija na podlagi določb ZZavar-1 in ZPIZ-2 odločala o raznovrstnih vprašanjih s področja delovanja subjektov nadzora.

Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letu 2018, so opisani v nadaljevanju, njihovo število v primerjavi z letom 2017 pa je prikazano v tabeli 3.

Oseba, ki namerava neposredno ali posredno pridobiti delnice zavarovalnice ali pokojninske družbe, na podlagi katerih bi dosegla ali presegla kvalificirani delež, mora pred pridobitvijo takega deleža na podlagi 31. člena ZZavar-1 oziroma 332. člena ZPIZ-2 pridobiti dovoljenje Agencije. Agencija je v letu 2018 izdala eno dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici, in sicer dovoljenje za pridobitev neposrednega deleža, na podlagi katerega je družba postala nadrejena družba zavarovalnici.

Agencija je izdala dve odločbi, s katerima je zavrnila izdajo ugotovitvene odločbe na podlagi dvanajstega odstavka 483. člena ZZavar-1.

Nadalje je Agencija zavrnila dve zahtevi za pridobitev kvalificiranega deleža v pozavarovalnici, in sicer za pridobitev neposrednega ali posrednega deleža v kapitalu, ki je skupaj enak ali večji od 20 % in manjši od ene tretjine, oziroma neposrednega ali posrednega deleža glasovalnih pravic, ki je enak ali večji od 20 % in manjši od ene tretjine.

Prav tako je Agencija izdala eno ugotovitveno odločbo o prenehanju veljavnosti dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža po petem odstavku 39. člena ZZavar-1.

Na podlagi četrtega odstavka 59. člena ZZavar-1 je Agencija izdala šest dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici.

Skladno s šestim odstavkom 59. člena ZZavar-1 je Agencije izdala šest ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici.

Agencija je na podlagi prvega odstavka 125. člena ZZavar-1 izdala eno dovoljenje za združitev s pripojitvijo družbe.

Agencija je na podlagi prvega odstavka 113. člena ZZavar-1 eni zavarovalnici izdala tudi dovoljenje za opravljanje pozavarovalnih poslov v zavarovalni skupini premoženjskih zavarovanj.

Na podlagi 122. člena ZZavar-1 je Agencija izdala eno ugotovitveno odločbo o prenehanju opravljanja zavarovalnih poslov, in sicer v zavarovalni vrsti zavarovanje za primer poroke oziroma rojstva iz 20. točke drugega odstavka 7. člena ZZavar-1 ter eno ugotovitveno odločbo o prenehanju opravljanja zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti zavarovanje odgovornosti pri uporabi vozil iz 10. točke drugega odstavka 7. člena ZZavar-1.

Na podlagi tretjega odstavka 305. člena v povezavi s šestim odstavkom 323. člena ZPIZ-2 je Agencija v letu 2018 eni pokojninski družbi izdala soglasja k pravilom upravljanja skladov dodatnih pokojninskih zavarovanj.

Agencija je v letu 2018 izdala skupno 596 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Od tega je bilo 139 dovoljenj izdanih zavarovalnozastopniškim in posredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja in družbam, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni povezavi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo, 421 dovoljenj pa je bilo izdanih fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja na podlagi četrtega odstavka 570. člena ZZavar-1 preneha veljati, če zavarovalno zastopniška oziroma posredniška družba ne začne poslovati v šestih mesecih od izdaje dovoljenja, če preneha opravljanje dejavnosti zavarovalnega

zastopanja oziroma posredovanja za več kot eno leto, z začetkom stečajnega postopka oziroma prisilne likvidacije, z izbrisom zavarovalnozastopniške ali posredniške družbe iz sodnega ali drugega ustreznega registra ali s prejetjem izjave zavarovalnozastopniške ali posredniške družbe, da je prenehala opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja ali posredovanja in dokazila o vpisu spremembe dejavnosti v sodni ali drug ustrezen register ali o sprejetju sklepa pristojnega organa, kadar tak vpis ni predviden. Agencija v tem primeru izda ugotovitveno odločbo o prenehanju dovoljenja. V letu 2018 je Agencija na podlagi ugotovitev izdala 168 tovrstnih ugotovitvenih odločb.

Agencija je v letu 2018 zavrgla oziroma zavrnila štiri zahteve za izdajo dovoljenja s področja opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, saj niso bile podane procesne predpostavke za odločanje o zahtevah ali zaradi neizpolnjevanja zakonskih pogojev.

Poleg navedenih upravnih postopkov Agencija skladno z zakonodajo obravnava tudi obvestila zavarovalnic o nameravanem začetku neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov na območju druge oziroma drugih držav članic Evropske unije ter na podlagi zahtev, prejetih od nadzornih ustanov drugih držav članic EU, notificira opravljanje storitev zavarovalnicam in podružnicam teh zavarovalnic v drugih državah članicah Evropske unije, ki so za opravljanje zavarovalnih poslov registrirane v svojih državah in lahko na podlagi notifikacije neposredno opravljajo posle na območju Republike Slovenije. Agencija skladno s predpisi redno posodablja register oseb, ki opravljajo zavarovalno dejavnost na ozemlju Republike Slovenije. Register je javno dostopen na spletnih straneh Agencije.

Tabela 3:
Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letih 2017 in 2018

Vrsta dovoljenja	2017	2018
Soglasje k metodi porazdelitve prihodkov in odhodkov	2	0
Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	1	1
Odločba na podlagi dvanajstega odstavka 483. člena ZZavar-1	0	2
Odločba o zavrnitvi zahteve za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	1	2
Ugotovitvena odločba o prenehanju veljavnosti dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža	0	1
Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici/pokojninski družbi	8	6
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave	8	6
Odločba o zavrnitvi zahteve za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici/pokojninski družbi	1	0
Odločba o izdaji dovoljenja za združitev iz prvega odstavka 125. člena ZZavar-1	0	1
Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov (ustanovitev)	1	0
Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti	1	0
Dovoljenje za opravljanje pozavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti	1	1
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov	1	2
Odločba za predhodno odobritev vračila postavke lastnih virov sredstev	2	0
Soglasje k pravilom upravljanja	3	1
Dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja/posredovanja (fizične osebe)	409	421
Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja/posredovanja (pravne osebe)	187	139
Predhodno mnenje za izdajo dovoljenja za opravljanje posredovanja pri prodaji zavarovalnih polic	2	0
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	231	168
Zavrnitev oziroma zavrženje izdaje dovoljenja za opravljanje poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	5	4
Dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega oziroma pozavarovalnega poola	1	0
SKUPAJ	**865**	**755**

Vir: podatki Agencije.

Iz tabele izhaja, da je Agencija v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 izdala 110 odločb manj. Med odločbami sta se najbolj zmanjšala število dovoljenj za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja ter število izdanih ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI UKREPI NADZORA

Agencija opravlja nadzor zlasti s spremljanjem ter preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so ji dolžne poročati na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov, ter z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora. Kadar Agencija pri opravljanju nadzora ugotovi kršitve ZZavar-1 oziroma drugih predpisov, ki urejajo poslovanje subjektov nadzora, subjektu nadzora z odredbo naloži, da kršitve oziroma nepravilnosti odpravi ali da odpravi ali opusti določena dejanja.

4.1. Preverjanje poročil in obvestil

Agencija na podlagi zakona prejema redna in izredna poročila. Redna poročila se nanašajo na periodična poročanja o poslovanju subjektov nadzora. Subjekti nadzora v informacijski sistem Agencije predajajo različne vrste rednih poročil: poročila na osnovi evropske direktive Solventnost 2, kvalitativna poročila in druga poročila, predpisana z zakonodajo.

Izredna poročila se nanašajo na poročila, ki jih zahteva Agencija (kot izvajanje ukrepov nadzora ali kot dodatno poročanje posameznega subjekta nadzora), in občasna poročila, ki so jih subjekti nadzora dolžni pošiljati Agenciji (na primer poročila o sklicu in sklepih skupščine ter o spremembah v organih upravljanja).

Pri poročanju Agencija spremlja pravočasnost in pravilnost poročanja zavarovalnic ter s podrobnejšo analizo in z navzkrižnim nadzorom ugotavlja morebitne vsebinske nepravilnosti. Če ugotovi kršitve in nepravilnosti pri poročanju, pozove subjekt nadzora, da naj jih odpravi, lahko pa take ugotovitve pripeljejo tudi do podrobnejšega nadzora s pregledom poslovanja.

4.2. Pregledi poslovanja subjektov nadzora

S pregledi poslovanja Agencija preverja, ali njeni nadzorovanci poslujejo tako, da je zagotovljena zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Pregledi poslovanja so lahko celoviti, usmerjeni na posamezna tvegana področja pri posameznem subjektu ali tematski. Poleg tega, da Agencija zagotavlja redne preglede poslovanja v okviru triletnega cikla, pri načrtovanju upošteva tudi informacije na podlagi spremljanja poročil in obvestil iz rednega poročanja, pobude drugih sektorjev v povezavi z izvajanjem nalog Agencije, informacije na podlagi ocen tveganj subjektov nadzora pa tudi informacije iz javno razpoložljivih virov. Agencija pri izvajanju pregledov poslovanja po potrebi sodeluje z drugimi slovenskimi in s tujimi nadzorniki. Pregledi poslovanja omogočajo predvsem preveritev poslovanja v praksi ter zagotovitev podatkov in informacij, s katerimi Agencija ne razpolaga na podlagi rednega poročanja.

Na podlagi ugotovitev strokovnih služb pri ugotovljenih nesmotrnostih, nedoslednostih in kršitvah pri poslovanju subjektov nadzora Agencija izdaja ukrepe nadzora. Strokovne službe spremljajo odpravljanje nesmotrnosti, nedoslednosti in kršitev, kar obsega preverjanje poročil o odpravi kršitev pa tudi morebitne ponovne preglede poslovanja v obsegu, potrebnem za ugotovitev, ali so kršitve odpravljene.

Odprti postopek iz leta 2015 je v fazi odprave kršitev po izdani odredbi. Odprti postopek iz leta 2016 (odprava kršitev po izdanem obvestilu) je bil zaključen v februarju 2018. Od desetih odprtih postopkov pri subjektih nadzora iz leta 2017 jih je bilo v letu 2018 končanih sedem (pet s sklepi o ustavitvi postopka, eden z ugotovitveno odločbo o odpravi kršitev, eden z dopisom o zaključku pregleda poslovanja), trije subjekti nadzora so v fazi odprave kršitev: enemu je Agencija izdala odredbo o odpravi kršitev zaradi nerealizacije opozorila, pri enem je Agencija izdala opozorilo, ki je bilo zaključeno v drugem tednu januarja 2019, poleg tega je Agencija istemu subjektu v letu 2018 izdala obvestilo pred odredbo, tretji subjekt pa je v fazi odprave kršitev po dveh odredbah (predvideni zaključek januar 2019).

V letu 2018 je Agencija načrtovala sedem pregledov poslovanja, od tega šest pri zavarovalnicah (pri čemer se je en pregled opravljal v sodelovanju z drugim nadzornikom) in en pregled s tujim nadzornikom. Začetih je bilo šest načrtovanih pregledov; v istem letu je bil do konca leta zaključen pregled s tujim nadzornikom (preostali pa v prvih treh mesecih 2019). Realizacija je bila manjša od načrtovane zaradi zmanjšane razpoložljivosti resursov (reorganizacija dela zaposlenih v Oddelek za nadzor nad ravnanjem udeležencev na

trgu, na katerem se opravljajo pregledi zavarovalnozastopniških in posredniških družb ter bolniških odsotnosti). Na dan 31. 12. 2018 ima Agencija odprtih pet pregledov poslovanja:

- en pregled – čakamo odpravo kršitve po opozorilu (zaključeno februarja 2019);
- en pregled – v 2018 izdano obvestilo pred odredbo, za katero je bila v letu 2019 sprejeta odločitev, da se zaključi s sklepom o ustavitvi (februar); v letu 2018 je bilo sicer izdano tudi opozorilo, zaključeno z dopisom o zaključku v drugem tednu januarja 2019;
- dva pregleda – izdani zapisniki, subjekta bosta v treh mesecih odpravila pomanjkljivosti in/ali kršitve;
- en pregled – zapisnik izdan v prvem tednu leta 2019, dopis o zaključku prav tako v januarju 2019.

Konec leta 2018 je bilo torej skupno odprtih devet pregledov: en začet v letu 2015, trije začeti v letu 2017 in pet začetih na osnovi načrta iz leta 2018. Pri tem je treba upoštevati, da od začetka do konca pregleda včasih mine več časa, ker morajo imeti subjekti nadzora dovolj časa za odpravo kršitev in/ali pa je potreben njihov večji vložek za odpravo kršitev.

Od devetih odprtih zadev v zavarovalnicah je bilo stanje konec leta 2018 naslednje:

- pri šestih subjektih (od tega en pregled s tujimi nadzorniki) čakamo odpravo kršitev;
- v dveh primerih čakamo na realizacijo izboljšav;
- en pregled – zapisnik in dopis o zaključku pregleda pripravljena v januarju 2019.

4.3. Izrekanje ukrepov nadzora

Agencija je v letu 2018 izrekala ukrepe nadzora na podlagi ugotovitev pregledov poslovanja, na podlagi izsledkov iz rednih in izrednih poročil ter na podlagi javno dostopnih informacij. Na podlagi 434. člena ZZavar-1 je Agencija izrekala ukrepe nadzora po uradni dolžnosti.

Z ZZavar-1 sta bila na novo uvedena dva ukrepa nadzora: priporočilo in opozorilo. Agencija izda priporočilo upravi zavarovalnice za izboljšanje poslovanja zavarovalnice, če pri pregledu poslovanja ugotovi nesmotrnosti ali nedoslednosti pri poslovanju zavarovalnice, ki nimajo značilnosti kršitve predpisov. Agencija namesto odredbe o odpravi kršitev izda opozorilo, v katerem zavarovalnico opozori, če pri pregledu poslovanja ugotovi kršitve predpisov, vendar te kršitve po svojih značilnostih in obsegu nimajo pomembnih učinkov. Agencija je v letu 2018 izdala dve priporočili, ki sta se nanašali na izboljšanje poslovanja zavarovalnic na podlagi pregledov poslovanja, in osem opozoril, ki so se nanašala predvsem na odpravo kršitev, ki jih je Agencija ugotovila na podlagi pregledov poslovanja in v povezavi z nepravilnim poročanjem subjektov nadzora.

Agencija je v letu 2018 izdala štiri obvestila pred izdajo odredbe o odpravi kršitev. Obvestilo Agencija izda na podlagi zahteve za poročanje in pravil upravnega postopka, da se subjekt nadzora lahko v določenem roku izreče o dejstvih in okoliščinah, navedenih v obvestilu, ki so pomembne za izdajo odredbe o odpravi kršitev. Če zavarovalnica odpravi kršitev, ki je navedena v obvestilu, o tem v istem roku pisno in z dokazili obvesti Agencijo. Agencija preuči prejeto izjavo in priložene listine. Če ugotovi, da ni izkazano, da so kršitve podane, ali je izkazano, da so bile odpravljene, izda sklep o ustavitvi postopka ukrepa nadzora. Agencija je na podlagi ugotovitve, da so bile kršitve odpravljene, ustavila 10 postopkov izreka ukrepa nadzora.

Agencija je različnim subjektom nadzora v letu 2018 izdala tri odredbe o odpravi kršitev. Kršitve so nanašale na določila ZZavar-1, in sicer glede politike prejemkov zavarovalnice, glede neintegracije učinkovite funkcije upravljanja tveganj in funkcije spremljanja skladnosti ter glede izračunavanja osnovnega solventnostnega kapitala za obveznosti iz življenjskih pozavarovanj v okviru modula tveganja iz pogodb življenjskega zavarovanja.

Agencija je v letu 2018 izdala pet odredb o dopolnitvi poročila, pri čemer je od subjektov nadzora zahtevala, da dopolnijo poročila o odpravi kršitev, posredovana na podlagi odredbe o odpravi kršitev.

Agencija je izdala dve odločbi o ugovoru zoper odredbo.

Agencija je v letu 2018 izdala pet ugotovitvenih odločb o odpravi kršitev.

Agencija je izdala tri odločbe o začetku postopka za odvzem dovoljenja zavarovalnoposredniškim družbam

zaradi ponavljajoče se kršitve obveznosti poročanja in obveščanja ter zaradi opravljanja poslov zavarovalnega zastopanja fizične osebe pri samostojnem podjetniku posamezniku brez dovoljenja Agencije.

Agencija je izdala eno odločbo o začetku postopka za odvzem dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja zaradi kršitev dobrih poslovnih običajev ter navajanja neresničnih dejstev. Agencija je na podlagi izjave zavarovalnega zastopnika izdala sklep o ustavitvi postopka.

Agencija je izdala dve odločbi o pogojnem odvzemu dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja. Kršitve so se nanašale na ponavljajočo se obveznost poročanja in obveščanja Agenciji.

Agencija je izdala eno odločbo o odvzemu dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja. Dovoljenje je bilo odvzeto zaradi opravljanja poslov zavarovalnega zastopanja fizične osebe pri samostojnem podjetniku posamezniku brez dovoljenja Agencije.

Na področju prekrškovnega prava je Agencija v letu 2018 izdala 13 obvestil kršilcem, da se izjavijo o dejstvih in okoliščinah. Agencija je na podlagi izjav kršilcev v začetku leta 2019 izdala 10 pisnih opozoril. Ta so se nanašala predvsem na kršitve določil posredovanja kopij polic zavarovanja odgovornosti ter kršitve določil poročanja o strukturi in obsegu posredniških poslov.

Zbirni pregled stanja s primerjavo s predhodnim letom povzemamo v tabeli 4.

Tabela 4:
Podatki o izrekih ukrepov nadzora v letih 2017 in 2018

VRSTA UKREPA	2017	2018
Priporočilo, opozorilo	9	10
Obvestilo pred izdajo odredbe o odpravi kršitev	14	4
Odredba o odpravi kršitev	10	3
Odredba o dopolnitvi poročila	0	5
Odločba o ugovoru proti odredbi	0	2
Odločba o začetku postopka za odvzem dovoljenja	5	4
Odločba o pogojnem odvzemu dovoljenja	0	2
Odločba o odvzemu dovoljenja	5	1
Odločba o ustavitvi postopka za odvzem dovoljenja	0	1
Ugotovitvena odločba o odpravi kršitev	1	5
Odločba o ustavitvi postopka	0	1
Sklep o ustavitvi postopka	13	10
SKUPAJ	**57**	**48**

Vir: podatki Agencije.

Iz tabele izhaja, da je Agencija v letu 2018 izdala 48 ukrepov nadzora. V primerjavi z letom 2017 je bilo v letu 2018 izdanih predvsem manj obvestil pred izdajo odredbe o odpravi kršitev in odredb o odpravi kršitev.

4.4. Nadzor ravnanja tržnih udeležencev

Na področju nadzora ravnanja tržnih udeležencev je Agencija v letu 2018 izvajala aktivnosti, vezane na pripravo in implementacijo zakonodaje s področja nadzora tržnih udeležencev.

Delo na tem področju je obsegalo predvsem sodelovanje z Ministrstvom za finance in drugimi deležniki pri prenosu zahtev IDD v ZZavar-1. Na podlagi zahtev IDD je Agencija preučila tudi potrebnost sprememb podzakonskih in drugih aktov na tem področju, pristopila k pripravi predlogov sprememb obstoječih podzakonskih aktov oziroma k oblikovanju predlogov novih podzakonskih aktov, ki jih bo treba sprejeti v letu 2019, po sprejetju Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu.

Agencija poleg tega opravljala tudi redne naloge nadzora ravnanja tržnih udeležencev, ki vključujejo analize trga in ravnanja tržnih udeležencev ter vodenje postopkov pri ugotovljenih kršitvah. V tem kontekstu je Agencija v letu 2018 izvajala preglede poslovanja zastopniških in posredniških družb ter zavarovalnih zastopnikov in posrednikov na področjih, na katerih Agencija ugotavlja kršitve veljavne zakonodaje.

Agencija se je v letu 2018 v veliki meri posvetila tudi nadzoru ravnanja tržnih udeležencev in opravila 15 pregledov poslovanja.

5. SODNI POSTOPKI

5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije

Na dan 1. 1. 2018 je bila Agencija pri Upravnem sodišču Republike Slovenije stranka v dveh postopkih.

V novembru 2016 je Agencija prejela tožbo družbe, s katero ta izpodbija odločbo Agencije, s katero je Agencija odločila o zavrnitvi izdaje dovoljenja za kvalificirani delež v pozavarovalnici. Sodišče je februarja 2018 tožbi ugodilo, odločbo odpravilo in zadevo vrnilo Agenciji v ponovno odločanje.

Septembra 2017 je bila vložena tožba zoper odločbo, s katero je Agencija zavrnila izdajo dovoljenja za kvalificiran delež v pozavarovalnici. Agencija je februarja 2018 prejela odločitev sodišča, ki je tožbi ugodilo, odločbo odpravilo in vrnilo zadevo Agenciji v ponovno odločanje.

Januarja 2018 je Agencija prejela tožbo člana uprave zavarovalnice, s katero je ta izpodbijal sklep o plačilu takse za izdajo dovoljenja za člana uprave. Tožba je bila marca 2018 zavrnjena.

Januarja 2018 je Agencija prejela tožbo zavarovalnice zoper odločbo, s katero je Agencija zavrnila ugovor zoper odredbo o odpravi kršitev glede sklenjenih pogodb o poslovnem sodelovanju z upravniki večstanovanjskih stavb in nalogom o odpovedi vseh teh pogodb. Sodni postopek še ni končan.

Februarja 2018 je Agencija prejela tožbo subjekta zoper odločbo, s katero je senat Agencije zavrnil ugovor zoper odredbo o odpravi kršitev o prepovedi opravljanja zavarovalnih poslov. Sodišče je septembra 2018 izdalo odločitev, da se tožba zavrne.

Januarja 2018 je Agencija prejela tožbo gospodarske družbe zoper odločbo, s katero je Agencija zavrnila izdajo dovoljenja za sklepanje zavarovanj, ki so v neposredni povezavi z glavno storitvijo, ki jo opravljajo. Tožba je bila v mesecu novembru 2018 zavrnjena.

Junija 2018 je Agencija prejela tožbo subjekta zoper odločbo, s katero je Agencija odvzela dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja. Sodni postopek še ni končan.

Maja 2018 je Agencija prejela tožbo zoper odločbo, s katero je zavrnila izdajo ugotovitvene odločbe, da je družbi izdano dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v pozavarovalnici. Ravno tako maja 2018 je Agencija od druge družbe prejela tožbo zoper odločbo, s katero je zavrnila izdajo ugotovitvene odločbe, da je družbi izdano dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v pozavarovalnici. Obe tožbi sta bili novembra 2018 zavrnjeni.

Junija 2018 je bila vložena tožba zoper odločbo, s katero je senat Agencije zavrnil izdajo dovoljenja za kvalificiran delež v pozavarovalnici. Sodni postopek še ni končan.

Julija 2018 je Agencija prejela tožbo zoper odločbo, s katero je Agencija zavrnila izdajo dovoljenja za kvalificiran delež v pozavarovalnici. Konec februarja 2019 je Agencija prejela odločitev Upravnega sodišča Republike Slovenije, s katero je sodišče tožbo zavrnilo.

Na dan 31. 12. 2018 je bila Agencija pri Upravnem sodišču Republike Slovenije stranka v štirih postopkih

5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije

Agencija je februarja in marca 2018 od Vrhovnega sodišča Republike Slovenije prejela sklepa, da sta bili zavrženi dve reviziji zoper sodbo Upravnega sodišča Republike Slovenije v povezavi z izpolnjevanjem pogojev za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta zavarovalnice.

5.3. Drugi sodni postopki

Agencija je imela na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani na dan 1. 1. 2018 odprt en delovnopravni spor. Ta je potekal zoper Agencijo, v njem pa je bila izdana prva sodba v letu 2015. Zoper to sodbo sta se pritožili Agencija in nasprotna stranka. V maju 2016 je Višje delovno in socialno sodišče pritožbama ugodilo in zadevo vrnilo v ponovno sojenje prvostopenjskemu sodišču in to je julija 2016 izdalo drugo sodbo. Tudi zoper to sodbo sta se pritožili Agencija in nasprotna stranka, pri čemer je Višje delovno in socialno sodišče izdalo sodbo. Zoper sodbo je nasprotna stranka vložila revizijo. To je Vrhovno sodišče Republike Slovenije junija 2018 zavrnilo kot neutemeljeno. V povezavi z navedeno zadevo je bila Agencija kot stranski udeleženec udeležena tudi v drugem postopku pred Delovnim in socialnim sodiščem v Ljubljani, v katerega je vstopila v letu 2015. Agencija je zoper sodbo vložila pritožbo pri Višjem delovnem in socialnem sodišču ter nato še revizijo, to pa je v januarju 2018 Vrhovno sodišče Republike Slovenije prav tako zavrnilo.

6. DELO AGENCIJE NA PODROČJU TRANSPOZICIJE EVROPSKE ZAKONODAJE

6.1. Delo na zakonodajnem področju

Na zakonodajnem področju je bila Agencija tudi v letu 2018 močno vpeta v proces priprave Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 9/19; v nadaljevanju: ZZavar-1A).

Februarja 2019 je bil v Državnem zboru Republike Slovenije sprejet ZZavar-1A, ki je implementiral določbe Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. januarja 2016 o distribuciji zavarovalnih produktov (v nadaljevanju: IDD) in odpravil ugotovljene nedoslednosti glede implementacije določenih določb Direktive Solventnost II.

Tako bodo morali biti v zavarovalnicah vzpostavljeni postopki za odobritev vsakega zavarovalnega produkta pred njegovim trženjem. Ob navzkrižni prodaji, to je kadar se zavarovalni produkt ponudi skupaj z dopolnilno ali drugo storitvijo, ki ni zavarovanje, kot del paketa, bo moral biti zavarovalec seznanjen z možnostjo nakupa posameznih delov ločeno. Zagotovljen bo moral biti ustrezen opis paketa pa tudi ločena evidenca stroškov in plačil vsake komponente. Zavarovalcu bodo morali biti podatke v povezavi z zavarovanjem predstavljeni odkrito, pošteno in profesionalno skladno z njegovimi najboljšimi interesi. Takšna bodo morala biti tudi tržna sporočila. Zavarovalnica ali zavarovalnozastopniška oziroma posredniška družba ali zavarovalni zastopnik oziroma zavarovalni posrednik svojih zaposlenih ne bodo smeli plačevati ali ocenjevati njihove uspešnosti na način, ki je v nasprotju z njihovo dolžnostjo, da delujejo skladno z najboljšimi interesi zavarovalca. Zavarovalnica bo morala pravočasno pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe zavarovalca obvestiti o naravi plačila, ki ga prejmejo njeni zaposleni v povezavi z zavarovalno pogodbo. Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik, ki distribuira zavarovalne naložbene produkte za stranke, bo moral vzdrževati in izvajati učinkovito organizacijsko in upravno ureditev, tako da bo lahko sprejel vse potrebne ukrepe, s katerimi bo preprečil, da bi nasprotje interesov škodilo interesom strank. Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik bo moral pri svetovanju o zavarovalnem naložbenem produktu pridobiti tudi potrebne informacije v povezavi z znanjem in izkušnjami zavarovalca s področja naložb in v povezavi s finančnim položajem te osebe, da bo lahko zavarovalcu priporočil zavarovalne naložbene produkte, ki so zanj primerni.

Po novem se bodo morali zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki stalno poklicno usposabljati, da bodo ohranili primerno raven storitev. To bo temeljijo na vsaj 15 urah poklicnega usposabljanja letno, pri tem pa se bo upoštevalo naravo prodajanih produktov, njihovo vlogo in dejavnosti, ki jih opravljajo pri poslih

zavarovalnega zastopanja ali posredovanja. Uspešno opravljeno poklicno usposabljanje se bo dokazovalo s pridobitvijo spričevala. Registri bodo poleg tega vsebovali tudi podatke o državah članicah, v katerih zavarovalni zastopnik ali zavarovalni posrednik opravlja posel iz naslova svobode ustanavljanja ali svobode opravljanja storitev.

6.2. Delo na področju nadzora, ki temelji na tveganjih

Agencija je že v letu 2015 začela vpeljevati načela nadzora, temelječega na tveganjih, to je oblika nadzora, ki je usmerjena k tveganjem in v prihodnost, ki ga je nadaljevala tudi v letu 2018. Agencija je na podlagi poročanja zavarovalnic v letu 2018 izvajala sklope nadzornih aktivnosti, ki so podrobneje opisani v nadaljevanju.

Agencija redno izvaja nadzorne postopke, s katerimi zagotavlja pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov ter informacij, ki so jih zavarovalnice pripravile skladno z zahtevami Solventnosti II. Prejete podatke na podlagi poročanj v letu 2018 in informacij je Agencija pregledala z vidika pravilnosti in popolnosti glede na zahteve Solventnosti II. Zavarovalnice, pri katerih je ugotovila nepravilnosti, nejasnosti ali pomanjkljivosti, je Agencija o tem pisno obvestila, jih pozvala k njihovi odpravi in ponovnemu poročanju popravljenih podatkov oziroma informacij.

Poleg navedenih aktivnosti je Agencija na podlagi interno opredeljene Metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora v letu 2018 opravljala nadzor, ki temelji na tveganjih. Pri tem je identificirala najpomembnejša tveganja posameznih subjektov nadzora. Hkrati so ti postopki oblikovani na način, ki zagotavlja, da bo Agencija postopke nadzora izvajala objektivno, sledljivo in transparentno, upoštevaje velikost, obseg in naravo poslov ter profil tveganj posameznega subjekta nadzora. Skupina strokovnjakov v okviru ocene tveganj analizira poslovni model in preuči poglavitne segmente poslovanja posameznega subjekta. Tako so v presojo vključena tudi vsa opredeljena področja pregleda iz drugega odstavka 36. člena Direktive Solventnost II. Agencija je v okviru tega dela nadzora izdelala kompozitno oceno tveganj in trend tveganja, ki skupaj predstavljata v prihodnost usmerjeno regulatorno oceno. Tako pridobljena regulatorna ocena Agenciji omogoča prioritizacijo nadzorniških aktivnosti, obenem pa pomaga pri zgodnjem odkrivanju in odpravljanju potencialnih žarišč na ravni posameznega subjekta nadzora in na ravni zavarovalnega sektorja.

Pridobljeni podatki obenem služijo kot osnova za identifikacijo tveganj za finančno stabilnost za potrebe dela Odbora za finančno stabilnost.

7. DELO AGENCIJE NA DRUGIH ZAKONODAJNIH PODROČJIH

7.1. Delo na področju priprave zakonov

Agencija je bila v letu 2018 na zaprosilo oziroma lastno pobudo vključena tudi v proces sprejemanja in spreminjanja drugih predpisov, ki se jih delo Agencije dotika, oziroma ki neposredno ali posredno vplivajo na delo Agencije ali na subjekte, ki jih Agencija nadzira. Pomembnejši izmed teh predpisov so:

1. Zakon o izvajanju Uredbe (EU) o določitvi splošnega okvira za listinjenje in o vzpostavitvi posebnega okvira za enostavno, pregledno in standardizirano listinjenje;
2. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank;
3. Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2);
4. Zakon o izvajanju Uredbe (EU) o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih;
5. Uredba o določitvi bistvenih storitev in podrobnejši metodologiji za določitev bistvenih storitev na podlagi Zakona o informacijski varnosti;
6. Pravilnik o varnostni dokumentaciji in varnostnih ukrepih izvajalcev bistvenih storitev na podlagi Zakona o informacijski varnosti;
7. Sklep o spremembi zneskov najnižjih zavarovalnih vsot za zavarovanje avtomobilske odgovornosti na podlagi Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu;

8. Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov;
9. Pravilnik o obliki in vsebini ovojnice, vsebini vročilnice in drugih sporočil za osebno vročanje v upravnem postopku;
10. Pravilnik o osebnem vročanju;
11. Uredba o določitvi bistvenih storitev in podrobnejši metodologiji za določitev izvajalcev bistvenih storitev na podlagi Zakona o informacijski varnosti;
12. Uredba o izvajanju uredbe EMIR (648/2012);
13. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti;
14. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o zastopniških tožbah za varstvo kolektivnih interesov potrošnikov in razveljavitvi Direktive 2009/22/ES;
15. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o bonitetnem nadzoru investicijskih podjetij in spremembi Direktive 2013/36/EU in 2014/65/EU;
16. Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o zahtevah skrbnega in varnega poslovanja investicijskih podjetij in spremembi Uredb (EU), št. 575/2013, (EU), št. 600/2014, in (EU), št. 1093/2010;
17. Izvedbena uredba Komisije o podaljšanju prehodnih obdobij iz uredb (EU), št. 575/2013, in (EU), št. 648/2012, Evropskega parlamenta in Sveta v povezavi s kapitalskimi zahtevami za izpostavljenosti do centralnih nasprotnih strani;
18. Direktiva o opustitvi premikanja ure na poletni oziroma zimski čas in razveljavitvi Direktive 2000/84/ES;
19. Uredba o vrednostnih papirjih, kritih z državnimi obveznicami;
20. Delegirano uredbo Komisije (EU) z dne 1. 6. 2018 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2015/35 glede izračuna regulativnih kapitalskih zahtev za listinjenja ter enostavna, pregledna in standardizirana listinjenja, ki jih imajo v lasti zavarovalnice in pozavarovalnice;
21. Delegirana uredba Komisije (EU) z dne 25. 5. 2018 o dopolnitvi Uredbe (EU), št. 909/2014, Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi o disciplini pri poravnavi;
22. Delegirana uredba Komisije o dopolnitvi Uredbe (EU), št. 575/2013, Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za postopke za izključitev poslov z nefinančnimi nasprotnimi strankami s sedežem v tretji državi iz kapitalske zahteve za tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja;
23. Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov;
24. Uredba o določitvi bistvenih storitev in metodologije za določitev izvajalcev bistvenih storitev;
25. zakonodajni paket Evropske unije glede financiranja trajnostne rasti;
26. zakonodajni paket Evropske unije glede revizije Evropskega sistema finančnega nadzora (ESFS);
27. Izvedbena Uredba Komisije (EU) 2018/1078 z dne 30. julija 2018 o določitvi tehničnih informacij za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij in osnovnih lastnih sredstev za poročanje z referenčnimi datumi od 30. junija 2018 do 29. septembra 2018 skladno z Direktivo 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja,
28. Uredba v povezavi s spodbujanjem uporabe zagonskih trgov malih in srednjih podjetij.

7.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov

Agencija je v letu 2018 izdala devet podzakonskih predpisov.

Podzakonski predpisi, ki jih je Agencija sprejela na podlagi ZZavar-1, so naslednji:

1. SKLEP o spremembah in dopolnitvi Sklepa o premoženju kritnih skladov pokojninskih družb za dodatno invalidsko in dodatno družinsko pokojnino ter za izplačevanje pokojninskih rent in o poročanju o naložbah teh kritnih skladov ter naložbah pokojninskih družb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij (Ur. l. RS, št. 4/18)
2. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o kontnem okviru za zavarovalnice (Ur. l. RS, št. 12/18)
3. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Ur. l. RS, št. 12/18)
4. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o poročilih in obvestilih zavarovalnic (Ur. l. RS, št. 59/18)
5. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o omejitvah glede sredstev in referenčnih vrednosti pri zavarovanjih z naložbenim tveganjem (Ur. l. RS, št. 59/18)
6. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o podrobnejših pravilih glede skrbniških storitev za notranji sklad zavarovalnice (Ur. l. RS, št. 59/18)

Podzakonski predpisi, ki jih je Agencije sprejela na podlagi ZPIZ-2, so naslednji:

1. SKLEP o spremembi in dopolnitvi Sklepa o poročanju upravljavca pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Ur. l. RS, št. 4/18)
2. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Ur. l. RS, št. 12/18)
3. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o povzetku letnega poročila pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Ur. l. RS, št. 27/18)

8. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN S TUJIMI NADZORNIMI ORGANI

8.1. Sodelovanje z domačimi in s tujim nadzornimi organi

Agencija pri svojem delu redno sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, s Slovenskim zavarovalnim združenjem, Slovenskim inštitutom za revizijo, Agencijo za javni nadzor nad revidiranjem, Uradom za preprečevanje pranja denarja in s Komisijo za preprečevanje korupcije.

Poleg sodelovanja z nadzornimi organi Agencija pri opravljanju svojega dela redno sodeluje tudi z ministrstvi, katerih delo pokriva tudi področje zavarovalništva, zlasti z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter z Ministrstvom za zdravje.

Skladno s Pravilnikom o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov so imeli člani Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov v sestavi viceguverner Banke Slovenije oziroma direktor Oddelka za bančni nadzor Banke Slovenije, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktor Agencije v letu 2018 štiri srečanja. Skladno z drugim odstavkom 6. člena Pravilnika dolžnost sklicevanja sestankov in priprave zapisnika vsako leto preide na drug nadzorni organ. V letu 2018 je te naloge izvajala Agencija, v letu 2019 pa jih bo prevzela Banka Slovenije.

Skladno z določili ZMbNFS deluje Odbor za finančno stabilnost, ki je pristojen za oblikovanje makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji. Cilj delovanja odbora je prispevati k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, vključno z okrepitvijo njegove odpornosti in zmanjšanjem kopičenja sistemskih tveganj, ter tako zagotoviti vzdržen prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti. Člani odbora so: guverner Banke Slovenije in viceguverner, pristojen za nadzor bančnega poslovanja, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in njegov namestnik, direktor Agencije in njegov namestnik ter dva predstavnika Ministrstva za finance, ki pa nimata glasovalne pravice. Člani odbora so pri svojem odločanju neodvisni in niso zavezani k upoštevanju navodil svojih nadrejenih, državnih ali drugih organov. Za svoje delo je odbor odgovoren izključno Državnemu zboru Republike Slovenije; njemu poroča enkrat letno. Odbor po potrebi poroča tudi organom Evropske unije in Evropskemu odboru za sistemska tveganja. Guverner BS je predsednik odbora in predseduje sejam odbora. Odbor odloča na sejah, ki jih predsednik odbora navadno skliče štirikrat letno. Ob zaznanih potrebah se lahko skličejo dodatne seje odbora, tudi na pobudo drugih članov odbora. Odbor za finančno stabilnost se je v letu 2018 sešel na štirih sejah. Agencija na sejah odbora sodeluje s pripravo prikazov tveganj zavarovalniškega sektorja na krovni ravni pa tudi z analizami posameznih tveganj. Predstavniki Agencije so se v letu 2018 skupaj z drugimi člani Odbora za finančno stabilnost udeleževali tudi sej Generalnega odbora (angl.: General Board) Evropskega odbora za sistemska tveganja (angl.: ESRB). Zaradi povečanega zanimanja javnosti za metode veriženja podatkovnih blokov (angl.: blockchain) in kriptovalute je Odbor za finančno stabilnost v letu 2017 oblikoval posebni delovni skupini za finančno tehnologijo (angl. fintech) in kibernetsko varnost, v katerih so tudi v letu 2018 sodelovali predstavniki Agencije.

Agencija je bila v letu 2018 vključena v projekte Urada za preprečevanje pranja denarja v delu, ki se nanaša na zavarovalniški sektor. Poleg tega Agencija skladno s pooblastili, določenimi v ZPPDFT-1 in drugih zakonih, opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT in na njegovi podlagi sprejetih predpisov pri zavarovalnicah, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicah zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, zavarovalnicah držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščene za neposredno opravljanje poslov življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, pokojninskih družbah, upra-

vljavcih vzajemnih pokojninskih skladov, upravljavcih premostitvenega sklada iz ZPZPŠ-1 ter pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v povezavi z dejavnostjo zavarovalnega zastopstva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

Agencija sodeluje tudi z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik nekdanje Jugoslavije. V okviru medsebojnega sodelovanja Agencija svetuje tudi nekaterim nadzornim organom glede uvajanja zavarovalniške zakonodaje.

Agencija je tudi leta 2018 organizirala kolegij nadzornikov za dve skupini, ki imata sedež v Republiki Sloveniji.

Zaposleni na Agenciji so tudi v letu 2018 dejavno sodelovali na kolegijih nadzornikov (angl.: College Meeting) zavarovalnih skupin iz držav članic Evropske unije, ki imajo hčerinske družbe v Republiki Sloveniji, in sicer skupine Merkur zavarovalnice, Zavarovalnice Grawe in Zavarovalnice Generali.

8.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA

EIOPA je bila kot Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine ustanovljena 1. 1. 2011 z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. novembra 2010 (angl.: Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a European Supervisory Authority (ESA)) in je nadomestila dotakratni CEIOPS (angl.: Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors). Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine je bil ustanovljen hkrati z Evropskim bančnim organom (angl.: European Banking Authority – EBA) ter Evropskim organom za vrednostne papirje in finančne trge (angl.: European Securities and Markets Authority – ESMA) kot odziv na svetovno finančno krizo. Glavna naloga EIOPA je povezava med nacionalnimi nadzornimi organi s ciljem poenotiti nadzorno regulativo oziroma zakonodajo in nadzorne prakse. Organi vodenja EIOPA so: predsednik (angl.: Chairman), izvršni direktor (angl.: Executive Director), Odbor nadzornikov (angl.: Board of Supervisors) in Upravni odbor (angl.: Management Board).

Predsednik EIOPA je bil v letu 2018 predstavnik portugalske nadzorne ustanove, izvršni direktor pa predstavnik italijanske nadzorne ustanove. Upravni odbor EIOPA poleg predsednika sestavlja še šest izvoljenih predstavnikov nadzorov držav članic. Konec leta 2018 so upravni odbor EIOPA sestavljali predstavniki iz Nemčije, Nizozemske, Češke, Belgije, Italije in iz Francije.

V letu 2018 je Agencija sodelovala na šestih zasedanjih Odbora nadzornikov, ki ga sestavljajo vsi predstojniki zavarovalnih nadzorov držav članic in so potekala v Frankfurtu.

V letu 2018 so v okviru EIOPE delovali Odbor za usmerjanje nadzornih aktivnosti (angl.: Supervisory Steering committee), Odbor za usmerjanje politik (angl.: Policy Steering Committee), Odbor za riziko in finančno stabilnost (angl.: Risks and Financial Stability Committee), Odbor za varstvo potrošnikov in finančne inovacije (angl.: Committee on Consumer Protection and Financial Innovation) ter Skupina za IT in podatke (angl.: IT and Data Committee).

Na ravni nacionalnih nadzornih organov so v letu 2016 začele delovati tudi t. i. ekspertne skupine (angl.: Expert Network), ki združujejo strokovnjake za kvantitativne zahteve, upravljanje tveganj, podatkov, notranjih modelov in finančne stabilnosti. Ti strokovnjaki, zaposleni pri nacionalnih nadzornih organih, sodelujejo pri izvajanju implementacijskih aktivnosti, izmenjavi informacij glede regulative in oblikovanju odgovorov na tehnična in vsebinska vprašanja, ki jih subjekti nadzora in drugi deležniki posredujejo nacionalnim nadzornim organom ali EIOPI.

Zaposleni Agencije so v letu 2018 aktivno sodelovali v Odboru za usmerjanje nadzornih aktivnosti, Skupini za podatke v okviru Odbora za IT, ekspertnih skupinah, pri projektu pregleda ustreznosti izračuna kapitalskih zahtev (angl.: SCR review) in pri projektu izvedbe pregleda nadzorniških pristopov k Poročilu nadzorniku (angl. Peer review on RSR).

8.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS

Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov, ustanovljeno leta 1993, združuje zavarovalne nadzornike iz več kot 200 držav in opazovalce. IAIS objavlja osnovna načela zavarovalništva (angl.: Insurance Core Principles), standarde in usmeritve ter organizira izobraževanja in druge oblike podpore, potrebne za učinkovito delo zavarovalnih nadzornikov. IAIS sodeluje z drugimi telesi, ki objavljajo standarde nadzora, reguliranja in poslovanja v finančnem sektorju, ter mednarodnimi organizacijami, ki si prizadevajo za finančno stabilnost. Znotraj IAIS delujejo Izvršni odbor (ang. Executive Committee), Implementacijska komisija (ang. Implementation and Assessment Committee), Proračunska komisija (ang. Budget Committee), Revizijska komisija s Komisijo za tveganja (ang. Audit in Risk Committee), Komisija za makronadzor (ang. Macroprudential Committee) in Komisija za razvoj politik (ang. Policy Developmnet Committee). Znotraj IAIs deluje tudi veliko delovnih skupin. Zaposleni Agencije so v letu 2018 izvajali aktivnosti v okviru Delovne skupine za finančno vključitev (angl.: Financial Inclusion Working Group), Implementacijske komisije (ang. Implementation and Assessment Committee), Delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu (ang. Market Conduct Working Group) in Delovne skupine za razvoj politik (anf. Policy Delvelopment Committee). Zaposlena Agencije je bila v letu 2018 imenovana v Izvršni odbor IAIS (and. Executive Committee) kot predstavnica regije CEET. Poleg tega se je več zaposlenih udeležilo letne konference IAIS.

9. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH

9.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam

Agencija skladno s predpisi in z dogovori redno pripravlja poročila za domače in tuje nadzorne organe. Agencija redno poroča o stanju na zavarovalnem trgu Banki Slovenije, in sicer v okviru četrtletnih standardiziranih poročil, štirikrat letno o stanju na trgu poroča tudi Statističnemu uradu Republike Slovenije, štirikrat letno pripravi poročilo o izvajanju pokojninskih zavarovanj za Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Poleg tega Agencija redno polletno pripravlja poročila o stanju na zavarovalniškem trgu in ločeno o stanju na trgu pokojninskih zavarovanj za EIOPO. Enkrat letno pripravlja tudi ločena poročila o poslovanju slovenskih zavarovalnic in pokojninskih družb za potrebe Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

9.2. Delo na področju informacijske tehnologije

Po implementaciji programske opreme za elektronsko poročanje zavarovalnic v septembru 2017 je Agencija v letu 2018 posodobila programsko opremo za potrebe poročanja z najnovejšimi različicami taksonomije za potrebe poročanja po Solventnosti 2 ter z izpopolnjenim analitičnim modulom, ki omogoča takojšen pregled in analizo vseh prejetih podatkov subjektov nadzora.

Od prehoda na Solventnost II subjekti nadzora večino podatkov in poročil poročajo v elektronski obliki, Agencija pa želi kot skrben gospodar ustrezno poskrbeti za varnost prejetih informacij in zmanjšanje tveganja neoperativnosti ob naravnih nesrečah ali drugih izjemnih dogodkih. Zato je Agencija v letu 2018, po zaključku implementacije zgoraj navedene programske opreme, končala projekt vzpostavitve rezervne lokacije zunaj Ljubljane, kjer sta vzpostavljeni ustrezna infrastruktura in programska oprema, ki omogoča ustrezno replikacijo podatkov in nemoteno delovanje ob izrednih dogodkih.

9.3. Vodenje registrov in drugih javnodostopnih seznamov

Na podlagi prvega odstavka 562. člena ZZavar–1 je Agencija dolžna voditi naslednje registre:

1. register zavarovalnozastopniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja;
2. register zavarovalnoposredniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja;
3. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja;
4. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja;

5. register drugih oseb, če sklepajo zavarovanja, ki so v neposredni povezavi z glavno storitvijo, ki jo opravljajo (na primer špediterji in osebe, ki opravljajo tehnične preglede vozil);
6. register zavarovalnozastopniških oziroma posredniških družb držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja s podružnico, ustanovljeno na območju Republike Slovenije;
7. register zavarovalnozastopniških in posredniških družb oziroma drugih oseb držav članic in zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičeni neposredno opravljati storitve oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
8. register zavarovalnozastopniških družb oziroma zavarovalnoposredniških družb tretjih držav, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja s podružnico in so pridobile dovoljenje Agencije.

Skladno s četrtim odstavkom 562. člena ZZavar-1 so vsi našteti registri javni.

Agencija vodi tudi javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov (zavarovalnic, pokojninskih družb in drugih nadzorovanih ustanov) s sedežem v Republiki Sloveniji z navedbo zavarovalnih vrst, v katerih so posamezni subjekti pridobili dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti, ter javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov s sedežem v tujini, ki so priglasili opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije z navedbo zavarovalnih vrst, za katere velja priglasitev.

9.4. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih

Zaposleni Agencije so se v letu 2018 udeležili številnih delovnih sestankov ter določenih seminarjev in strokovnih posvetov doma in v tujini.

V tujini so se zaposleni v večini udeležili usposabljanj, ki so potekala v okviru EIOPE in so se večinoma nanašala na projekt Solventnost II, nadzor skupin, na področje dogajanja na evropskem trgu pokojnin in nadzora nad ravnanjem udeležencev na trgu. Usposabljanje v okviru EIOPE je ključno orodje za spodbujanje skupne kulture na področju nadzora in za izmenjavo dobrih praks z drugimi nadzornimi organi na območju Evropske unije.

Zaposleni so se v letu 2018 med drugim udeležili tudi 25. dnevov slovenskega zavarovalništva, dnevov slovenskih pravnikov, konference računovodij, konference notranjih revizorjev in davčne konference.

10. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE

Agencija je v letu 2019 izvedla anketo o zadovoljstvu uporabnikov z delom Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2018, ki jo je poslala 20 subjektom nadzora – vsem zavarovalnicam, pozavarovalnicama, pokojninskim družbam ter Poolu za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti in Slovenskemu zavarovalnemu združenju.

Na anketo se je odzvalo 10 zavarovalnic in štirje preostali subjekti. Preteklo leto se je odzvalo 10 zavarovalnic, 3 pokojninske družbe ter 0 preostalih subjektov.

Izsledki ankete so prikazani v spodnji tabeli.

Tabela 5:
Izsledki ankete o zadovoljstvu uporabnikov z delom Agencije (v %)

ZŠ	Vprašanje	Zelo nezadovoljni	Nezadovoljni	Niti zadovoljni niti nezadovoljni	Zadovoljni	Zelo zadovoljni	Nerelevantno vprašanje za subjekt
		1	2	3	4	5	6
1	Kako ste na splošno zadovoljni z Agencijo za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija)?			14,29	64,29	21,43	
2	Kako ste bili zadovoljni z delom Agencije v preteklem letu?			7,14	71,43	21,43	
3	Kako ste zadovoljni s strokovnostjo odgovorov Agencije na vaša vprašanja, ki ste jih v preteklem letu zastavili Agenciji?			14,29	42,86	28,57	14,29
4	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratno informacijo na vaše uradno vprašanje?		7,14	7,14	21,43	50,00	14,29
5	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratne informacije na vaša ostala vprašanja?		7,14	7,14	35,71	35,71	14,29
6	Kako ste zadovoljni z delom in strokovnostjo zaposlenih, ki opravljajo preglede pri subjektih nadzora?			7,14	50,00	7,14	35,71
7	Kako ste zadovoljni s časom trajanja nadzora na terenu (od časa prihoda do časa odhoda nadzornikov na terenu)?			7,14	42,86		50,00
8	Kako ste zadovoljni z načinom komunikacije nadzornikov na terenu?				42,86	7,14	50,00
9	Kako ste zadovoljni z uporabniško izkušnjo (navigacija, menuji, design...) spletne strani Agencije www.a-zn.si?			14,29	64,29	14,29	7,14
10	Kako ste zadovoljni z vsebino (na voljo so vse informacije, ki jih potrebujete, vsebina je pregledna,...) spletne strani Agencije www.a-zn.si?			14,29	57,14	14,29	14,29
11	Kako ste zadovoljni z Agencijskim portalom za oddajanje poročil?		7,14	7,14	42,86	14,29	28,57

Vir: podatki Agencije.

Povprečna ocena odgovorov na 5-stopenjski lestvici (1 = zelo nezadovoljni, 5 = zelo zadovoljni) je znašala 4,1 (preteklo leto: 4,0).

Ko primerjamo izsledke ankete z lanskimi, lahko ugotovimo, da pri večini vprašanj stopnja zadovoljstva ostaja podobna.

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2018 (revidirani podatki)

AUDITING revizijske storitve

Audit-i.n.g, revizijske storitve, d.o.o
Ukmarjeva ulica 6
1000 Ljubljana

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Svetu
AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR
Trg republike 3
Ljubljana

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze Agencije za zavarovalni nadzor, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2018 ter in z njo povezan izkaz prihodkov in odhodkov za tedaj končano leto ter priloge k računovodskim izkazom in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju AZN) na dan 31. decembra 2018 ter razliko med prihodki in odhodki za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu in z njim povezanimi podzakonskimi predpisi.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od agencije in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo poslovno poročilo, ki je sestavni del letnega poročila (letnega obračuna) agencije AZN, vendar ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Poleg tega je naša odgovornost, da ocenimo, ali so bile druge informacije usklajene z zakonom ali predpisom glede formalnih zahtev in postopkov za pripravo drugih informacij z vidika pomembnosti in, ali bi neskladnost s temi zahtevami lahko vplivala na presoje, zasnovane na teh drugih informacijah.

Audit-i.n.g, revizijske storitve, d.o.o., Ukmarjeva ulica 6, 1000 Ljubljana; Telefon: +386 (0)1 320 78 40; Gsm: +386 (0)31 725 525; Gsm: +386 (0)41 235 782; Fax: +386 (0)1 320 78 41; ID DDV: SI22373896; Matična številka: 6708536; osnovni kapital 7.500,00 EUR; družba je v sodni register vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani; TRR: SI56 6100 0000 8766 916; e-mail: info@auditing.si

AUDITING revizijske storitve

Na podlagi opravljenih postopkov poročamo, kolikor lahko ocenimo, da:

- so druge informacije, ki opisujejo dejstva predstavljena v računovodskih izkazih, v vseh pomembnih pogledih usklajene z računovodskimi izkazi; in
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnim zakonom ali predpisi.

Poleg tega je naša odgovornost, da na podlagi našega poznavanja in razumevanja agencije, ki smo ju pridobili pri reviziji, poročamo o tem, ali druge informacije vsebujejo pomembno napačno navedbo. Na podlagi opravljenih postopkov v zvezi z drugimi pridobljenimi informacijami poročamo, da nismo ugotovili nobenih pomembnih napačnih navedb.

Odgovornost poslovodstva in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o računovodstvu in z njim povezanimi podzakonskimi predpisi in za tàko notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov agencije odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenja, razen če namerava poslovodstvo agencijo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Svet agencije AZN je odgovoren za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe, lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- opravimo postopke preverjanja in razumevanja notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenja o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij poslovodstva;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujajo dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti

Audit-i.n.g, revizijske storitve, d.o.o., Ukmarjeva ulica 6, 1000 Ljubljana; Telefon: +386 (0)1 320 78 40; Gsm: +386 (0)31 725 525; Gsm: +386 (0)41 235 782; Fax: +386 (0)1 320 78 41; ID DDV: SI22373896; Matična številka: 6708536; osnovni kapital 7.500,00 EUR; družba je v sodni register vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani; TRR: SI56 6100 0000 8766 916; e-mail: info@auditing.si

AUDITING revizijske storitve

poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja;

- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;
- pristojne za upravljanje med drugim obveščamo načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Ljubljana, 21. marec 2019

Božidar Jurglič,
pooblaščeni revizor

Audit-i.n.g. d.o.o.
Ukmarjeva ulica 6
1000 Ljubljana

AUDITING
revizijske storitve

Audit-i.n.g, revizijske storitve, d.o.o., Ukmarjeva ulica 6, 1000 Ljubljana; Telefon: +386 (0)1 320 78 40; Gsm: +386 (0)31 725 525; Gsm: +386 (0)41 235 782; Fax: +386 (0)1 320 78 41; ID DDV: SI22373896; Matična številka: 6708536; osnovni kapital 7.500,00 EUR; družba je v sodni register vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani; TRR: SI56 6100 0000 8766 916; e-mail: info@auditing.si

BILANCA STANJA na dan 31.12.2018 (v EUR)

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002 – 003 + 004 – 005 + 006 – 007 + 008 + 009 + 010 + 011)		**270.063**	**315.580**
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	619.736	595.382
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	440.437	387.419
02	NEPREMIČNINE	004	0	0
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	0	0
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	544.733	533.370
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	453.969	425.753
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013 + 014 + 015 + 016 + 017 + 018 + 019 + 020 + 021 + 022)	**012**	**3.248.967**	**3.091.106**
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	0	0
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	432.907	316.616
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	3.568	4.227
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	156	0
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	2.800.000	2.700.000
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	6.120	36.045
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	6.216	34.218
	C) ZALOGE (024 + 025 + 026 + 027 + 028 + 029 + 030 + 031)	**023**	**0**	**0**
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	0
36	ZALOGE BLAGA	030	0	0
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ (001 + 012 + 023)	**032**	**3.519.030**	**3.406.686**
99	AKTIVNI KONTI ZUNAJBILANČNE EVIDENCE	033	0	0

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035 + 036 + 037 + 038 + 039 + 040 + 041 + 042 + 043)	**034**	**243.010**	**236.023**
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0	0
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	142.003	139.456
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	65.643	62.395
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	34.931	33.951
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	433	221
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	0	0
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045 + 046 + 047 + 048 + 049 + 050 + 051 + 052 – 053 + 054 + 055 + 056 + 057 + 058 – 059)	**044**	**3.276.020**	**3.170.663**
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0	0
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	3.169.822	3.403.057
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	841	841
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	105.357	0
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	233.235
	I. PASIVA SKUPAJ (034 + 044)	**060**	**3.519.030**	**3.406.686**
99	PASIVNI KONTI ZUNAJBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV - DOLOČENIH UPORABNIKOV od 01.01.2018 do 31.12.2018 (v EUR)

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	**860**	**3.243.144**	**3.061.438**
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	3.243.144	3.061.438
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	0	0
762	**B) FINANČNI PRIHODKI**	**865**	**256**	**163**
763	**C) DRUGI PRIHODKI**	**866**	**0**	**0**
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	**867**	**1.896**	**320**
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	1.896	320
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	**870**	**3.245.296**	**3.061.921**
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	**871**	**943.559**	**1.000.087**
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	0	0
460	STROŠKI MATERIALA	873	20.661	25.947
461	STROŠKI STORITEV	874	922.898	974.140
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	**875**	**2.099.364**	**2.188.777**
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	1.731.725	1.819.178
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	288.869	295.314
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	78.770	74.285
462	**G) AMORTIZACIJA**	**879**	**90.099**	**92.345**
463	**H) REZERVACIJE**	**880**	**0**	**0**
465	**J) DRUGI STROŠKI**	**881**	**4.554**	**1.665**
467	**K) FINANČNI ODHODKI**	**882**	**6**	**5**
468	**L) DRUGI ODHODKI**	**883**	**695**	**11.651**
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	**884**	**1.660**	**626**
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	1.222	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	438	626
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	**887**	**3.139.937**	**3.295.156**
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	**888**	**105.359**	**0**
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	**889**	**0**	**233.235**
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	0	0
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	105.359	0
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890) oz. (890-888)	892	0	233.235
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	38	38
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

Vir: podatki Agencije.

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI

Skladno z drugim odstavkom 20. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C, 114/06 – ZUE, v nadaljevanju: ZR) in s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o sestavljanju letnih poročil) sta oblika in vsebina računovodskih izkazov predpisana.

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil sta računovodska izkaza, ki ju mora sestaviti Agencija:

- bilanca stanja, sestavljena na obrazcu Bilanca stanja (priloga 1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- izkaz prihodkov in odhodkov, sestavljen na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (priloga 3 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavljena iz vrednostnih pojasnil, opisnih pojasnil in iz pojasnil računovodskih izkazov.

2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil so vrednostna pojasnila k bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov predpisana v obliki obveznih prilog ter evidenčnih izkazov.

Obvezni prilogi k bilanci stanja sta preglednici, ki sta sestavljeni na obrazcih:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (priloga 1/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (priloga 1/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Obvezna priloga k izkazu prihodkov in odhodkov je preglednica, ki je sestavljena na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (priloga 3/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Evidenčni izkazi, ki jih določajo 21.–25. člen Pravilnika o sestavljanju letnih poročil, so sestavljeni na obrazcih:

- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (priloga 3/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (priloga 3/A-1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (priloga 3/A-2 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom

2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke

Po ZZavar-1 je Agencija pravna oseba javnega prava. Skladno z Zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02 in preostali – v nadaljevanju: ZJF) oziroma s Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov je Agencija opredeljena kot posredni uporabnik državnega proračuna. Skladno z ZR oziroma s Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju) in ZJF oziroma Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil pa je opredeljena kot določeni uporabnik enotnega kontnega načrta.

Pri vodenju poslovnih knjig in sestavi, izdelavi ter predložitvi letnih poročil Agencija upošteva določbe ZR in druge predpise, tudi ZJF, ter skladno z 2. členom ZR tudi Slovenske računovodske standarde (SRS), ki jih izdaja Slovenski inštitut za revizijo.

Agencija na podlagi 31. člena ZR vrednoti postavke v računovodskih izkazih skladno z računovodskimi standardi, če ni z ZR ter drugimi predpisi določeno drugače.

Pri uporabi SRS se upošteva tudi 16. člen Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju, ki določa, da določeni uporabniki enotnega kontnega načrta ugotavljajo in razčlenjujejo prihodke in odhodke ter vrednotijo sredstva in obveznosti do virov sredstev skladno z ZR in s predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Pri razčlenjevanju in izkazovanju prihodkov in odhodkov pa upoštevajo tudi določbe pravilnika, ki ureja enotni kontni načrt. Za drugo, kar ni urejeno z navedenimi predpisi, veljajo računovodski standardi.

Agencija ima organizirano lastno računovodstvo, pri čemer se vsa dokumentacija vodi in sestavlja v slovenskem jeziku in evrih. Poslovno leto je enako koledarskemu letu.

2.2.2. Financiranje

Sredstva za delo Agencije se na podlagi ZZavar-1 zagotavljajo iz sredstev, pridobljenih z opravljanjem storitev javne službe, tj. taks in nadomestil, določenih s Tarifo, ki jo izda Agencija v soglasju z Vlado Republike Slovenije, ter iz drugih prihodkov, ki jih ustvari Agencija s svojim poslovanjem. Tarifa določa stopnje letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora, ki ga plačujejo zavarovalnice, pozavarovalnice, pokojninske družbe in drugi nadzorovani subjekti. Tarifa določa tudi višino taks za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, ter višino pavšalnih nadomestil stroškov, ki so jih za opravljanje nadzora dolžne plačevati pravne osebe, nad katerimi Agencija opravlja nadzor po ZZavar-1. Na podlagi ZZavar-1 se iz presežka prihodkov nad odhodki, realiziranega v preteklem letu, del izloči v rezerve Agencije, in sicer v višini presežka prihodkov finančnega načrta Agencije za leto, v katerem je bil presežek realiziran, ostanek pa se usmeri v proračun Republike Slovenije. ZZavar-1 določa tudi, da se presežek odhodkov nad prihodki Agencije pokrije iz rezerv Agencije, če rezerve ne zadostujejo, pa se presežek odhodkov krije iz proračuna Republike Slovenije. Sredstva proračuna se lahko zagotovijo, le če bi bilo resno ogroženo opravljanje nalog Agencije.

Razen ob ustanovitvi junija 2000 Agencija v svojem delovanju nikdar ni prejela proračunskih sredstev.

2.3. Pojasnila računovodskih izkazov

2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018

A. PRIHODKI v višini 3.245.296 EUR

Prihodki obračunskega obdobja se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov se ugotavljajo in razčlenjujejo tudi po načelu denarnega toka, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Agencija pridobiva sredstva za izvajanje z zakonom predpisanih pooblastil in pristojnosti (upravnih pooblastil) iz taks in nadomestil ter drugih prihodkov, ki jih ustvari s svojim poslovanjem, ne ustvarja pa prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu oziroma iz pridobitnih dejavnosti.

Glavni vir prihodkov Agencije v letu 2018 so bila letna in pavšalna nadomestila ter takse, ki jih določa Tarifa, kar predstavlja 99,9 % vseh prihodkov.

S Tarifo je določena tudi višina taks, ki so jih zavezanci dolžni plačati za odločanje o posamičnih zadevah ter za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, kot tudi višina pavšalnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora. Od avgusta 2016 velja nova Tarifa, ki je spremenila višino točk v posameznih zadevah, o katerih odloča Agencija, in posledično tudi višino taks ter pavšalnih nadomestil. Določila je tudi drugačno osnovo za izračun letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora, medtem ko so stopnje letnega nadomestila ostale enake.

Tabela 1:
Prihodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018

	EUR	%
1. Prihodki od poslovanja	3.243.144	100,0
a) Letna nadomestila stroškov za opravljanje nadzora	3.059.196	94,3
b) Takse in pavšalna nadomestila	183.948	5,7
2. Finančni prihodki	256	0,0
3. Drugi prihodki	0	0,0
4. Prevrednotovalni prihodki	1.896	0,0
Skupaj prihodki	**3.245.296**	**100,0**

Vir: Podatki Agencije.

Prihodki iz naslova letnih nadomestil so v letu 2018 znašali 3.059.196 EUR, s finančnim načrtom za leto 2018 je bil predviden enak znesek prihodkov. Prihodki iz naslova taks in pavšalnih nadomestil so v letu 2018 znašali 183.948 EUR. S finančnim načrtom za leto 2018 je bilo predvidenih 160.000 EUR prihodkov od taks in pavšalnih nadomestil.

Finančni prihodki Agencije lahko predstavljajo obresti, ki nastajajo v povezavi s terjatvami na podlagi finančnih naložb v obliki depozitov pri Enotni zakladnici računa (EZR). Izkazujejo se tudi zaradi nepravočasno plačanih terjatev in tečajnih razlik, vendar gre v tem primeru za minimalne zneske. V letu 2018 so ti prihodki znašali 256 EUR.

Prevrednotovalni prihodki v višini 1.896 EUR predstavljajo prihodke od prodaje odpisane računalniške opreme, ki je imela knjigovodsko vrednost 0, zaposlenim.

B. STROŠKI IN ODHODKI v višini 3.139.938 EUR

Odhodki obračunskega obdobja so tisti zneski stroškov, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, in drugih stroškov, ki skladno s sprejetimi računovodskimi pravili (predpisi, računovodskimi standardi, internimi akti) o vštevanju stroškov v odhodke obračunskega obdobja vplivajo na poslovni izid obračunskega obdobja. Ker Agencija opravlja naloge in pooblastila, ki jih določa zakonodaja, ne opravlja pa na primer proizvodne dejavnosti, so stroški, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, odhodki tega obračunskega obdobja, razen kadar se stroški skladno s sprejetimi računovodskimi pravili vštevajo v odhodke v času, ki sledi obračunskemu obdobju (razmejevanje stroškov, zlasti prek aktivnih časovnih razmejitev). Odhodki se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Agencija jih mora evidentirati tudi po načelu denarnega toka zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Odhodki navadno vsebujejo tudi vrednost (vstopnega) davka na dodano vrednost, saj Agencija ni zavezanec za DDV.

Tabela 2:
Stroški in odhodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018

	EUR	%
Stroški materiala	20.661	0,7
Stroški storitev	922.898	29,4
Stroški dela	2.099.364	66,9
Amortizacija	90.099	2,9
Drugi stroški	4.554	0,1
Finančni odhodki	6	0,0
Drugi odhodki	695	0,0
Prevrednotovalni odhodki	1.660	0,0
Skupaj stroški in odhodki	**3.139.938**	**100**

Vir: Podatki Agencije.

Načrtovani stroški in odhodki Agencije so v finančnem načrtu za leto 2018 znašali 3.265.379 EUR.

Iz primerjave skupnih realiziranih stroškov in odhodkov s finančnim načrtom za leto 2018 izhaja, da so bili načrtovani stroški za 125.441 EUR višji od realiziranih. Največ so k tej razliki prispevali nižji stroški dela in nižji stroški službenih potovanj. V Prilogi 1, ki se nahaja na koncu pisnih obrazložitev, je prikazana primerjava med realiziranimi in načrtovanim stroški po posameznih vrstah.

STROŠKI MATERIALA obsegajo nakup strokovne literature, časopisov in revij, porabo pisarniškega gradiva ter druge stroške materiala. Stroški materiala so v letu 2018 znašali 20.661 EUR. V finančnem načrtu za leto 2018 so bili predvideni stroški materiala v višini 26.115 EUR.

STROŠKI STORITEV obsegajo intelektualne storitve (izobraževalne, svetovalne, odvetniške, prevajalske storitve), stroške službenih potovanj, najemnine, PTT- in telekomunikacijske storitve, sejnine in druge storitve.

Tabela 3:
Stroški storitev v obdobju od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018

	EUR	%
Stroški intelektualnih storitev (izobr., svetov., odvetn., prevaj.)	124.827	4,0
Stroški službenih potovanj	79.782	2,6
Najemnine z obratov. stroški	271.038	8,6
PTT- in telekomunikacijske storitve	34.862	1,1
Sejnine	50.473	1,6
Avtorske in podjemne pogodbe	0	0,0
Druge storitve (objave URL, vzdrževanje članarine mednarod., reprezent.)	361.916	11,5
Skupaj storitve	**922.898**	**29,4**

Vir: Podatki Agencije.

Na kontu Intelektualne storitve Agencija evidentira stroške izobraževanja zaposlenih, seminarjev, revizije računovodskih izkazov Agencije in notranje revizije, svetovalne, odvetniške in prevajalske storitve. Strošek omenjenih storitev je v letu 2018 znašal 124.827 in v letu 2017 110.865 EUR. S finančnim načrtom za leto 2018 je bilo za to postavko predvidenih 110.655 EUR.

Stroški službenih poti zaposlenih za leto 2018 znašajo 79.782 in v letu 2017 101.797 EUR. V finančnem načrtu za leto 2018 je bila ta postavka predvidena v višini 101.974 EUR. Stroške službenih poti Agencija obračunava zaposlenim skladno z Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, s Kolektivno pogodbo za javni sektor in Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti ter na podlagi Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (v nadaljevanju: ZPSDP).

Stroški službenih poti v Sloveniji se nanašajo na preglede poslovanja subjektov nadzora, ki so jih zaposleni Agencije opravili zunaj Ljubljane in na stroške (dnevnice, kilometrine) udeležbe zaposlenih na strokovnih seminarjih, konferencah in posvetih zunaj Ljubljane, stroški službenih poti v tujini pa predvsem na sodelovanje zaposlenih v odborih in delovnih skupinah EIOPA in Mednarodnega združenja zavarovalnih nadzornikov IAIS ter izobraževanja zaposlenih v okviru EIOPA.

Stroški najemnin zajemajo najemnino poslovnih prostorov Agencije, obratovalne stroške najema poslovnih prostorov, najem parkirnih mest in najem dvoran za organizacijo posameznih dogodkov Agencije.

V letu 2018 je Agencija za stroške najemnin namenila 271.038 EUR, s finančnim načrtom za leto 2018 pa so bila predvidena sredstva v ta namen 261.899 EUR.

Stroški PTT- in telekomunikacijskih storitev za leto 2018 znašajo 34.862 EUR. S finančnim načrtom za leto 2018 so bila za to postavko predvidena sredstva v višini 38.695 EUR.

Stroški sejnin v letu 2018 znašajo 50.473 in v letu 2017 51.291 EUR. S finančnim načrtom so predvidena sredstva za to postavko znašala 53.541 EUR.

Pod postavko Druge storitve je v Izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2018 pa tudi za leto 2017 združenih več vrst storitev, ki jih Agencija evidentira na različnih kontih.

S finančnim načrtom za leto 2018 je bilo za postavko Druge storitve v Izkazu prihodkov in odhodkov predvidenih 405.760 EUR sredstev, dejansko nastalih stroškov pa je bilo na tej postavki 361.916 EUR. V postavki druge storitve so zajete storitve za opravljanja dejavnosti (objava v Uradnem listu Republike Slovenije, študentsko delo), storitve tekočega in investicijskega vzdrževanja, stroški reprezentance in stroški drugih storitev (članarine v mednarodnih organizacijah – EIOPA, IAIS, letne licence programske opreme ...).

STROŠKI DELA predstavljajo bruto plače in nadomestila plač zaposlenih, prispevke in davke na bruto plače, sredstva za povečan obseg dela, regres za letni dopust in povračila stroškov za prevoz in prehrano ter jubilejne nagrade in strošek za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev.

Število zaposlenih je na dan 31. 12. 2018 znašalo 43 in na dan 31. 12. 2017 42, v finančnem načrtu za leto 2018 je Agencija do konca leta načrtovala 45 zaposlenih.

Tabela 4:
Stroški dela v obdobju od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018

	EUR	%
Bruto plače	1.696.055	54,0
Regres za letni dopust	35.959	1,1
Prispevki delodajalca na plače	273.108	8,7
Prostovoljno dodatno pokojnin. zavarovanje	15.761	0,5
Drugi stroški dela	78.481	2,6
Skupaj stroški dela	**2.099.364**	**66,9**

Vir: Podatki Agencije.

Stroški bruto plač skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom so za leto 2018 znašali 2.099.364 EUR. S finančnim načrtom za leto 2018 je bil predviden obseg sredstev za bruto plače skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom 2.171.871 EUR. Agencija je v letu 2018 načrtovala tri nove zaposlitve, ki so se uresničile, vendar z zamikom proti koncu leta. Poleg tega sta dva zaposlena prekinila delovno razmerje.

STROŠEK AMORTIZACIJE je obračunan skladno s Pravilnikom o stopnjah in načinih odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Omenjeni pravilnik določa metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Redni odpis oziroma obračun amortizacije je oblikovanje popravkov vrednosti osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev v poslovnih knjigah za znesek amortizacije, obračunan po letnem obračunu. Izredni odpis se opravi ob odtujitvi, trajni izločitvi iz uporabe ali zaradi prevrednotenja osnovnih sredstev zaradi oslabitve.

Znesek amortizacije za leto 2018 znaša 90.099 EUR. S finančnim načrtom je bil predviden znesek v višini 90.066 EUR.

Od načrtovanih investicij za leto 2018 v višini 37.500 EUR je Agencija realizirala investicije v višini 45.804 EUR. Sredstva so bila porabljena za nakup računalniške, strojne in programske opreme, službenih telefonov ter za pisarniško opremo. Agencija se je konec leta 2018 odločila tudi za investicijo v nadgradnjo programske opreme, namenjene prejemanju in analiziranju podatkov zavarovalnic v višini 9.255 EUR.

C. DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Čeprav je Agencija javnopravna oseba, ustanovljena po posebnem zakonu za izvajanje z zakonom predpisanih regulativnih in nadzornih pooblastil ter za namen nepridobitnega značaja in tudi dejansko izvaja svoje dejavnosti skladno s posebnim zakonom, plačuje davek od dohodka pravnih oseb, in sicer od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti.

Agencija je v letu 2018 po evidentiranju vseh prihodkov in vseh stroškov ter odhodkov ugotovila presežek prihodkov nad odhodki. Pri postopku obračuna davka od dohoda pravnih oseb pa sta na obračun davka tekočega leta odločilno vplivali davčna izguba in neizkoriščena investicijska olajšava iz leta 2017, zato za leto 2018 obveznost davka od dohodka znaša 0 EUR.

D. PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI v višini 105.357 EUR

V obdobju od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018 je bilo realiziranih 3.245.295,60 EUR prihodkov in 3.139.938,31 EUR odhodkov, kar pomeni presežek prihodkov nad odhodki v znesku 105.357,29 EUR. Finančni načrt za leto 2018 je predvideval presežek odhodkov nad prihodki v višini 46.183 EUR. Razlogi za višji presežek prihodkov so predvsem višji prihodki iz naslova taks in za 72.500 EUR nižji stroški plač.

Kadar ima Agencija presežek prihodkov, ga skladno z drugim odstavkom 512. člena ZZavar prenese v rezerve v okviru skupine 94, in sicer do višine, predvidene s potrjenim finančnim načrtom za tekoče leto, preostanek pa usmeri v proračun RS. Agencija bo skladno s tem predpisom celoten presežek prihodkov nad odhodki leta 2018 v višini 105.357,29 EUR nakazala proračunu RS.

2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2018

A. DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

V razredu 0 Agencija izkazuje le neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva ter sredstva v upravljanju, ki predstavljajo opremo 1. 6. 2000, prevzeto od Ministrstva za finance ob ustanovitvi Agencije kot samostojne pravne osebe.

Tabela 5:
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju Agencije na dan 31. 12. 2018 (v EUR)

	NABAVNA VREDNOST	ODPISANA VREDNOST	SEDANJA VREDNOST
Programska oprema	468.822	289.523	179.299
Programska oprema – tuje financ.	150.914	150.914	0
Oprema – računalniki	96.451	86.333	10.118
Druga računalniška oprema	234.245	209.920	24.325
Oprema pisarniška, pohištvo	92.301	75.593	16.708
Službena vozila	15.890	12.248	3.642
Drobni inventar	67.383	67.383	0
Oprema v upravljanju	3.333	2.492	841
Druga osnovna sredstva – slike	35.130	0	35.130
Skupaj	**1.164.469**	**894.406**	**270.063**

Vir: Podatki Agencije.

Delež dolgoročnih sredstev v aktivi bilance stanja Agencije znaša 7,7 %, medtem ko je v letu 2017 znašal 9,3 % in v letu 2016 5,7 %.

B. KRATKOROČNA SREDSTVA

Delež kratkoročnih sredstev v vseh sredstvih znaša 92,3 %. Omenjena sredstva zajemajo predvsem denarna sredstva na računu Agencije, ki predstavljajo 12,3 % vseh sredstev, in kratkoročne depozite, ki predstavljajo 79,6 % vseh sredstev, v manjši meri pa tudi kratkoročne terjatve iz poslovanja in dane predujme ter druge kratkoročne terjatve (0,3 %), pri čemer je najvišja postavka terjatev do ZZZS za bolniške odsotnosti nad 30 dni oz. od 1. dne naprej v posameznih primerih, in sicer za mesece oktober, november in december. Aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške (naročnine nekaterih strokovnih publikacij za leto 2019, članarine za leto 2019), njihov delež v vseh sredstvih Agencije 0,2 %.

Agencija je imela ob koncu leta vse depozite naložene pri Enotni zakladnici računa (EZR), in sicer v višini 2.800.000 EUR. Na podlagi Odredbe o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa je Agencija vključena v sistem EZR države. Odredba določa merila razvrščanja vključenih subjektov, opredelitev sistema, vrste podračunov itn. Skladno s Pravilnikom o nalaganju prostih denarnih sredstev posrednih uporab-

nikov državnega in občinskih proračunov ter ožjih delov občin, ki so pravne osebe, mora Agencija prosta denarna sredstva od 50.000 EUR naprej ponuditi EZR. Povprečna obrestna mera EZR za vloge (vezava eno leto) je leta 2018 znašala 0 %, enako tudi za sredstva na TRR.

C. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Kratkoročne obveznosti

Tabela 6:
Kratkoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2018

	EUR	%
Prejeti predujmi, preplačila terjatev	0	0,0
Obveznosti do zaposlenih	142.003	4,0
Obveznosti do dobaviteljev	65.643	1,9
Obveznosti do uporabnikov EKN	433	0,0-
Druge kratkoročne obveznosti	34.931	1,0
Skupaj	**243.010**	**6,9**

Vir: Podatki Agencije.

Delež kratkoročnih obveznosti v pasivi Agencije znaša 6,9 %. Obveznosti do zaposlenih predstavljajo decembrsko bruto plačo zaposlenih. Med obveznostmi do dobaviteljev ni zapadlih obveznosti, ampak le take, ki zapadejo v plačilo v letu 2019, navadno v januarju. Obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do Ministrstva za javno upravo in Uprave za javna plačila, saj moramo proračunski uporabniki medsebojne obveznosti in terjatve izkazovati ločeno.

Druge kratkoročne obveznosti v višini 34.931 EUR obsegajo prispevke na bruto plače zaposlenih, obveznosti iz naslova dodatnega pokojninskega zavarovanja in obveznost za izplačila bruto sejnin.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Tabela 7:
Lastni viri in dolgoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2018

	EUR	%
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	0	0
Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena OS v upravljanju	841	0,0
Presežek prihodkov nad odhodki l. 2018	105.357	3,0
Rezerve oblikovane po ZZavar-1	3.169.822	90,1
Skupaj	**3.276.020**	**93,1**

Vir: Podatki Agencije.

Delež lastnih virov v pasivi bilance stanja Agencije znaša 93,1 %.

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2018 znaša 105.357,29 EUR in ga bo Agencija v celoti usmerila v proračun RS.

Letno poročilo Agencije je bilo sprejeto na 492. seji strokovnega sveta Agencije 26. 3. 2019.

Mag. Gorazd Čibej,
predsednik strokovnega sveta

Priloge:

- Priloga 1: Izkaz prihodkov in odhodkov v primerjavi s Finančnim načrtom 2018
- Druge priloge predstavljajo predpisani obrazci (obvezna oddaja Ajpesu)

Priloga 1:
IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV (v EUR)

		LETO 2018	FN2018	IND
		1	2	1/2
A.	**PRIHODKI**			
1.	Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	
2.	Prihodki od opravljanja dejavnosti (a + b)	3.243.144	3.219.196	101
	a. Letna nadomestila za opravljanje nadzora	3.059.196	3.059.196	100
	b. Takse in pavšalna nadomestila	183.948	160.000	115
I.	**SKUPAJ poslovni prihodki (1 + 2)**	**3.243.144**	**3.219.196**	**101**
II.	**Prihodki iz financiranja**	**256**	**0**	
III.	**Drugi prihodki**	**0**	**0**	
IV.	**Prevrednotovalni prihodki**	**1.896**	**0**	
	SKUPAJ PRIHODKI (I. + II. + III. + IV.)	**3.245.296**	**3.219.196**	**101**
B.	**ODHODKI**			
I.	**Stroški blaga, materiala in storitev (1 + 2)**	**943.559**	**1.001.839**	**94**
1.	Stroški materiala	20.661	26.115	79
2.	Stroški storitev (a + b + c + d + e + f)	922.898	975.724	95
	a. intelektualne storitve (izobraževalne,svetov.,odvetn.,prevajalske,..)	124.827	110.655	113
	b. stroški službenih potovanj	79.782	101.974	78
	c. najemnine	271.038	261.899	103
	d. PTT in telekomunikacijske storitve	34.862	38.695	90
	e. sejnine	50.473	53.541	94
	f. avtorske pogodbe, podjemne pogodbe	0	3.200	
	g. druge storitve	361.916	405.760	89
II.	**Stroški dela (1 + 2 + 3)**	**2.099.364**	**2.171.871**	**97**
1.	Bruto plače zaposlenih in regres za letni dopust	1.731.725	1.797.041	96
2.	Prispevki delodajalca na plače (vključno Pdpz)	288.869	298.805	97
3.	Drugi stroški dela	78.770	76.025	104
III.	**Amortizacija**	**90.099**	**90.066**	**100**
IV.	**Drugi stroški**	**4.554**	**1.603**	
V.	**Finančni odhodki**	**6**	**0**	
VI.	**Drugi odhodki**	**695**	**0**	
VII.	**Prevrednotovalni odhodki**	**1.660**	**0**	
	SKUPAJ ODHODKI (I. + II. + III. + IV. + V. + VI. +VII.)	**3.139.938**	**3.265.379**	**96**
C.	**PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI**	**105.357**	**-46.183**	**-228**
D.	**Davek od dohodka pravnih oseb**	**0**	**0**	
E.	**REZULTAT OBDOBJA**	**105.357**	**-46.183**	**-228**

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 01.01.2018 - 31.12.2018 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
750	**IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (501 + 502 + 503 + 504 + 505 + 506 + 507 + 508 + 509 + 510 + 511)**	**500**	**0**	**0**
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0	0
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0	0
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505	0	0
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0
7506	Prejeta vračila danih posojil-iz tujine	507	0	0
7507	Prejeta vračila danih posojil-državnemu proračunu	508	0	0
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509	0	0
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	**V. DANA POSOJILA (513+514+515+516+517+518+519+520+521+522+523)**	**512**	**0**	**0**
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	Dana posojila privatnim podjetjem	517	0	0
4405	Dana posojila občinam	518	0	0
4406	Dana posojila v tujino	519	0	0
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0	0
4408	Dana posojila javnim agencijam	521	0	0
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0	0
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	**524**	**0**	**0**
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	**525**	**0**	**0**

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 01.01.2018 - 31.12.2018 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
50	**VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)**	**550**	**0**	**0**
500	Domače zadolževanje (552+553+554+555+556+557+558)	551	0	0
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	0	0
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	Zadolževanje v tujini	559	0	0
55	**VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)**	**560**	**0**	**0**
550	Odplačila domačega dolga (562+563+564+565+566+567+568)	561	0	0
5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam	562	0	0
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim javnim skladom	567	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0
551	Odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	**570**	**0**	**0**
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	**571**	**0**	**0**
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	**572**	**153.162**	**0**
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	**573**	**0**	**426.728**

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti od 01.01.2018 - 31.12.2018 (v EUR)

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta		Oznaka za AOP	Znesek	
				Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2		3	4	5
	A)	**PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)**	660	3.243.144	0
760		**PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV**	661	3.243.144	0
		POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0
		ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0
761		PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	0
762	B)	**FINANČNI PRIHODKI**	665	256	0
763	C)	**DRUGI PRIHODKI**	666	0	0
	Č)	**PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)**	667	1.896	0
del 764		PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	1.896	0
del 764		DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0	0
	D)	**CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)**	670	3.245.296	0
	E)	**STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)**	671	943.559	0
del 466		NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	0
460		STROŠKI MATERIALA	673	20.661	0
461		STROŠKI STORITEV	674	922.898	0
	F)	**STROŠKI DELA (676+677+678)**	675	2.099.364	0
del 464		PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	1.731.725	0
del 464		PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	288.869	0
del 464		DRUGI STROŠKI DELA	678	78.770	0
462	G)	**AMORTIZACIJA**	679	90.099	0
463	H)	**REZERVACIJE**	680	0	0
465	J)	**DRUGI STROŠKI**	681	4.554	0
467	K)	**FINANČNI ODHODKI**	682	6	0
468	L)	**DRUGI ODHODKI**	683	695	0
	M)	**PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)**	684	1.660	0
del 469		ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	1.222	0
del 469		OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	438	0
	N)	**CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)**	687	3.139.937	0
	O)	**PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)**	688	105.359	0
	P)	**PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)**	689	0	0
del 80		Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	0
del 80		Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	105.359	0
del 80		Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689+690) oz. (690-688)	692	0	0
		Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (v EUR)

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1. 1.)	Popravek vrednost (1. 1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost (31. 12.)	Prevrednotenje zaradi okrepitve	Prevrednotenje zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3-4+5-6-7+8-9)	11	12
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	**700**	**841**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**841**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	704	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	705	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	706	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	841	0	0	0	0	0	0	841	0	0
II. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v lasti (709+710+711+712+713+714+715)	**708**	**1.127.910**	**813.171**	**45.805**	**0**	**10.088**	**8.865**	**90.099**	**269.222**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	710	595.383	387.418	24.354	0	5.454	4.564	53.019	178.410	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	714	497.396	425.753	21.451	0	4.634	4.301	37.080	55.681	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	715	35.131	0	0	0	0	0	0	35.131	0	0
III. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu (717+718+719+720+721+722+723)	**716**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (v EUR)

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj popravkov naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31. 12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31. 12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31. 12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5−7)	10 (4+6−8)	11 (9−10)	12
I. Dolgoročne finančne naložbe (801+806+813+814)	**800**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Naložbe v delnice (802+803+804+805)	**801**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Naložbe v delnice v javna podjetja	802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v delnice v finančne institucije	803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v delnice v privatna podjetja	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v delnice v tujini	805	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Naložbe v deleže (807+808+809+810+811+812)	**806**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Naložbe v deleže v javna podjetja	807	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v deleže v finančne institucije	808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	809	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.d.	810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.o.o.	811	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Naložbe v deleže v tujini	812	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Naložbe v plemenite kovine, drage kamne, umetniška dela in podobno	**813**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
D. Druge dolgoročne kapitalske naložbe (815+816+817+818)	**814**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	815	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Premoženje, preneseno v last drugim pravnim osebam javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Druge dolgoročne kapitalske naložbe doma	817	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne kapitalske naložbe v tujini	818	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Dolgoročno dana posojila in depoziti (820+829+832+835)	**819**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Dolgoročno dana posojila (821+822+823+824+825+826+827+828)	**820**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Dolgoročno dana posojila posameznikom	821	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročno dana posojila javnim skladom	822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročno dana posojila javnim podjetjem	823	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Dolgoročno dana posojila finančnim institucijam	824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Dolgoročno dana posojila privatnim podjetjem	825	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Dolgoročno dana posojila drugim ravnem države	826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Dolgoročno dana posojila državnemu proračunu	827	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Druga dolgoročno dana posojila v tujino	828	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročno dana posojila z odkupom vrednostnih papirjev (830+831)	**829**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Domačih vrednostnih papirjev	830	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Tujih vrednostnih papirjev	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Dolgoročno dani depoziti (833+834)	**832**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Dolgoročno dani depoziti poslovnim bankam	833	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Drugi dolgoročno dani depoziti	834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druga dolgoročno dana posojila	**835**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
III. Skupaj (800+819)	**836**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 01.01.2018 - 31.12.2018 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	**401**	**3.194.793**	**3.007.111**
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	**402**	**3.194.793**	**3.007.111**
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	**403**	**0**	**0**
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (414+415+416+417)	413	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	0
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (421+422+423+424+425+426+427+ 428+429+430)	**420**	**3.194.793**	**3.007.111**
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe	421	3.194.713	3.007.111
del 7102	Prejete obresti	422	0	0
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
del 7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	0	0
72	Kapitalski prihodki	425	80	0
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	0	0
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0	0
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433+434+435+436)	**431**	**0**	**0**
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	0	0
del 7102	Prejete obresti	433	0	0
del 7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	434	0	0
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	435	0	0
del 7141	Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz izvajanja javne službe	436	0	0

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	**437**	**3.041.631**	**3.433.839**
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	**438**	**3.041.631**	**3.433.839**
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	**439**	**1.804.426**	**1.898.570**
del 4000	Plače in dodatki	440	1.689.805	1.801.293
del 4001	Regres za letni dopust	441	35.959	22.454
del 4002	Povračila in nadomestila	442	78.662	74.823
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	0	0
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0	0
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	0	0
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	**447**	**287.065**	**295.903**
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	149.551	159.634
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	119.810	127.888
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	1.093	1.089
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	1.690	1.804
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	14.921	5.488
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	**453**	**930.707**	**1.046.337**
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	183.070	257.287
del 4021	Posebni material in storitve	455	0	0
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	31.375	43.380
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	1.642	4.037
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	76.757	98.233
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	38.835	25.565
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	265.834	260.511
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	333.194	357.324
403	**D. Plačila domačih obresti**	**464**	**0**	**0**
404	**E. Plačila tujih obresti**	**465**	**0**	**0**
410	**F. Subvencije**	**466**	**0**	**0**
411	**G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom**	**467**	**0**	**0**
412	**H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam**	**468**	**0**	**0**
413	**I. Drugi tekoči domači transferji**	**469**	**0**	**0**
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+ 478+479+480)	**470**	**19.433**	**193.029**

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0
4202	Nakup opreme	473	19.433	193.029
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	0
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	0	0
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482 + 483+ 484)	**481**	**0**	**0**
del 400	**A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**482**	**0**	**0**
del 401	**B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**483**	**0**	**0**
del 402	**C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**484**	**0**	**0**
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	**485**	**153.162**	**0**
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	**486**	**0**	**426.728**

Vir: podatki Agencije.

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Trg republike 3, 1000 Ljubljana, Slovenija

telefon: 01 2528 600
telefax: 01 2528 630
e-mail: agencija@a-zn.si

www.a-zn.si

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency